



RAMPEN MANAGEMENT



ACADEMIEJAAR 2021-2022

Een overkoepelend BNIP Seveso

De noodplanning in de haven van Antwerpen over een andere boeg gegooid.

STUDENT: Thalissa Cnudde

PROMOTOR: Maya Gijselaar en Frederik Vercruysse

Dankwoord

Het werd mij opnieuw duidelijk dat je een thesis niet alleen schrijft, het zou dan ook niet gelukt zijn zonder de hulp van anderen. Door mijn dyslexie was het niet altijd evident om de juiste woorden te vinden of om een goede zinsbouw te maken. Hierbij heb ik veel steun gekregen van mijn collega's en familie en wil ik hen via dit voorwoord bedanken voor het meermaals nalezen en de motivatie en steun bij het schrijven van de thesis.

Ik wil graag mijn werk, de Dienst Noodplanning van het Nationaal Crisiscentrum, bedanken om mij tijd te gunnen om ook tijdens de diensturen te kunnen verder werken aan dit onderzoek.

Graag wil ik ook alle respondenten bedanken om wat tijd vrij te maken voor het beantwoorden van mijn vragen. Zonder de respondenten had ik nooit een antwoord kunnen formuleren op de onderzoeksvragen.

Tenslotte wil ik in het bijzonder mijn promotors, Maya Gijssels en Frederik Vercruyssen, bedanken om mij door het schrijfproces te begeleiden en voor het inhoudelijk nalezen van mijn thesis.

De noodplanning voor het Seveso-risico is een interessant thema en ik hoop hierbij dat iedereen die mijn thesis leest, er nuttige informatie kan uithalen en even geboeid is door deze materie als ikzelf. Uiteraard is het laatste woord over de noodplanning in dit risico nog niet gezegd en zou er nog veel meer kunnen toegevoegd worden aan deze thesis.

Executive summary

Voor het voorkomen van Seveso-incidenten in hoge-drempelinrichtingen en het beheersen van de gevolgen binnen en buiten de terreingrenzen worden zowel interne als externe noodplannen opgesteld. Een noodplan opstellen, testen en herzien vergt veel inspanningen van de Seveso-bedrijven, de Federale Diensten van de Gouverneurs en de disciplines. In de provincie Antwerpen zijn er alleen al 51 hoge-drempelinrichtingen gevestigd in de haven van Antwerpen. Deze bedrijven zijn verplicht om een intern noodplan en een samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport (SWA-VR of VR) op te stellen. Voor deze bedrijven worden onder andere bedrijfsbezoeken gepland, noodplannen opgesteld en oefeningen georganiseerd door de Dienst Noodplanning van de Gouverneur (DNP) van Antwerpen. De Seveso-bedrijven moeten hier telkens hun medewerking verlenen. Ook de dienst noodplanning van de stad Antwerpen organiseert (multi-)oefeningen en de brandweer organiseert monodisciplinaire oefeningen met de bedrijven.

In dit onderzoek wordt nagegaan of het nuttig is om noodplannen op te stellen voor een cluster van Seveso-bedrijven. Dit werd vooral onderzocht voor het opstellen van een overkoepelend bijzonder nood- en interventieplan (BNIP) opgesteld door de bevoegde overheid. Het BNIP baseert zich in eerste instantie op informatie die vergaard wordt uit een VR dat wordt opgesteld door de exploitant van een hoge-drempelinrichting. Vandaar dat ook werd onderzocht of exploitanten ervoor kunnen kiezen om een gezamenlijk VR op te stellen.

Om dit na te gaan werd een literatuurstudie aangevuld met een kwalitatief onderzoek. Allereerst werd de wetgeving geanalyseerd, om na te gaan of de Europese regelgeving het niet verbiedt om noodplannen op te stellen die meerdere Seveso-bedrijven omvatten. Vervolgens werd gekeken hoe de Europese Seveso-richtlijn wordt omgezet in de nationale wetgeving. Er werd een vergelijkende analyse uitgevoerd tussen de nationale wetgeving en de regelgeving in Nederland.

Vervolgens werden reeds bestaande interne en externe noodplannen bestudeerd. De structuur en inhoud van de veiligheidsrapporten en bijzondere nood- en interventieplannen worden besproken. Hierbij werd voornamelijk onderzocht of de procedures voor de Seveso-bedrijven gelegen in de haven van Antwerpen overeenkomsten vertoonden.

Tenslotte werd er een kwalitatief onderzoek uitgevoerd. Experts, in het Seveso-risico, denken mee over een operationeel werk- en haalbaar BNIP, voor een cluster van Seveso-bedrijven. Er werd zowel gesproken met experts op het niveau van het bedrijfsterrein als experts op het niveau van de overheid. Tijdens de interviews werd er op zoek gegaan naar mogelijke voorwaarden voor het opstellen van een overkoepelend BNIP. Alsook werden de mogelijke voor- en nadelen opgesomd en werden enkele clusters van Seveso-bedrijven besproken.

Uit de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken konden enkele beleidsaanbevelingen geformuleerd worden. Over dit thema is het laatste woord nog niet gezegd, er kan nog veel onderzocht worden. Op het einde van deze thesis worden enkele suggesties voor vervolgonderzoek voorgesteld.

Sleutelwoorden

Samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport

Bijzondere nood- en interventieplannen

Seveso

Inhoudsopgave

Dankwoord	3
Executive summary	4
Sleutelwoorden	5
Inhoudsopgave	6
Hoofdstuk 1: Probleemstelling en onderzoeksvraag	9
1.1. Probleemstelling	9
1.2. Onderzoeksvragen	10
Hoofdstuk 2: Methodologie en dataverzameling	12
2.1. Methodologie.....	12
2.1.1. Analyse van de wetgeving omtrent interne en externe noodplannen Seveso.....	12
2.1.2. Analyse van de veiligheidsrapporten en bijzondere nood- en interventieplannen	12
2.1.3. Kwalitatief onderzoek	12
2.2. Dataverzameling	13
2.2.1. Literatuurstudie	13
2.2.2. Diepte-interviews.....	13
Hoofdstuk 3: Noodplanning met betrekking rond Seveso	16
3.1. Inleiding.....	16
3.2. De kernbegrippen	17
3.2.1. Een Seveso-bedrijf	17
3.2.2. Een veiligheidsrapport	17
3.2.3. Een noodplan	17
3.2.4. Een zwaar ongeval	18
3.3. Het veiligheidsrapport	19
3.3.1. Wettelijke basis.....	19
3.3.2. Inhoud van het SWA-VR.....	20
3.4. De noodplanningszones.....	20
3.4.1. Wettelijke basis.....	20
3.4.2. De toepassing van de noodplanningszones	21
3.5. Het intern noodplan.....	22
3.5.1. Wettelijke basis.....	22
3.5.2. Inhoud van het intern noodplan	23
3.6. Het extern noodplan	23
3.6.1. Wettelijke basis.....	23

3.6.2.	Inhoud van het extern noodplan	24
3.6.3.	Oefenen van het extern noodplan.....	25
3.7.	De naburige inrichtingen	25
3.8.	Besluit.....	26
Hoofdstuk 4:	Noodplanning voor een industrie-havengebied	28
4.1.	Inleiding.....	28
4.2.	De haven van Antwerpen.....	28
4.2.1.	Seveso-bedrijven.....	28
4.2.2.	Samenwerkingsakkoord-Veiligheidsrapporten.....	29
4.2.3.	Bijzondere Nood- en Interventieplannen	31
4.3.	De haven van Rotterdam	40
4.3.1.	Brzo-bedrijven.....	40
4.3.2.	Het rampenbestrijdingsplan Brzo-inrichtingen.....	40
4.3.3.	De vergelijking met het BNIP Seveso	41
4.4.	Besluit.....	42
Hoofdstuk 5:	Analyse van de onderzoeksresultaten	44
5.1.	Inleiding.....	44
5.2.	Overkoepelend samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport.....	44
5.2.1.	De voorwaarden.....	44
5.2.2.	Een cluster van Seveso-bedrijven	44
5.2.3.	De inhoud van een gezamenlijk veiligheidsrapport.....	45
5.2.4.	De voordelen.....	46
5.2.5.	De nadelen	47
5.2.6.	Het oordeel	47
5.3.	Overkoepelend bijzonder nood- en interventieplan	48
5.3.1.	Het gebruik van het BNIP	48
5.3.2.	Een overkoepelend BNIP voor Seveso-bedrijven.....	49
5.3.3.	Heeft de Antwerpse haven oor naar de Nederlandse noodplanning?	54
5.3.4.	Het oordeel	56
5.4.	Besluit.....	57
Hoofdstuk 6:	Conclusie.....	58
Hoofdstuk 7:	Aanbevelingen.....	60
Hoofdstuk 8:	Beperkingen van de thesis en suggesties voor vervolgonderzoek	63
8.1.	Beperkingen van het onderzoek	63
8.2.	Suggesties voor het vervolgonderzoek	63

Lijst met afkortingen	65
Referentielijst	66
Tabel I: Noodplannen	70
Tabel II: Kernactiviteiten	73
Bijlage I : Vragenlijst	76
Bijlage II: Verplichte inhoud SWA-VR	78
Bijlage III: Inhoud publiek deel en niet-publiek deel van het SWA-VR	80
Bijlage VI: Inhoudstafel noodplannen	81

Hoofdstuk 1: Probleemstelling en onderzoeksvraag

1.1. Probleemstelling

Het samenwerkingsakkoord betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn (2016) vereist enerzijds dat elke exploitant van een Seveso-inrichting een intern noodplan opstelt¹. Anderzijds bepaalt dit samenwerkingsakkoord dat de gouverneur in overleg met de exploitant van een hoge-drempelinrichting een extern noodplan opstelt². Het opstellen van een dergelijk intern noodplan speelt zich af op het niveau van het bedrijf, terwijl het opstellen van een extern noodplan zich dan weer afspeelt op het niveau van de bevoegde overheid, in dit geval de gouverneur.

De probleemstelling voor de thesis vloeit voort uit enkele praktische uitdagingen. Voor elke hoogdrempelige Seveso-inrichting wordt een extern noodplan, een zogenaamd bijzonder nood- en interventieplan (BNIP), opgesteld. Het BNIP baseert zich voornamelijk op gegevens afkomstig uit het samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport (VR), opgesteld door de exploitant. Het rapport dient minstens om de vijf jaar bijgewerkt te worden of na een zwaar ongeval³. Bijgevolg dient het BNIP telkens na een maximale termijn van vijf jaar te worden geactualiseerd, wat een arbeidsintensief proces vormt voor de federale diensten van de gouverneur (FDG), onder meer omwille van het plannen van bedrijfsbezoeken, het herschrijven van de procedure- en informatiefiches, de goedkeuringsprocedure van het noodplan, de raadpleging van het publiek, enzovoort. Bij het opstellen, oefenen en actualiseren van het extern noodplan verleent de exploitant steeds zijn medewerking aan de gouverneur⁴. Tenslotte beschikt de exploitant ook over een intern noodplan, dat minimaal om de drie jaar moet herzien en getest worden⁵.

De afgelopen twee jaar kreeg ons land te maken met verscheidende noodsituaties, waardoor de focus van de noodplanning verlegd werd naar het crisisbeheer. Het tijdperk waarin een crisis zich om de vijf jaar voordeed, ligt al lang achter ons. Men voorspelt immers dat noodsituaties met omvangrijke gevolgen in de toekomst wellicht steeds frequenter zullen voorkomen (Kanyachalao, 2022). Tijdens crisisbeheer werden de prioriteiten anders geclassificeerd, waardoor het herschrijven van de bijzondere nood- en interventieplannen (BNIP's) voor Seveso-bedrijven aanzienlijke vertraging opliep. De enorme werklast voor de verschillende stakeholders die betrokken zijn bij het opmaken van een BNIP, geeft aanleiding tot het onderzoeken van de mogelijkheid om voor verschillende Seveso-inrichtingen één BNIP op te stellen. Het overkoepelend BNIP kan eventueel worden aangevuld met verschillende bijlages (bv. contactgegevens, noodplanningszones, risico's, interne middelen, ...). De belangrijkste stakeholders zijn de federale diensten van de gouverneur (FDG), de disciplines en de Seveso-bedrijven. Dit kadert binnen een onderzoek naar betere inzet en gebruik van middelen. Het eindwerk zal een aanzet vormen naar het efficiënter inzetten van middelen, zonder daarbij minder prioriteit te verlenen aan het Seveso-risico. Er bestaan enorm veel mogelijkheden om de impact van het Seveso-risico te beperken, waardoor er een bepaalde marge bestaat om dit eventueel anders te gaan organiseren.

Het kan dan ook interessant zijn om dit te onderzoeken met het oog op meerdere Seveso-bedrijven die gesitueerd zijn op één site, bijvoorbeeld in de haven van Antwerpen. Het kan

¹ Artikel 11, §1 samenwerkingsakkoord (2016).

² Artikel 15, §1, 1° samenwerkingsakkoord (2016).

³ Artikel 8, §6 samenwerkingsakkoord (2016).

⁴ Artikel 15, §1, 1° en 2° samenwerkingsakkoord (2016).

⁵ Artikel 14 samenwerkingsakkoord (2016).

daarenboven nuttig worden geacht om een Seveso-lage-drempelinrichting mee op te nemen in het plan indien die zich op dezelfde site bevindt. Daarbij kunnen ook niet-Seveso-bedrijven op eenzelfde site liggen waarbij ze allemaal gebruik maken van dezelfde bedrijfsbrandweer en interne noodplannen. Dit kan nuttig zijn om ook dat bedrijf mee in het noodplan op te nemen, weliswaar kort en beknopt.

Een bijzonder nood- en interventieplan voor een Seveso-bedrijf is een extern noodplan dat is opgesteld door de bevoegde overheid. Het plan is grotendeels gebaseerd op het samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport (SWA-VR) dat door het Seveso-bedrijf zelf wordt opgesteld. Om die reden is het dan ook interessant om de focus te richten op hetgeen voorafging aan de verwezenlijking van zo'n plan. Vandaar dat er tijdens het onderzoek ook werd gekeken naar de verschillende mogelijkheden met betrekking tot het opstellen van een VR. Veel bedrijven maken gebruik van externe outsource voor het opstellen van hun veiligheidsrapport waardoor dit indruist tegen het gedachtengoed dat elk bedrijf zich goed bewust moet zijn van wat leeft op hun site.

Het opstellen van een veiligheidsrapport en externe noodplannen vergt ook een serieuze inspanning voor de Seveso-bedrijven. Bijvoorbeeld wanneer een Seveso-bedrijf drie verschillende sites heeft moeten er drie verschillende externe noodplannen worden opgesteld en wordt er verwacht dat er op alle sites verplicht wordt geoefend met mogelijks dezelfde crisisstructuur en met dezelfde sleutelfiguren. Het zou dan ook een opportuniteit kunnen zijn voor de Seveso-bedrijven om samen te werken op het niveau van noodplanning. Daarnaast zouden de disciplines, waarbij de uitruk voor elk Seveso-bedrijf in grote lijnen hetzelfde is, minder moeten deelnemen aan werkgroepen voor het opstellen van zo'n BNIP.

1.2. Onderzoeksvragen

In deze thesis werd onderzoek gedaan naar een efficiëntere methode om alle hoogdrempelige Seveso-inrichtingen te kunnen voorzien van een extern noodplan, opgesteld door de bevoegde overheid. Dit kan in de eerste plaats door na te gaan of het mogelijk is om meerdere Seveso-inrichtingen op te nemen in één plan. Dit onderzoek moet een meerwaarde betekenen voor alle diensten die betrokken zijn bij het opstellen van zo'n bijzonder nood- en interventieplan. Zowel de exploitant, de verschillende disciplines als de federale diensten van de gouverneurs zijn hierbij nauw betrokken.

De centrale onderzoeksvraag luidt: **“Kan het voordelig zijn om voor meerdere Seveso-bedrijven in de haven van Antwerpen eenzelfde extern noodplan op te stellen?”**

Om de onderzoeksresultaten, met de daar bijhorende aanbevelingen, te kunnen laten doorwegen in concrete beleidsadviezen met betrekking tot het opstellen van externe noodplannen, dient er ook gekeken te worden naar de manier van het tot stand brengen van interne noodplannen, opdat de werking op het niveau van het bedrijfsterrein zo min mogelijk afwijkt van de werking op het niveau van de bevoegde overheid. Hoe kleiner het verschil in werking, hoe groter de waarschijnlijkheid dat beleidsadviezen effectief een invloed zullen hebben in de toekomst.

Om die reden is het dan ook interessant om een bijkomende onderzoeksvraag te stellen, namelijk **“Is het gunstig om voor verschillende Seveso-bedrijven in de haven van Antwerpen één overkoepelend veiligheidsrapport op te stellen?”**

Alvorens de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden moet er drie deelvragen onderzocht worden:

- Laat de huidige wetgeving het toe om voor meerdere Seveso-bedrijven één overkoepelend BNIP op te stellen?
- Hoe kan een overkoepelend BNIP worden opgesteld zodat het operationeel werk- en haalbaar is?
- Zijn de stakeholders voorstander van een overkoepelend BNIP?

Hoofdstuk 2: Methodologie en dataverzameling

2.1. Methodologie

De twee onderzoeksvragen werden benaderd aan de hand van twee verschillende onderzoeksstrategieën: enerzijds door een literatuurstudie en anderzijds door een kwalitatief onderzoek.

2.1.1. Analyse van de wetgeving omtrent interne en externe noodplannen Seveso

Om na te gaan of het mogelijk is om een andere weg in te slaan inzake noodplanning, moet er eerst een juridisch onderzoek worden gevoerd. In de Europese Seveso-richtlijn moet worden nagegaan of het mogelijk is om verschillende Seveso-bedrijven onder te brengen in één intern en één extern noodplan. Daaropvolgend moet worden nagegaan hoe de Europese Seveso-richtlijn is omgezet in de nationale wetgeving. In onze huidige Seveso-wetgeving moet worden nagegaan of er bewegingsruimte bestaat binnen de huidige manier van werken aangaande het opstellen van noodplannen.

Naast de nationale wetgeving wordt ook de regelgeving in Nederland bestudeerd. Het is interessant om na te gaan hoe de Europese richtlijn verschillend werd omgezet in wetgeving, maar hoe de wetten uit de verschillende lidstaten toch hetzelfde doel beogen.

2.1.2. Analyse van de veiligheidsrapporten en bijzondere nood- en interventieplannen

Na het onderzoeken of er wettelijke bezwaren zijn om al dan niet over te gaan tot overkoepelende noodplanning, moeten de huidige noodplannen bestudeerd worden. De veiligheidsrapporten en de bijzondere nood- en interventieplannen die opgesteld zijn voor de Seveso-bedrijven in de haven van Antwerpen worden grondig onderzocht. Er wordt gekeken naar de opgestelde structuur en inhoud van de plannen.

Een interessante onderzoeksstrategie is om een vergelijkend onderzoek te voeren naar de verschillende aanpakken in de Europese landen onderling; hoe elk land het Seveso-risico in kaart tracht te brengen, al dan niet in een haven. Baarda et al (2021) stellen dat voorafgaand aan het onderzoek er reeds overleg gepleegd moet worden met de promotors en eventueel kennissen. Daarnaast moet er bekeken worden of het desbetreffende onderwerp reeds bekend is in de literatuur. Uit contact met de Europese Samenwerkingscommissie is gebleken dat er bitter weinig uitwisseling en overleg bestaat omtrent de externe noodplanning binnen de Seveso-werkgroep. Daarnaast zijn er op Europees niveau geen literatuurstudies terug te vinden over de structurele benadering van het Seveso-risico in verschillende Europese landen. Er bestaat daarentegen wel een Europees platform van de Seveso Expert Group (SEG)⁶ waar iedereen documenten vrij kan raadplegen, maar helaas is ook daar niets specifiek terug te vinden over noodplanning.

Ondanks deze hindernissen is er toch informatie gevonden over de noodplanning binnen de haven van Rotterdam. De externe noodplanning in de haven van Rotterdam wordt bestudeerd en hieruit kan inspiratie worden opgedaan voor een alternatieve aanpak in de haven van Antwerpen. Aan de hand van diepte-interviews kan er worden onderzocht welke mogelijkheden en/of struikelblokken verbonden zijn aan overkoepelende noodplannen.

2.1.3. Kwalitatief onderzoek

Om een antwoord te vinden op de onderzoeksvragen werd er gekozen voor een kwalitatief onderzoek, omdat wordt aangenomen dat dit onderzoek enerzijds relatief dicht bij de praktijk

⁶ Link : <https://ec.europa.eu/environment/seveso/>

aanleunt en anderzijds geschikt is voor theorie-ontwikkeling en -toetsing (Boer & Smaling, 2011). De Boer en Smaling (2011) zijn er van overtuigd dat kwalitatief onderzoek moet kunnen bijdragen aan een verandering en verbetering van de huidige werking. In deze thesis werd getracht deze stelling kracht bij te zetten.

Tijdens het onderzoek werd door afwisseling van waarneming (diepte-interviews) en analyse (van de verschillende thema's), steeds een inhoudelijke reflectie gehouden over wat relevant is voor het onderzoek (Wester, 2019).

Op basis van het kwalitatief onderzoek werden 12 experts op vlak van wetgeving, noodplanning en crisisbeheer omtrent het Seveso-risico bevraagd aan de hand van half-gestructureerde interviews.

2.2. Dataverzameling

2.2.1. Literatuurstudie

De literatuurstudie is vooral gefocust op juridische bronnen en bestaande noodplannen. Er wordt dus minder op zoek gegaan naar wetenschappelijke artikelen, boeken of papers.

Om na te gaan hoe de Europese richtlijn is omgezet in de nationale wetgeving en de regelgeving in Nederland, worden enkele juridische bronnen verzameld. Er wordt gebruik gemaakt van juridische databanken. Richtlijnen die opgesteld zijn door de Europese Unie worden verzameld in de databank Eur-Lex. De regelgeving die geldig is in België wordt opgezocht in het Belgisch Staatsblad. De Nederlandse wetgeving werd opgezocht in de wettenbank van Nederland.

Voor het verzamelen van de bijzondere nood- en interventieplannen wordt er een beroep gedaan op het nationaal veiligheidsportaal van het Nationaal Crisiscentrum, met name het Incident & Crisis Management System (ICMS). Op dit portaal zijn er geen veiligheidsrapporten terug te vinden. Aangezien het Nationaal Crisiscentrum (NCCN) één van de beoordelingsdiensten is voor het beoordelen van de rapporten, en onder meer één van mijn taken is bij het NCCN, worden die rapporten gehaald uit eigen databanken.

2.2.2. Diepte-interviews

2.2.2.1. *Expertenbevraging*

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden is het noodzakelijk om verschillende experts te bevragen die een goede kennis beheersen over de wetgeving rond noodplanning, crisisbeheer en Seveso. Om een volledig beeld te krijgen is er enerzijds nood aan experts die kennis en invloed hebben met betrekking tot het terreinniveau en anderzijds experts op het beleidsniveau. De respondenten moeten beschikken over waardevolle informatie over hun organisatie, het betrokken grondgebied en de algemene context (Reulink & Lindeman, 2005). Vandaar dat in deze thesis werd gekozen voor het expertinterview.

De experts moeten een belangrijke functie uitoefenen in het opstellen en/of het uitvoeren van een bijzonder nood- en interventieplan. Daarnaast werd ook een extra diepte-interview afgenomen in Nederland. De diepte-interviews werden bewust afgenomen in een specifieke volgorde.

2.2.2.2. *Profielen van de experts*

Voor het kiezen van experts werd er geprobeerd om een goede balans te vinden tussen het aantal experts op het niveau van de overheid enerzijds en op het niveau van het bedrijfsterrein anderzijds (specifiek in de haven van Antwerpen).

Tabel: Overzicht respondenten interviews

#	NAAM	EXPERT NIVEAU	FUNCTIE	DATUM
1	Peter Vansina	Overheid	FOD WASO, voorzitter van Samenwerkingscommissie Seveso-Helsinki, inspectiedienst.	10/05/2022
2	Mark Schaerlaekens	Overheid	Team Externe Veiligheid, Seveso Vlaanderen, Coördinerende dienst SWA-VR.	31/05/2022
3	Ben Windey	Bedrijfsterrein	Haven Incident Coördinator, werkzaam bij de Port of Antwerp-Bruges.	09/06/2022
4	Maya Gijsselaar	Overheid	Federale diensten van de Gouverneur van Antwerpen, Noodplanning Seveso	10/06/2022
5	Johan Spruytte Johnny Latré	Bedrijfsterrein	SHE manager Seveso-bedrijf Evonik Veiligheidsdienst, afdeling risicobeheer	10/06/2022
6	Geert Boogaerts	Bedrijfsterrein	Essenscia, Senior Advisor Process Safety	13/06/2022
7	Jeroen Vanherck	Overheid	Noodplanningscoördinator stad Antwerpen	17/06/2022
8	Bettina Leoni	Overheid	Nationaal Crisiscentrum, Noodplanning Seveso	20/06/2022
9	Kristof Cremer	Bedrijfsterrein	Adviseur Gevaarlijke stoffen (AGS), werkzaam in de brandweer Zone Antwerpen	21/06/2022
10	Tom Engels Jan De Meutter	Bedrijfsterrein	Bedrijfsbrandweer BASF-site	21/06/2022
11	Maarten Colman	Bedrijfsterrein	Operations Manager van het Seveso-bedrijf ATCP	11/07/2022
12	Bart Slechten	Bedrijfsterrein	Preventieadviseur van het Seveso-bedrijf Standic	13/07/2022

2.2.2.3. Half-gestructureerde interviews

Voor iedere expert bestaat een afzonderlijke vragenlijst, waarbij de vragen aangepast werden in functie van hun expertise. Er zijn evenwel vaste thema's die terugkomen in alle interviews. Zie bijlage I voor de vragenlijst.

Elk interview werd voorbereid aan de hand van een half-gestructureerde vragenlijst. Hierdoor bestaat de mogelijkheid om waar nodig de vragenlijst doorheen het kwalitatief onderzoek aan te passen.

De volgorde kan steeds worden gewijzigd in functie van het gesprek. Op deze manier wordt er enerzijds voor gezorgd dat alle relevante thema's zeker aan bod komen en anderzijds dat er dieper kan worden ingegaan op nieuwe, relevante wendingen tijdens het interview (Baarda, 2020).

De interviews werden opgenomen door middel van een spraakrecorder, telkens met toestemming van de respondent. Er werd iedere keer een *informed consent* ondertekend door de respondenten, waarmee ze hun goedkeuring verleenden om het interview te laten opnemen en al dan niet met naam en toenaam in de thesis vermeld te worden (Decorte & Zaitch, 2010). Hierbij werd sterk benadrukt dat de vermelding van de namen en functies van de respondenten een meerwaarde biedt voor de thesis vanwege hun specifieke expertise.

Hoofdstuk 3: Noodplanning met betrekking rond Seveso

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de wetgeving geanalyseerd om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. De Seveso-wetgeving richt zich in eerste instantie op het voorkomen van zware ongevallen. Zowel de exploitant als de overheid moeten zich voorbereiden op noodsituaties en stellen om die redenen noodplannen op. Daarnaast wordt er ook opgesomd welke informatie daarin dient opgenomen te worden.

De Europese richtlijn Seveso houdt immers een resultaatsverbintenis in en laat de lidstaten vrij inzake de keuze van de te gebruiken middelen. Aangezien Nederland een andere manier van werken heeft omtrent noodplanning en crisisbeheer voor het Seveso-risico, is het interessant om te kijken naar de omzetting van de Europese richtlijn naar de Nederlandse wetgeving inzake Seveso. Voor dit hoofdstuk werden zeven wetteksten bestudeerd:

Europese wetgeving:

- (1) de Europese richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (Europese richtlijn 2012);

Nationale wetgeving:

- (2) de ministeriële omzendbrief betreffende de bepalingen van het ministerieel besluit van 20 juni 2008 tot vaststelling van de criteria waarmee door de exploitant rekening moet gehouden worden bij het afbakenen van het gebied dat door een zwaar ongeval zou kunnen getroffen worden (ministeriële omzendbrief 2009);
- (3) het Samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (Samenwerkingsakkoord 2016);
- (4) het koninklijk besluit van 22 mei 2019 betreffende de noodplanning en het beheer van noodsituaties op het gemeentelijk en provinciaal niveau en betreffende de rol van de burgemeesters en de provinciegouverneurs in geval van crisisgebeurtenissen en -situaties die een coördinatie of een beheer op nationaal niveau vereisen (koninklijk besluit 2019);

Nederlandse wetgeving:

- (5) de wet van 11 februari 2010, houdende bepalingen over de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening (wet veiligheidsregio's 2010);
- (6) het besluit van 24 juni 2010, houdende regels inzake de organisatie en de taken van de veiligheidsregio's en de gemeentelijke brandweer, alsmede de financiële bijdrage van het Rijk (besluit veiligheidsregio's 2010);
- (7) het besluit van 25 juni 2015, houdende vaststelling van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 en herziening van enkele andere besluiten in verband met de implementatie van Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad (besluit risico's zware ongevallen 2015).

Het Besluit risico's zware ongevallen 2015 vormt de Nederlandse omzetting van de Europese Seveso-richtlijn van 2012. In Nederland wordt er dus niet gesproken over Seveso-bedrijven, maar over Brzo-bedrijven.

3.2. De kernbegrippen

3.2.1. Een Seveso-bedrijf

Een Seveso-inrichting is het gehele door een exploitant beheerde gebied waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in één of meer installaties. Een Seveso-installatie is een technische eenheid binnen een inrichting waar gevaarlijke stoffen worden geproduceerd, gebruikt, behandeld of opgeslagen. Met andere woorden: *“een **Seveso-bedrijf** is een site waar gevaarlijke stoffen worden geproduceerd, behandeld of opgeslagen”* (NCCN, 2021).

De **Seveso-hoge-drempelinrichtingen** zijn inrichtingen waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in hoeveelheden die groter of gelijk zijn aan de « hoge drempel »-waarde van bijlage I van het Samenwerkingsakkoord 2016.

De **Seveso-lage-drempelinrichtingen** zijn inrichtingen waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in hoeveelheden die groter of gelijk zijn aan de « lage drempel »-waarde van bijlage I van het Samenwerkingsakkoord 2016, maar kleiner dan de « hoge drempel »-waarde van die bijlage I.

3.2.2. Een veiligheidsrapport

Elke exploitant van een hoge-drempelinrichting is verplicht om een **veiligheidsrapport** (het Samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport of het SWA-VR of het VR) op te stellen, met het doel om:

- aan te tonen dat er een preventiebeleid voor zware ongevallen en een veiligheidsbeheersysteem voor het uitvoeren daarvan zijn ingevoerd;
- aan te tonen dat de gevaren van zware ongevallen geïdentificeerd zijn en dat de nodige maatregelen zijn getroffen om dergelijke ongevallen te voorkomen en de gevolgen ervan voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken;
- aan te tonen dat het ontwerp, de constructie, de exploitatie en het onderhoud van met de werking van de inrichting samenhangende installaties, opslagplaatsen, apparatuur en infrastructuur die verband houden met de gevaren van een zwaar ongeval binnen de inrichting, voldoende veilig en betrouwbaar zijn;
- aan te tonen dat er een intern noodplan is opgesteld;
- de nodige gegevens te verstrekken voor het opstellen van het extern noodplan;
- voldoende gegevens te verstrekken opdat de bevoegde overheid adviezen kan geven over de vestiging van nieuwe activiteiten of over nieuwe ontwikkelingen rond inrichtingen⁷.

De te nemen maatregelen om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen ervan te beperken spelen zich voornamelijk af binnen de bedrijfsterreinen. Echter kunnen de gevolgen zich ook uitstrekken tot buiten de terreingrenzen van een bedrijf. Enkel de overheid heeft de bevoegdheid om buiten die terreingrenzen de nodige maatregelen te treffen (NCCN, 2021).

3.2.3. Een noodplan

Een noodplan is een plan dat wordt opgemaakt ter voorbereiding op een noodsituatie. Zo'n noodplan bevat verschillende maatregelen en procedures, die moeten uitgevoerd worden als er zich een noodsituatie voordoet. Door noodplannen op te maken, kunnen overheden en

⁷ Artikel 10 Europese Richtlijn (2012); Artikel 8, §1, Samenwerkingsakkoord (2016).

hulpdiensten snel mankracht en materiaal inzetten om mensen, dieren en goederen te beschermen bij een noodsituatie (NCCN, 2021).

Een **intern noodplan** wordt uitgewerkt door de verantwoordelijke van een risicovol bedrijf of instelling (NCCN, 2021).

De exploitant van een Seveso-inrichting moet een intern noodplan opstellen om:

- incidenten te bedwingen en te beheersen om de effecten tot een minimum te herleiden en de schade voor de mens, het milieu en goederen te beperken;
- te borgen dat de maatregelen op het bedrijf effectief worden uitgevoerd om de mens en het milieu te beschermen tegen de gevolgen van een zwaar ongeval;
- de nodige informatie te verstrekken aan de interventiediensten en overheden;
- na een incident te kunnen voorzien in het herstel van het milieu⁸.

Een **extern noodplan** wordt opgesteld door de bevoegde overheid. Zo moet bijvoorbeeld elke gouverneur over een algemeen nood- en interventieplan (ANIP) beschikken voor zijn provincie. Een algemeen nood- en interventieplan bevat algemene richtlijnen om elke soort noodsituatie beter te kunnen beheren. Sommige risico's, waaronder het Seveso-risico, vragen extra voorbereidingsmaatregelen. Voor deze risico's maken overheden een bijzonder nood- en interventieplan (BNIP) op.

Een extern noodplan voor het Seveso-risico, dit in de vorm van een Bijzonder Nood- en Interventieplan Seveso (BNIP Seveso), wordt opgesteld door de gouverneur. Het BNIP Seveso baseert zich voornamelijk op de gegevens afkomstig uit het veiligheidsrapport.

Eén van de doelstellingen van het BNIP Seveso bestaat erin de coördinatie te garanderen van de verschillende disciplines, die moeten interveniëren. Elke betrokken partij wordt dus betrokken bij het opstellen van het plan, bij de oefeningen bestemd om het plan te testen en bij de uitvoering van het plan in geval van een ongeval. Met andere woorden wordt er ook input verwacht van de vertegenwoordigers van het Seveso-bedrijf⁹, de disciplines en de noodplanningscoördinator. De exploitant is verplicht om de gouverneur zijn medewerking te verlenen, dit zowel bij het opstellen, het actualiseren, het testen als het afkondigen van het BNIP Seveso.

Het extern noodplan streeft dezelfde doelen na als het intern noodplan, met het informeren van de bevolking als bijkomende doelstelling¹⁰.

3.2.4. Een zwaar ongeval

Een **zwaar ongeval** wijst op een ongeval dat zich voordoet in een Seveso-inrichting, waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn en waarvan de gevolgen onmiddellijk of later een ernstig gevaar kunnen betekenen voor de volksgezondheid, binnen of buiten de inrichtingen, en/of voor het milieu.

Een zwaar ongeval kan dus zowel gevolgen hebben binnen als buiten de Seveso-sites.

⁸ Artikel 12 Europese Richtlijn (2012); Artikel 11, §1, Samenwerkingsakkoord (2016); Paragraaf 3, artikel 11, besluit risico's zware ongevallen (2015).

⁹ Artikel 15 Samenwerkingsakkoord (2016).

¹⁰ Artikel 12 Europese Richtlijn (2012); Artikel 13, §3, Samenwerkingsakkoord (2016).

3.3. Het veiligheidsrapport

3.3.1. Wettelijke basis

3.3.1.1. *Europese richtlijn*

In het publicatieblad van de Europese Unie werd de richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken teruggevonden. Hierin staat vermeld, in artikel 10, dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat de exploitant van een Seveso-hogedrempelinrichting een SWA-VR moet opstellen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat door iedere exploitant een SWA-VR moet worden opgesteld.

3.3.1.2. *Omzetting naar de nationale wetgeving*

De Europese Seveso-richtlijn werd omgezet in het Samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Artikel 8 stelt over het veiligheidsrapport dat “*de exploitant van een hoge-drempelinrichting dient bij de coördinerende dienst een veiligheidsrapport in:*” Deze zin uit de wettekst lijkt zeer strikt, waardoor er weinig ruimte over is voor interpretatie. Uit het samenwerkingsakkoord kan worden opgemaakt dat elke exploitant een veiligheidsrapport moet indienen.

Wanneer er wordt gekeken naar de inhoud van wat in het SWA-VR dient te staan, wordt het duidelijk dat dit vrij specifiek is voor de concrete situatie van één specifieke Seveso-inrichting. Zo stelt art. 8, §1, 3° van het samenwerkingsakkoord 2016 dat de exploitant met het veiligheidsrapport zou moeten aantonen dat het ontwerp, de constructie, de exploitatie en het onderhoud van alle installaties, opslagplaatsen, apparatuur en infrastructuur die verband houden met de gevaren van een zwaar ongeval binnen de inrichting, voldoende veilig en betrouwbaar zijn. Indien de exploitant later wil overgaan tot een of andere wijziging van de inrichting zelf, van een installatie, van een proces of van de aard/fysische vorm/hoeveelheid gevaarlijke stoffen, en die wijziging belangrijke gevolgen kan hebben voor de gevaren van zware ongevallen, dan dient de exploitant o.a. zijn preventiebeleid en het SWA-VR te herzien en desgevallend bij te werken (art. 10 Samenwerkingsakkoord 2016).

Indien de wetgeving strikt wordt gelezen, dan stelt de wetgeving dat voor elke exploitant en dus per inrichting een SWA-VR opgesteld moet worden. Het SWA-VR lijkt met andere woorden geheel eigen aan de specifieke inrichting en wanneer twee exploitanten een gezamenlijk SWA-VR zouden willen opstellen, zou dit niet overeenkomen met de geest van de regelgeving. In de praktijk zal dan het volledige gezamenlijke veiligheidsrapport moeten worden herzien, indien één van beide in zijn eigen inrichting een wijziging wil aanbrengen.

Desalniettemin stelt de wetgeving niet dat dit telkens één uniek veiligheidsrapport per exploitant moet zijn.

3.3.1.3. *Omzetting naar de Nederlandse wetgeving*

Art 10, 1^{ste} lid van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 stelt dat de exploitant van een hoge-drempelinrichting een veiligheidsrapport opstelt en ervoor zorgt dat in de inrichting een veiligheidsrapport aanwezig is dat de actuele stand van zaken met betrekking tot de veiligheid van de betrokken inrichting weergeeft.

De Nederlandstalige wetgeving lijkt ook hier de nadruk te leggen op de individuele verantwoordelijkheid van de exploitant specifiek voor zijn eigen inrichting.

3.3.2. Inhoud van het SWA-VR

De Europese richtlijn bepaalt in bijlage II van de richtlijn dat de exploitanten verplicht zijn om bepaalde gegevens en minimuminlichtingen op te nemen in het SWA-VR. In het kort worden onderstaande elementen verwacht in het SWA-VR:

- (1) inlichtingen over het beheerssysteem en de organisatie van de inrichting, met het oog op de preventie van zware ongevallen;
- (2) presentatie van de omgeving van de richting;
- (3) beschrijving van de installatie;
- (4) identificatie en analyse van de ongevallenrisico's en de preventiemiddelen;
- (5) beschermings- en interventiemaatregelen om de gevolgen van een zwaar ongeval te beperken.

Zowel de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) als het Nationaal Crisiscentrum (NCCN) hebben een leidraad opgesteld. Beide documenten kunnen de exploitanten helpen bij het opstellen van het veiligheidsrapport¹¹.

3.4. De noodplanningszones

3.4.1. Wettelijke basis

3.4.1.1. Europese richtlijn

In bijlage II van deze richtlijn worden de inlichtingen opgesomd, waarvan verwacht wordt dat ze worden opgenomen in het veiligheidsrapport. Er wordt onder andere gevraagd een beschrijving te geven van de zones die door een zwaar ongeval zouden kunnen getroffen worden. Dit is belangrijk om een afbakening te hebben waarbinnen er noodplanning moet voorzien worden. Elke exploitant dient dus zijn eigen noodplanningszone te berekenen in het SWA-VR.

3.4.1.2. Omzetting in de nationale wetgeving

De definitie van de noodplanningszone wordt beschreven in art. 1, 8°, Koninklijk Besluit van 2019: *“een zone waarvoor, in functie van een specifiek risico, de maatregelen nodig voor het beheer van de noodsituatie gelinkt aan dit risico, vooraf worden vastgelegd in een BNIP”*.

Voor het afbakenen van het gebied dat door een zwaar ongeval zou kunnen worden getroffen werden drie verschillende zones gedefinieerd, namelijk¹²:

- *“waakzaamheidszone (WZZ): de zone waar de effecten van het ongeval gevoelige personen kunnen treffen of niet-verwittigde personen kunnen verontrusten;*
- *risicozone (RZ): de zone waar de effecten van het ongeval ernstige, directe of indirecte, onmiddellijke of later optredende gevolgen kunnen hebben;*
- *zone van onmiddellijk gevaar (ZOG): de zone waar de effecten van het ongeval onomkeerbare of letale gevolgen kunnen hebben, zelfs bij korte blootstelling”*.

Van een exploitant van een Seveso-hoge-drempelinrichting wordt verwacht dat hij de zone beschrijft die getroffen kan worden door een zwaar ongeval. Voor het NCCN stemt deze zone overeen met alle berekende risicozones die vastgelegd zijn in het kader van de externe noodplanning (volgens de criteria van het ministerieel besluit van 20 juni 2008). Alle risicozones van de verschillende scenario's vormen als het ware de zone voor de noodplanning,

¹¹ Leidraad voor het opstellen van een SWA-veiligheidsrapport | Departement Omgeving - Vlaamse overheid (vlaanderen.be)

¹² Artikel 1 in het ministerieel besluit van 20 juni 2008 tot vaststelling van de criteria waarmee door de exploitant moet rekening gehouden worden bij het afbakenen van het gebied dat door een zwaar ongeval zou kunnen worden getroffen.

ook wel de noodplanningszone genoemd. De noodplanningszone vormt de basis van het extern noodplan, waarbinnen de te nemen maatregelen moeten worden opgesomd.

In principe zou er een enveloppe kunnen gecreëerd worden van alle noodplanningszones van de verschillende bedrijven, die zich op één site bevinden, waarbinnen de maatregelen kunnen worden genomen. Ook hier geeft de wetgeving geen verbod op eventuele samenwerking.

Het enige wat terug te vinden is over een gemeenschappelijk noodplan in de wetgeving heeft betrekking op de situatie waarin een noodplanningszone zich uitstrekt tot buiten de grenzen van het Belgische grondgebied (art. 13, §5, tweede lid). In dergelijk geval kan een gemeenschappelijk noodplan (als bedoeld in art. 8, derde lid van het verdrag inzake de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen) worden opgesteld tussen de Belgische overheid (in dit geval de gouverneur) en de bevoegde overheid van de betrokken Staat.

3.4.1.3. Omzetting in de Nederlandse wetgeving

De beschrijving van de zone van gevaar komt nergens aan bod in het Besluit risico's zware ongevallen van 2015 of de Wet veiligheidsregio's van 2010. Dit kan twee zaken betekenen, ofwel is dit mogelijk een teken van gebrekkige omzetting in de nationale wetgeving door de lidstaat ofwel is de regelgeving die hiervoor bestaat maar moeilijk terug te vinden in de huidige wetgeving.

Ter ondersteuning van de incidentbestrijding bestaan in Nederland interventiewaarden voor gevaarlijke stoffen. De berekeningen worden meegegeven in een gids "Handleiding & Stofdocumenten Interventiewaarden 2020".

Op de website van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) wordt de definitie van de interventiewaarden teruggevonden, er worden in Nederland drie niveaus van gezondheidseffecten afgeleid:

- *"Voorlichtingsrichtwaarde (VRW): de luchtconcentratie die met grote waarschijnlijkheid door de blootgestelde bevolking als hinderlijk wordt waargenomen, of waarboven lichte gezondheidseffecten mogelijk zijn.*
- *Alarmeringsgrenswaarde (AGW): de luchtconcentratie waarboven onherstelbare of andere ernstige gezondheidseffecten kunnen optreden, of waarbij door blootstelling aan de stof personen minder goed in staat zijn zichzelf in veiligheid te brengen.*
- *Levensbedreigende waarde (LBW): de luchtconcentratie waarboven mogelijk sterfte of levensbedreigende aandoeningen kunnen ontstaan."*(RIVM 2021).

Met interventiewaarden voor gevaarlijke stoffen wordt het niveau van gevaar ingeschat wanneer mensen eenmalig en kortdurend een gevaarlijke stof inademen als gevolg van een incident. Deze interventiewaarden ondersteunen de bestrijding van incidenten in Nederland. Op basis van de waarden worden beslissingen genomen om eventueel meer hulpverlenende organisaties in te zetten die betrokken zijn bij de incidentbestrijding. Ook maken ze beslissingen mogelijk over maatregelen om de bevolking te beschermen en over de communicatie met de bevolking (Geraets et al, 2019).

3.4.2. De toepassing van de noodplanningszones

Het ministerieel besluit van 20 juni 2008 bepaalt dat de zones moeten berekend worden op basis van grenswaarden en scenario's. Dit gebeurt in het SWA-VR. Er moet omzichtig worden omgegaan met de mathematische waarden en steeds worden geïnterpreteerd in de juiste context. Het omzetten van de zones in het bijzondere nood- en interventieplan moet op een

werkbare manier gebeuren. Het kan gebeuren dat in heel specifieke gevallen de waakzaamheidszones zeer grote waarden aannemen, terwijl dit in de realiteit eerder variabel is in functie van het verloop van het incident. Hierbij kunnen de weersomstandigheden, obstakels en oneffenheden op het terrein, enzovoort een belangrijke rol spelen. De waakzaamheidszone is in het bijzonder een belangrijk gegeven voor discipline 5. Deze zone bepaalt de afstand waarbinnen de bevolking dient geïnformeerd te worden (ministeriële omzendbrief 2009)¹³.

3.5. Het intern noodplan

3.5.1. Wettelijke basis

3.5.1.1. *Europese richtlijn*

Art. 12 van de Europese Richtlijn stelt dat alle lidstaten van de Europese Unie ervoor moeten zorgen dat alle exploitanten van een hoge-drempelinrichting een intern noodplan opstellen omtrent de te nemen maatregelen binnen de inrichting. Daaruit kan worden afgeleid dat elke exploitant zich moet voorbereiden op een noodsituatie. Het is zeker niet uit te sluiten dat een bedrijf die voorbereidingen samen kan doen met een ander bedrijf, mits er goede afspraken rond worden gemaakt.

3.5.1.2. *Omzetting in de nationale wetgeving*

In het Koninklijk Besluit Lokale Noodplanning, art. 1, 8° (2019) wordt het intern noodplan beschreven als *“een document op het niveau van een site, dat de materiële en organisatorische maatregelen uitwerkt die nodig zijn om: (a) zelf op het terrein tussen te komen en het hoofd te bieden aan een gebeurtenis of een noodsituatie, om de schadelijke gevolgen ervan zo veel mogelijk te beperken; (b) de tussenkomst van de externe overheden en diensten mogelijk te maken, in het geval dat de gebeurtenis of de noodsituatie gevolgen heeft buiten het terrein.”* Art. 11 van het samenwerkingsakkoord (2016) stelt dat de exploitant verantwoordelijk is voor het uitwerken van het intern noodplan. Volgens art. 3, 2° van het hierboven vermelde KB is het aan de gouverneur om te waken over de uitwerking en de actualisatie van de interne noodplannen waarvoor de gouverneur ook een BNIP opstelt. Voor het intern noodplan berust er een individuele verantwoordelijkheid op de exploitant voor wat betreft zijn eigen inrichting.

Het lijkt op het eerste zicht niet mogelijk om een intern noodplan uit te werken waarbij de te nemen maatregelen de terreingrenzen overschrijden. Maar wanneer twee geclusterde bedrijven ervoor kiezen om een gemeenschappelijk intern noodplan op te stellen, hebben ze wel voldaan aan de verplichting om een intern noodplan op te stellen omtrent de te nemen maatregelen binnen hun inrichting.

3.5.1.3. *Omzetting in de Nederlandse wetgeving*

Art 11, 1ste lid van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 stelt: *“De exploitant van een hoge-drempelinrichting stelt een intern noodplan op voor bij een zwaar ongeval binnen de inrichting ten uitvoer te leggen maatregelen, gericht op het indammen, beheersen en zo veel mogelijk beperken van zware ongevallen en de gevolgen ervan voor de in de inrichting werkzame personen,..., en voor de externe communicatie ter zake wanneer zich een zwaar ongeval voordoet.”*

Voor het intern noodplan rust ook in de Nederlandse wetgeving, net zoals in de Nationale wetgeving een individuele verantwoordelijkheid op de exploitant voor wat betreft zijn eigen

¹³ Ministeriële omzendbrief betreffende de bepalingen van het ministeriële besluit van 20 juni 2008 tot vaststelling van de criteria waarmee door de exploitant rekening moet gehouden worden bij het afbakenen van het gebied dat door een zwaar ongeval zou kunnen getroffen worden (22 juni 2009).

inrichting. Het lijkt op het eerste zicht niet mogelijk om een intern noodplan uit te werken waarbij de te nemen maatregelen de terreingrenzen overschrijden.

3.5.2. Inhoud van het intern noodplan

De Europese richtlijn bepaalt in bijlage IV, 1° dat de exploitanten verplicht zijn om onderstaande gegevens en inlichtingen op te sommen in het intern noodplan.

- a) *de naam of functie van de personen die bevoegd zijn om de procedures van het intern noodplan in werking te laten treden en van de persoon die belast is met de leiding en coördinatie van de interventie op de inrichting;*
- b) *de naam of functie van de persoon die verantwoordelijk is voor de contacten met de voor het extern noodplan verantwoordelijke overheid;*
- c) *voor te voorzien omstandigheden of gebeurtenissen die een doorslaggevende rol zouden kunnen spelen bij het ontstaan van een zwaar ongeval, een beschrijving van de te nemen maatregelen ter beheersing van de toestand of de gebeurtenis en ter beperking van de gevolgen daarvan, met inbegrip van een beschrijving van de beschikbare veiligheidsuitrusting en middelen;*
- d) *de maatregelen ter beperking van het risico voor de op de inrichting aanwezige personen, waaronder het alarmsysteem en de gedragsregels bij het afgaan van het alarm;*
- e) *de regelingen om de autoriteit die verantwoordelijk is voor de inwerkingstelling van het extern noodplan bij een ongeval snel in te lichten, het soort inlichtingen dat onmiddellijk moet worden verstrekt en de regelingen voor het verstrekken van meer uitvoerige inlichtingen, wanneer deze beschikbaar zijn;*
- f) *de regelingen om het personeel op te leiden voor het vervullen van de taken die ervan verwacht worden en indien nodig de coördinatie hiervan met de externe interventiediensten;*
- g) *de regelingen voor de verlening van steun aan interventie buiten de inrichting.*

Dit werd overgenomen in de nationale wetgeving, namelijk in het Samenwerkingsakkoord 2016 in bijlage 4, 1°.

3.6. Het extern noodplan

3.6.1. Wettelijke basis

3.6.1.1. Europese richtlijn

Artikel 12 (1) uit de Europese richtlijn van 2012 stelt dat de exploitant aan de bevoegde overheid de nodige gegevens moet verstrekken, zodanig dat de bevoegde overheid externe noodplannen kan opstellen. De aangewezen bevoegde overheid moet binnen twee jaar na ontvangst van de noodzakelijke gegevens van de exploitant een extern noodplan voor de inrichting opstellen. Datzelfde artikel 12 (8) stelt dat de bevoegde overheid kan bepalen dat de verplichting van het opstellen van een extern noodplan niet van toepassing is naar aanleiding van de gegevens die vervat zijn in het veiligheidsrapport.

3.6.1.2. Omzetting in de nationale wetgeving

Het opstellen van een extern noodplan voor een Seveso-bedrijf wordt gereguleerd in het Koninklijk Besluit van 22 mei 2019 betreffende de noodplanning en het beheer van noodsituaties op het gemeentelijk en provinciaal niveau en betreffende de rol van de burgemeesters en de provinciegouverneurs in geval van crisisgebeurtenissen en -situaties die een coördinatie of een beheer op nationaal niveau vereisen. Artikel 3, §1 en §2 stelt dat elke gouverneur verantwoordelijk is voor de noodplanning op hun respectievelijk grondgebied. Voor alle risico's waarvoor de regelgeving dit voorschrijft en waarvoor de gouverneur dit

noodzakelijk acht moet er een Bijzonder Nood- en Interventieplan worden opgesteld. Wat het BNIP Seveso betreft, kan hieruit worden geïnterpreteerd dat er een gezamenlijk noodplan kan worden opgesteld, omdat dit valt binnen het takenpakket van de gouverneur, en niet dat van de exploitant zelf.

Het opstellen van een BNIP specifiek voor het Seveso-risico wordt ook bepaald in het Samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Artikel 13, §1, eerste lid stelt dat de gouverneur “voor elke hoge-drempelinrichting” op zijn grondgebied een extern noodplan moet opstellen.

Wanneer beide wetgevende teksten naast elkaar wordt gelegd kan er worden geconcludeerd dat hier geen individuele verantwoordelijkheid berust op de exploitant voor wat betreft zijn eigen inrichting, maar een verantwoordelijkheid voor de gouverneurs voor alle inrichtingen op zijn betrokken grondgebied. Daaruit kan worden afgeleid dat het samenwerkingsakkoord niet verbiedt om te werken met een gemeenschappelijk plan voor meerdere Seveso-bedrijven.

3.6.1.3. Omzetting in de Nederlandse wetgeving

In Nederland is het extern noodplan, met name het rampenbestrijdingsplan (RBP), opgesteld per veiligheidsregio. De wettelijke basis voor dit RBP is verankerd in artikel 17 van de Wet veiligheidsregio 2010, welke stelt dat voor bepaalde categorieën hoog-risico objecten door veiligheidsregio's een Rampbestrijdingsplan dient te worden opgesteld. In het plan wordt “het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een veiligheidsregio treft met het oog op een ramp, het voorkomen van een ramp en het beperken van de gevolgen van een ramp” opgenomen¹⁴.

Art. 6.1.1, lid 1, van het Besluit veiligheidsregio's 2010 stelt dat er een rampenbestrijdingsplan voor Brzo-bedrijven moet worden opgesteld door het bestuur van de veiligheidsregio, het plan moet kunnen dienen voor een noodsituatie in een hoge-drempelinrichting.

Uit de wetgeving kan geconcludeerd worden dat er twee mogelijke manieren zijn om een noodplan op te stellen voor de hoge-drempelinrichtingen, om alsnog aan de regelgeving te voldoen. Er kan enerzijds geopteerd worden om voor elke Brzo-inrichting een uniek rampenbestrijdingsplan op te stellen en anderzijds laat de wetgeving ook toe om voor een cluster van Brzo-inrichtingen een overkoepelend rampenbestrijdingsplan op te stellen, dat van toepassing is voor de hele regio.

3.6.2. Inhoud van het extern noodplan

De Europese richtlijn bepaalt in bijlage IV, 2° dat de exploitanten verplicht zijn om onderstaande gegevens en inlichtingen op te sommen in het extern noodplan.

- a) de naam of functie van de personen die bevoegd zijn om noodprocedures in werking te laten treden en van de personen die belast zijn met de leiding en coördinatie van de maatregelen buiten het terrein;
- b) de regelingen om snel op de hoogte te worden gesteld van eventuele incidenten en alarmerings- en oproepprocedures;
- c) de regelingen voor de coördinatie van de middelen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het externe noodplan;
- d) de regelingen voor de verlening van steun aan bestrijdingsmaatregelen op het terrein;

¹⁴ Paragraaf 1, artikel 1, wet veiligheidsregio's 2010

- e) *de regelingen voor bestrijdingsmaatregelen buiten het terrein, inclusief respons op scenario's voor zware ongevallen zoals beschreven in het veiligheidsrapport en rekening houdend met mogelijke domino-effecten, inclusief die welke een invloed op het milieu hebben;*
- f) *de regelingen voor het overeenkomstig artikel 9 verstrekken van specifieke informatie aan het publiek en naburige inrichtingen of bedrijven die buiten het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen over het ongeval en de te volgen gedragslijn;*
- g) *de regelingen voor het verstrekken van informatie aan de hulpdiensten van andere lidstaten bij een zwaar ongeval met mogelijke grensoverschrijdende gevolgen.*

Dit werd overgenomen in de nationale wetgeving, namelijk in het Samenwerkingsakkoord 2016 in bijlage 4, 2°.

3.6.3. Oefenen van het extern noodplan

Artikel 12, paragraaf 6 in de Europese richtlijn van 2012 luidt als volgt: “*De lidstaten dragen er zorg voor dat interne en externe noodplannen met passende tussenpozen van niet meer dan drie jaar door respectievelijk de exploitanten en de aangewezen autoriteiten opnieuw worden gezien, beproefd en zo nodig bijgewerkt.*”. Hieruit kan afgeleid worden dat elke exploitant zijn intern noodplan moet testen en dat elke bevoegde overheid zijn extern noodplan dient te testen.

Ook het samenwerkingsakkoord van 2016¹⁵ stelt dat de gouverneur de externe noodplannen dient te testen, minimaal om de drie jaar. Het Seveso-BNIP, met daarin de bijhorende procedures, dienen geoefend te worden. Het artikel stelt echter niet dat in alle hoge-drempelinrichtingen een oefening moet plaatsvinden dat georganiseerd is door de bevoegde overheid. De gouverneur is enkel verplicht om zijn extern noodplan, in dit geval het Seveso-BNIP te oefenen.

Dit kan gezien worden als een nadeel. Als een BNIP meerdere Seveso-bedrijven omvat, kan het zijn dat bij het verplicht testen van het extern noodplan niet alle bedrijven betrokken zijn bij de oefening. Zo kan het zijn dat enkele Seveso-bedrijven na 3 jaar nog steeds niet hebben deelgenomen aan een oefening, georganiseerd door de bevoegde overheid, terwijl er wel is voldaan aan de regelgeving. De bedoeling zou toch moeten zijn dat elk bedrijf minstens om de drie jaar oefent. Dit hoeft niet altijd door de overheid georganiseerd te worden, maar op zijn minst kan er geoefend worden met één of meer hulpdiensten. Er zal gezocht moeten worden naar alternatieve oefeningen voor de bedrijven.

3.7. De naburige inrichtingen

Uit het samenwerkingsakkoord van 2016 worden inrichtingen van verschillende exploitanten beschouwd als ‘naburige inrichting’ zoals gedefinieerd in art.2, 4° van het samenwerkingsakkoord. Dit heeft onder andere tot gevolg dat:

- de exploitant in zijn kennisgeving gegevens dient op te nemen over deze naburige inrichting (art. 7, §1, 7°);
- deze naburige inrichting geïdentificeerd dient te worden in het veiligheidsrapport (bijlage 3);
- de Minister van Binnenlandse Zaken voor hoge-drempelinrichtingen er zorg voor dient te dragen dat duidelijke en begrijpelijke informatie regelmatig en in de meest aangewezen vorm ambtshalve wordt verstrekt aan deze naburige inrichting (en aan andere actoren) over de bij een zwaar ongeval te treffen veiligheidsmaatregelen en de in dat geval te volgen gedragslijn (art. 21, §1).

¹⁵ Artikel 14, samenwerkingsakkoord 2016.

Wanneer er gesproken wordt over inrichtingen die in elkaars buurt gelegen zijn, is het handig om te spreken over mogelijke domino-effecten. Dit wordt benoemd in het samenwerkingsakkoord en de Europese richtlijnen. Overweging 14 van de richtlijn vat het goed samen: *“Teneinde het risico op domino-effecten te verminderen, moeten exploitanten, wanneer inrichtingen zodanig zijn gesitueerd of zo dicht bij elkaar liggen dat zij de waarschijnlijkheid van zware ongevallen vergroten of de gevolgen daarvan ernstiger maken, meewerken aan de uitwisseling van passende informatie en aan het voorlichten van het publiek, met inbegrip van naburige inrichtingen die kunnen worden getroffen.”*

Dit kan een interessante invalshoek zijn om na te gaan hoe de exploitanten van nabijgelegen Seveso-bedrijven zich tot elkaar dienen te verhouden. Het is de coördinerende dienst die zal bepalen voor welke inrichtingen of groepen inrichtingen het risico op/de gevolgen van een zwaar ongeval groter kunnen zijn door (a) de geografische situatie, (b) de nabijheid van die inrichtingen en (c) de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. De betrokken exploitanten dienen toereikende informatie uit te wisselen zodat zij beiden in hun preventiebeleid, veiligheidsrapport, enzovoort rekening kunnen houden met de aard en de omvang van het totale gevaar van een zwaar ongeval.

Vanuit deze optiek kan het interessant zijn om andere (Seveso)bedrijven op te nemen in het intern noodplan, veiligheidsrapport en/of bijzonder nood- en interventieplan.

3.8. Besluit

Wanneer de wetgeving strikt zou worden gelezen lijkt het op het eerste zicht een individuele verantwoordelijkheid van de exploitant om een veiligheidsrapport en intern noodplan op te stellen. Desalniettemin staat nergens vermeld dat dit één uniek rapport of plan moet zijn. Wanneer er gekozen wordt om te werken met een overkoepelend plan, lijkt het belangrijk om in zo'n plan steeds aan te duiden wat bedrijfsspecifiek is en wat gemeenschappelijk is. De interne plannen zijn louter gefocust op het voorkomen van zware ongevallen en het beperken van de gevolgen ervan binnen de bedrijfsterreinen.

De huidige nationale wetgeving lijkt het momenteel niet toe te laten om voor meerdere Seveso-bedrijven één overkoepelend BNIP Seveso op te stellen. De Nederlandse wetgeving daarentegen geeft meer ruimte tot interpretatie. Beide landen hebben de Europese richtlijn anders omgezet om hetzelfde resultaat te bekomen dat de Europese richtlijn beoogt.

De wetgeving bepaalt dat de gouverneur voor elke hoge-drempelinrichting een extern noodplan opstelt, maar nergens in de wetgeving is terug te vinden dat dit één uniek noodplan per inrichting moet zijn.

Wanneer de bevoegde overheid de noodzakelijke gegevens van de verschillende exploitanten ontvangt moet deze informatie verwerkt worden in een BNIP binnen de twee jaar. Het kan dan aan de bevoegde overheid zijn om te kiezen voor een bedrijfsspecifiek of een gemeenschappelijk BNIP.

In het kader van dit onderzoek, om na te gaan of het mogelijk is om voor een cluster van Seveso-bedrijven een overkoepelend BNIP op te stellen, zijn er twee mogelijke manieren om eventueel te werk te gaan. Ofwel kan er gewerkt worden met bedrijfsspecifieke plannen met verwijzing naar gemeenschappelijke bijlages, ofwel een gemeenschappelijk plan met verwijzing naar bedrijfsspecifieke bijlages.

Het schrijven van een overkoepelend BNIP in België is momenteel wel mogelijk voor andere plannen die risico-specifiek en niet locatie-specifiek zijn, zoals luchtvaart, pijpleidingen, enzovoort.

Het belang van naburige inrichtingen in zowel het VR en het BNIP toont aan dat het zeker interessant kan zijn om naburige (Seveso-)bedrijven op te nemen in het rapport of het extern noodplan.

Met andere woorden is de huidige werkwijze conform de vigerende regelgeving gefocust op de individuele Seveso-bedrijven. Volgens bovenstaande interpretatie zou het opstellen van gemeenschappelijke veiligheidsrapporten, interne noodplannen en externe noodplannen niet in overeenstemming zijn met de geest van de vigerende regelgeving. Desalniettemin is het interessant om op zoek te gaan naar alternatieven in de huidige werkwijze. In het volgende hoofdstuk worden de veiligheidsrapporten en de externe noodplannen naast elkaar gelegd, dit om na te gaan in hoeverre de noodplannen overeenkomsten vertonen. In het vijfde hoofdstuk wordt aan de hand van een kwalitatief onderzoek nagegaan welke mogelijkheden of opportuniteiten er zijn om eventueel te opteren voor een gezamenlijke veiligheidsrapportage of/en een gezamenlijk Bijzonder Nood- en Interventieplan.

Hoofdstuk 4: Noodplanning voor een industrie-havengebied

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de noodplanning voor een industrie-havengebied bekeken op het niveau van het bedrijfsterrein en op het niveau van de overheid. Aangezien Nederland en België dezelfde Europese richtlijn moet volgen, is het interessant om de noodplannen van zowel de haven van Antwerpen als de haven van Rotterdam erbij te nemen. Beide havens kennen een hoog aantal Seveso-bedrijven, of Brzo-bedrijven zoals dit heet in Nederland.

Voor de haven van Antwerpen worden zowel de veiligheidsrapporten (SWA-VR) als de bijzondere nood- en interventieplannen (BNIP) van dichterbij bekeken. Hier werd het SWA-VR van drie bedrijven en het BNIP van twaalf bedrijven bestudeerd. Aan de hand van deze rapporten werd een vergelijking gemaakt. Er werd gekozen om de studie te beperken tot drie rapporten, aangezien deze rapporten enorm uitgebreid zijn. Voor het bestuderen van de bijzondere nood- en interventieplannen werden alle BNIP's inbegrepen die reeds werden omgezet in de nieuwe fichestructuur door de FDG. In *tabel I* staan de doorgenomen noodplannen (3 SWA-VR / 12 BNIP) van de Seveso-hoge-drempelinrichtingen aangeduid in het vetgedrukt.

Uit het vorige hoofdstuk kan worden opgemaakt dat de regelgeving inzake de verplichte inhoud en structuur van het SWA-VR strikter is dan voor het BNIP. *Bijlage II* geeft weer welke inhoud de exploitant verplicht moet opnemen in het veiligheidsrapport. Voor de inhoud van het BNIP (zie 3.6.2.) is er meer vrijheid, met als gevolg dat er minder uniformiteit is tussen de verschillende noodplannen die binnen de verantwoordelijkheid van de opsteller vallen. Daarenboven kunnen de noodplannen enorm verschillen van gemeente tot gemeente en van provincie tot provincie. Vandaar dat er geopteerd wordt om tijdens het bestuderen van de veiligheidsrapporten en de bijzondere nood- en interventieplannen uitsluitend de noodplanning binnen de provincie Antwerpen te overwegen.

Voor de haven van Rotterdam wordt enkel het extern noodplan, het rampenbestrijdingsplan (RBP) Brzo-inrichtingen besproken. Voor dit deel werd schriftelijke toestemming gevraagd om te verwijzen naar het noodplan. Er wordt een vergelijking gemaakt tussen het RBP en het BNIP.

4.2. De haven van Antwerpen

4.2.1. Seveso-bedrijven

De haven van Antwerpen strekt zich uit over twee provincies, namelijk Antwerpen en Oost-Vlaanderen en over drie gemeentes, namelijk Antwerpen, Zwijndrecht en Beveren. De Schelde verdeelt de haven in een linker en -rechteroever (Cools et al, 2013).

De haven van Antwerpen kent zowel Seveso-lage-drempelinrichtingen als -hoge-drempelinrichtingen.

Er zijn momenteel 51 hoge-drempelinrichtingen op de rechteroever (zie opsomming in *tabel I*) en 18 hoge-drempelinrichtingen op de linkeroever (zie opsomming in *tabel II*) gevestigd.

In *tabel II* worden alle kernactiviteiten opgesomd van de hoge-drempelinrichtingen die zich situeren in de haven van Antwerpen. Daaruit kan worden afgeleid dat er een verscheidenheid aan activiteiten bestaat. Er zijn voornamelijk raffinaderijen, op- en overslagmagazijnen en chemische of petrochemische bedrijven aanwezig in de haven van Antwerpen.

4.2.2. Samenwerkingsakkoord-Veiligheidsrapporten

4.2.2.1. Structuur SWA-veiligheidsrapporten

De structuur van het SWA-VR wordt bepaald volgens de Europese richtlijn en werd overgenomen in het samenwerkingsakkoord van 2016. De exploitanten zijn verplicht om de elementen, opgenomen in *bijlage II*, te verwerken in het veiligheidsrapport. De veiligheidsrapporten worden erna beoordeeld door de beoordelingsdiensten.

De veiligheidsrapporten in Vlaanderen worden beoordeeld door de volgende diensten:

- het Team Externe Veiligheid (coördinerende dienst);
- de Afdeling voor het toezicht op de Chemische Risico's (ACR) van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO);
- de Algemene Directie Crisiscentrum (ADCC) van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken (FOD IBZ);
- de (lokale) Brandweerdienst die de hoge-drempelinrichting in zijn bevoegdheidsgebied heeft.

De coördinerende dienst, Team Externe Veiligheid, verzamelt alle opmerkingen en maakt deze over aan de exploitant (Departement omgeving, z.d.).

De coördinerende dienst heeft samen met de andere beoordelingsdiensten een leidraad¹⁶ opgesteld waarin de verwachtingen worden beschreven omtrent de informatie die het veiligheidsrapport moet bevatten (Departement omgeving, 2020). De leidraad benadrukt voornamelijk dat het rapport moet worden opgesplitst in twee delen; een deel met niet-gevoelige informatie en een deel met gevoelige informatie. Het eerste deel is bestemd voor het publiek, het tweede deel niet.

In *bijlage III* wordt de structuur weergegeven voor het publiek deel en voor het niet-publiek deel van het rapport. De rapporten die opgemaakt zijn in 2021 volgen deze nieuwe indeling.

4.2.2.2. Bestudering van de SWA-veiligheidsrapporten

De structuur van de veiligheidsrapporten zijn in grote lijnen hetzelfde voor elk veiligheidsrapport. Sommige exploitanten kiezen ervoor om een extra hoofdstuk 7 aan te maken met de noodplanningszones, maar dit kan ook reeds besproken worden in hoofdstuk 5 "Risicoanalyse". De structuur ziet er over het algemeen zo uit:

STRUCTUUR	VERGELIJKING TUSSEN DE SWA-VR's
H1 Algemene inlichtingen	In dit hoofdstuk worden zeer bedrijfsspecifieke elementen opgenomen: - de identificatie van de inrichting (adres, naam, vestigingseenheid, ondernemingsnummer, tel., maatschappelijke zetel, contactpersoon, ...); - korte bespreking van de kernactiviteiten; - de reden waarom er een VR moet worden opgesteld; - verkregen vergunningen; - de structuur en de organisatie van het personeel. Aangezien dit hoofdstuk vrij uniek is voor elk Seveso-bedrijf, lijkt dit een hoofdstuk dat steeds de bedrijven apart zal beschrijven in een overkoepelend rapport.
H2 Preventiebeleid en veiligheidsbeheersysteem	In dit hoofdstuk worden de beheers- en veiligheidssystemen binnen het bedrijf toegelicht. Wanneer een installatie op een site

¹⁶ Leidraad VR (v3.0 01/07/2020)

	wordt overgenomen door een ander exploitant, kan dit hoofdstuk gemeenschappelijk worden geschreven - op voorwaarde dat de systemen dezelfde gebleven zijn bij overname - zoals dit het geval is bij de bedrijven op de BASF-site. Wanneer bedrijven werken met andere veiligheidssystemen zal dit per bedrijf afzonderlijk moeten worden beschreven.
H3 Omgeving	De omgeving wordt grondig beschreven binnen de grootste effectafstand¹⁷, die berekend is in de risicoanalyse. Dit wordt ook wel de 1% letaliteitsafstand genoemd. Dit is de afstand tot waar, in geval van een incident met gevaarlijke stoffen, 1% van de slachtoffers nog overlijdt. Binnen deze afstand worden de gebieden met een woonfunctie, kwetsbare locaties (scholen, woonzorgcentra,...) en natuurgebieden geïnventariseerd, alsook de gebieden en gebouwen die veel bezoekers trekken. Er wordt een inventaris verwacht van de hoofdtransportwegen voor personenvervoer, de naburige bedrijven en externe gevarenbronnen (windtribunes, pijpleidingen, ...). Tenslotte wordt er nog een beschrijving gevraagd van de geologische en hydrografische kenmerken van de bodem en beschrijving van de weersomstandigheden. Indien de bedrijven aan elkaar grenzen, zal dit hoofdstuk identiek zijn. Wanneer bedrijven verder van elkaar gelegen zijn, kan er voor gekozen worden om de omgeving eventueel ruimer te bespreken. Indien de 1% letaliteitsafstand minimaal is, wordt van de bedrijf verwacht de omgeving tot 2 km ver te beschrijven.
H4 Beschrijving van de inrichting	De titel van het hoofdstuk laat weinig ruimte voor interpretatie: dit moet namelijk per exploitant worden beschreven voor zijn eigen inrichting. Dit hoofdstuk moet een gedetailleerde beschrijving zijn van de activiteiten en installaties, alsook van de aanwezige gevaarlijke stoffen. Dit is nodig om nadien een risicoanalyse te kunnen uitvoeren.
H5 Risicoanalyse	In de kwantitatieve risicoanalyse (QRA) wordt een selectie gemaakt van de relevantie scenario's om na te gaan of dit mogelijks effecten kan hebben buiten de terreingrenzen. De bedrijven kunnen ervoor kiezen om een gemeenschappelijk QRA-tabel op te maken. Uit de QRA-tabel kan worden opgemaakt voor welke scenario's er een extern effect, buiten de terreingrenzen, kan optreden. Voor alle scenario's met een relevant risico moeten er noodplanningszones (waakzaamheidszone, risicozone, zone van onmiddellijk gevaar) berekend worden. Alle risicozones vormen samen de enveloppe van de noodplanningszone en voor deze zone moet er een bijzonder nood-en interventieplan (BNIP) worden opgemaakt.
H6 Interne noodplanning	Wanneer bedrijven een andere crisisorganisatie en -structuur hebben, zal dit hoofdstuk voornamelijk apart moeten geschreven worden. Wanneer de inrichtingen dezelfde alarmeringssystemen

¹⁷ Wanneer de effectafstand niet groot genoeg is, wordt er gevraagd om de omgeving te beschrijven in een straal van minstens 2km.

	en organisatie hebben, kan dit deel gezamenlijk beschreven worden, zoals voor de BASF-site. De interne bestrijdings- en beschermingsmiddelen zullen voor elk bedrijf moeten beschreven worden. Bedrijven kunnen er steeds voor opteren om middelen te delen en gemeenschappelijk weer te geven in het SWA-VR. Wanneer bedrijven reeds over een gemeenschappelijk intern noodplan beschikken, is het vanzelfsprekend dat dit hoofdstuk gemeenschappelijk is.
--	---

Sommige hoofdstukken in het veiligheidsrapport bieden de mogelijkheid om gemeenschappelijk uit te werken voor een cluster van Seveso-bedrijven, maar dit met een (geografische) voorwaarde, namelijk dat de bedrijven aan elkaar grenzen, op één site zijn gelegen of buurbedrijven zijn.

Een overkoepelend hoofdstuk 5 (risicoanalyse) en hoofdstuk 6 (interne noodplanning) lijkt op het eerste zicht ook bijkomende voordelen met zich mee te brengen. Zo wordt in hoofdstuk 5 het risico breder bekeken, namelijk een cluster van Seveso-bedrijven, in tegenstelling tot het risico van één enkel Seveso-bedrijf. In de huidige werking wordt er een SWA-VR opgesteld per Seveso-bedrijf en worden de externe gevarenbronnen en domino-effecten beknopt besproken. Het collectieve risico van de cluster van Seveso-bedrijven in de haven van Antwerpen wordt niet meegenomen in de risicoanalyse. Het schrijven van een gezamenlijk hoofdstuk 6 kan de samenwerking tussen Seveso-bedrijven alleen maar bevorderen. Tijdens een noodsituatie kan het gunstig zijn om te weten over welke middelen het buurbedrijf beschikt.

Wanneer bedrijven reeds een historische verwevenheid hebben en dus eventueel beschikken over dezelfde veiligheidssystemen of hetzelfde intern noodplan, lijkt het opportuun om een gemeenschappelijk veiligheidsrapport te schrijven. In zo'n geval kan het 2^{de} hoofdstuk een algemeen beeld schetsen van de systemen. Daarnaast kan het 3^{de} hoofdstuk een gemeenschappelijk beeld schetsen van de omgeving.

In het veiligheidsrapport lijkt het niet plausibel om het 1^{ste} (algemene inlichtingen) en het 4^{de} (beschrijving van de inrichting) hoofdstuk gezamenlijk op te maken. Het lijkt hier van uiterst belang om goed het onderscheid te maken tussen de verschillende bedrijven, zodat duidelijk is welke gegevens en informatie aan welk bedrijf toebehoren.

4.2.3. Bijzondere Nood- en Interventieplannen

4.2.3.1. *Nieuwe fichestructuur nood- en interventieplannen*

In 2018 werd door het Nationaal Crisiscentrum (NCCN) een werkgroep opgericht, samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende federale diensten van de gouverneurs. De werkgroep heeft samen met het NCCN de nieuwe structuur voor de nood- en interventieplannen en de noodplaneditor tot stand gebracht, dit om uniformiteit tussen de verschillende nood- en interventieplannen te verzekeren. Daarenboven diende deze nieuwe structuur om nood- en interventieplannen (NIP) te benutten als concrete noodplanningstools. Het plan mag niet langer gebruikt worden als een “gids” of een “handleiding” voor noodplanning en/of crisisbeheer. Het doel is om de noodplannen te verlichten en om slechts datgene te bewaren dat de actoren kunnen gebruiken tijdens een noodsituatie. Met andere woorden: wat niet specifiek betrekking heeft op de uitwerking ervan en de tools die vereist zijn voor het crisisbeheer, zal niet langer in het plan worden opgenomen (zoals o.a. uitschrijven van wetteksten, concepten, enzovoort) (NCCN, 2022).

De fiches werden samen afgeklopt met de werkgroep. De vooropgestelde structuur moet dus beschouwd worden als minimale inhoud van een NIP. In *bijlage VI* werd de afgeklopte fichestructuur voor zowel de algemene nood- en interventieplannen, als de bijzondere nood- en interventieplannen weergegeven. In 2020 ging er een testfase van start in ICMS. Momenteel is de noodplaneditor operationeel en kunnen de bevoegde overheden hiermee aan de slag (NCCN, 2022).

Met het oog op het optimaal gebruik van de informatie en essentiële documenten tijdens een noodsituatie wordt het plan opgesplitst in twee delen:

1. Het **eerste deel (Administratie en Voorbereiding)** vermeldt vooral de elementen die noodzakelijk zijn voor het administratief beheer van het plan en de planningswerkzaamheden. Dit deel wordt opzettelijk kort en beknopt gehouden. Het moet hoogstens elementen bevatten die kenmerkend zijn voor de overheid die verantwoordelijk is voor de opstelling, voor het betrokken grondgebied en voor de algemene context.
2. Het **tweede deel (Beheer)** wordt gestructureerd in de vorm van fiches (Procedures/Checklists/Templates/Informatie). Zij vormen de «kern» van het plan en zijn de praktische tools die kunnen gebruikt worden bij het beheer van een noodsituatie.
 - a. In de **procedurefiches** staan de procedures die moeten worden toegepast op grond van de «fases» voor het beheer van een noodsituatie. Deze werden min of meer voorgesteld in de chronologische volgorde waarin zij moeten worden toegepast (zonder dat dit evenwel een vaste regel wordt). In een BNIP zijn er ook specifieke procedures die moeten worden toegepast op grond van de situatie.
 - b. Naast de procedurefiches zijn er ook **informatiefiches**, dit zijn typische fiches die kunnen worden geraadpleegd om welbepaalde informatie/contactgegevens terug te vinden.

Bij de procedurefiches kunnen steeds checklijsten of templates worden bijgevoegd. Dit zijn praktische tools die tijdens een noodsituatie kunnen gebruikt worden.

- a. Een **template** is een modeldocument dat gebruikt kan worden voor de concrete toepassing (van een fase) van een procedure. Dit kan bijvoorbeeld een typebericht voor notificatie door de exploitant van een Seveso-bedrijf zijn, dat moet worden ingevuld bij een zwaar ongeval en per fax of mail moet worden ingediend bij het NCCN. Zo stelt Art. 17 §1 van het samenwerkingsakkoord 2016 dat: “*de exploitant [verwittigt] onmiddellijk het 112-centrum en het Coördinatie- en Crisiscentrum van de Regering*” (NCCN).
- b. Een **checklist** is een oplist van de nodige acties die moeten worden uitgevoerd voor de concrete toepassing van een procedure. Zij vormen als het ware een verificatietool voor de persoon die de bijbehorende procedure toepast.

Voor de BNIP's werd eveneens een **kaartmodule** uitgewerkt waar de noodplanningszones per BNIP uitgetekend en bewaard kunnen worden. Deze kaart laat toe om de noodplanningszone(s) te tekenen met mogelijke perimeters, locaties voor CP-Ops, VMP, en dergelijke, als ook de risico's te tonen die zich binnen deze zone bevinden.

4.2.3.2. Studie van de bijzondere nood- en interventieplannen in de provincie Antwerpen

De Federale Diensten van de Gouverneur Antwerpen (FDG Antwerpen) heeft reeds twaalf BNIP's omgezet in de nieuwe fiche structuur (zie *tabel I*). Deze kunnen geraadpleegd worden in het nationaal veiligheidsportaal ICMS (Incident & Crisis Management System).

De BNIP's die vanaf oktober 2021 werden opgesteld door de FDG Antwerpen, volgen de minimale inhoud van de nieuwe fichestructuur en worden aangevuld met extra procedurefiches. De opstelling van de fichestructuur voor de Seveso-bedrijven in de haven van Antwerpen, die zich in de gemeente Antwerpen of Zwijndrecht situeren, is voor elk BNIP hetzelfde. Hieronder wordt de nieuwe structuur onder elkaar weergegeven in de kolom "Structuur". Naast deze kolom wordt telkens de doelstelling van de fiche beschreven. Deze informatie werd uit "*Gids noodplaneditor: opstellen van een Bijzonder Nood- en Interventieplan Seveso*" gehaald, dat werd gepubliceerd door het Nationaal Crisiscentrum¹⁸.

De externe noodplannen, opgesteld door de FDG Antwerpen, worden naast elkaar gelegd en besproken in de kolom "Vergelijking tussen de BNIP's". Hieruit kan worden opgemaakt welke fiches bedrijfsspecifiek zijn en welke fiches eerder algemeen zijn voor elk BNIP opgesteld voor het Seveso-risico.

4.2.3.2.1. Administratief gedeelte

De structuur voor het eerste deel, het **administratieve gedeelte**, ziet er als volgt uit:

STRUCTUUR	VERGELIJKING TUSSEN DE BNIP'S
Voorwoord	Dit deel is voor de meeste bedrijven zeer kort. Er wordt o.a. vermeld uit welk SWA-VR de meeste informatie werd gehaald. Dit is met andere woorden verschillend voor elk Seveso-bedrijf.
Algemene informatie	Volgende zaken worden in dit deel opgenomen: - naam en versie van het plan, eventuele versiewijzigingen; - door welke dienst en wanneer het plan opgesteld werd; - door welke dienst en wanneer het plan goedgekeurd werd; - (beperkte) verspreiding van het plan: bestemmingen; - de methodologie en de frequentie van de actualisering van het plan. Voor het grootste deel komt dezelfde informatie terug in elk BNIP. Het enige wat hierin bedrijfsspecifiek is, is de naam en eventuele versiewijzigingen. De bestemmingenlijst zal verschillen naar gelang de locatie (Zwijndrecht/Antwerpen) van het bedrijf enerzijds en anderzijds naar gelang de grootte van de noodplanningszone.
Specifieke risicogegevens	Volgende zaken worden opgenomen in dit deel en is voor elk BNIP hetzelfde: - de vier soorten risico's verbonden zijn met Seveso-bedrijven (namelijk brand, ontploffing, toxische uitstoot, ecotoxisch risico); - de drie soorten noodplanningszones die er zijn (namelijk zone van onmiddellijk gevaar, risicozone en waakzaamheidszone);

¹⁸ Gepubliceerd op de website van het nationaal crisiscentrum op 6 juli 2022

	- oefenbeleid (elk BNIP opgesteld voor een Seveso-bedrijf moet minimaal één keer om de 3 jaar getest worden)¹⁹; - operationele en beleidscoördinatie (verwijzen naar het ANIP / vermelden van de specifieke coördinatie voor een Seveso-risico); - nazorgperiode (specifieke acties voor het Seveso-risico); - internationale samenwerking (bij eventuele grensoverschrijdende effecten in Nederland). Voor elk Seveso-bedrijf is er een andere noodplanningszone, waarvoor de nodige maatregelen worden bepaald in het BNIP.
--	--

Er kan geconcludeerd worden dat het administratief gedeelte zeer algemeen kan worden gehouden. Uitgezonderd de naam, de versie en de noodplanningszone komt dit administratief gedeelte grotendeels overeen in elk BNIP dat werd opgesteld voor de Seveso-bedrijven.

4.2.3.2.2. Procedurefiches

De structuur voor het tweede, het **beheersgedeelte**, ziet er als volgt uit voor de **procedurefiches**:

STRUCTUUR	VERGELIJKING TUSSEN DE BNIP'S
P1 Waarschuwingen	
P1.1 Waarschuwingsprocedure	In deze fiche wordt de manier beschreven waarop de operationele diensten en de bevoegde overheid gewaarschuwd moeten worden, snel na het ontstaan ervan, over gebeurtenissen die tot een noodsituatie kunnen leiden op hun grondgebied, zonder dat er noodzakelijk een vraag tot afkondiging van een fase is. Er worden 4 verschillende situaties beschreven: (1) een incident zonder bijstand van de interventiediensten; (2) een incident met bijstand van de interventiediensten; (3) een noodsituatie en (4) een zwaar ongeval onderscheiden. Het waarschuwingsschema is voor elk bedrijf dezelfde. De fiche is identiek voor elk BNIP.
P2 Operationele coördinatie	
P2.1 Afkondiging Operationele Coördinatie	Het vaststellen van de procedures voor het afkondigen van een operationele coördinatie is voor elk BNIP Seveso hetzelfde. De NC112 zal de operationele coördinatie activeren. Tenzij er geen bijstand van de interventiediensten wordt gevraagd, zal de procedure verlopen zoals beschreven in het ANIP.
P2.2 Aanduiding Dir-CP-Ops	Het vaststellen van de procedures voor het aanwijzen van een Directeur Commandopost Operaties (Dir-CP-Ops) die houder is van het bekwaamheidsattest is voor elk Seveso-incident hetzelfde. Standaard neemt de aanwezige brandweerofficier met de hoogste graad en

¹⁹ Artikel 14, samenwerkingsakkoord 2016

	het bekwaamheidsattest Dir-CP-Ops de functie van Dir-CP-Ops waar.
P2.3 Werking CP-Ops	De werkzaamheden van de CP-Ops worden georganiseerd overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 22 mei 2019 en volgens een uniform proces en methodologie die worden aangeleerd in de opleiding voor het behalen van het bekwaamheidsattest Dir-CP-Ops. Dit is dus een procedurefiche die voor elk BNIP Seveso identiek is.
P2.4 Samenroepen CP-Ops (*)	Dit is een extra fiche opgesteld door de FDG Antwerpen voor de NC 112 Antwerpen voor het verwittigen van de actoren bij een operationele coördinatie. Deze fiche is in elk onderzocht BNIP hetzelfde.
P2.5 Organisatie van het interventie	Het doel van deze fiche is het vaststellen van de procedures voor de indeling van de interventiezone. In functie van de concrete noodsituatie is het de bevoegdheid van de Dir-CP-Ops om te beslissen over de indeling van het terrein. Dit is in principe een bedrijfsspecifieke fiche, maar de FDG Antwerpen heeft ervoor gekozen om deze fiche vrij algemeen en theoretisch te beschrijven. De verschillende zones worden gedefinieerd en de toegangs-/uitgangswegen, PEB en VMP worden niet op voorhand bepaald, maar bij aanvang van een incident door de Dir-CP-Ops.
P3 Beleidscoördinatie	
P3.1 Afkondiging fase	Het doel van de fiche is het beschrijven van de procedures voor de afkondiging van een gemeentelijke/provinciale/ federale fase. Afhankelijk van de aard van de noodsituatie kan er een fase worden afgekondigd. De procedure van de aanvraag en de afkondiging van een fase zal steeds op dezelfde manier verlopen. Deze fiche is dus een algemene fiche die in elk onderzocht BNIP dezelfde informatie bevat.
P3.2 Samenroepen coördinatiecomité	Deze fiche geeft de manier weer hoe een coördinatiecomité – crisiscel (CC) wordt gealarmeerd wanneer de bevoegde overheid hiertoe heeft besloten. Het zijn telkens dezelfde diensten (namelijk NC112, CICANT en de provinciale NPC) die dezelfde diensten of actoren in kennis stellen van de afkondiging van de fase. Er wordt telkens verwezen naar specifieke functietitels en niet naar de namen van personen, aangezien deze over de jaren heen steeds kunnen veranderen. M.a.w. deze fiche is in elk BNIP hetzelfde.
P3.3 Werking coördinatiecomité	Het doel van deze fiche is het opstellen van de werkingsprocedures van een coördinatiecomité – crisiscel (CC). De werking gebeurt volgens het

	IBOBBO-methode ²⁰ . De samenstelling wordt besproken a.d.h.v. functietitels van de leden in het CC. Ook deze fiche heeft steeds dezelfde inhoud in de onderzochte BNIP's.
P3.4 Oproepen van ondersteunend personeel	Deze fiche heeft tot doel de alarmeringsprocedure voor intern personeel en ondersteuningsteams vast te stellen die nodig is voor de goede werking van het crisiscentrum van de bevoegde overheid en de uitvoering van de taken van het coördinatiecomité. Hierin worden de eerste taken van de NPC die van permanentie is beschreven. Dit is een fiche die in elk BNIP dezelfde inhoud heeft.
P3.5 Ondersteuning NPC – D5 (*)	Deze fiche bevat de procedure die moet gevolgd worden door lokale besturen om bijstand te vragen in geval van fasering en bevat ook de manier waarop de Dienst Noodplanning van de Gouverneur (DNP) bijstand kan vragen. Dit is een korte fiche hoe het ondersteuningsteam NPC, team D5 en DNP kunnen worden geactiveerd of geïnformeerd. Dit is een algemene fiche die in elk Seveso-BNIP wordt overgenomen.
P4 Communicatie	
P4.1 Multidisciplinaire communicatie	Het doel van deze fiche is om de communicatiestrategie tussen alle verschillende disciplines, bevoegde overheden en crisisstructuren vast te leggen. In deze fiche wordt het multidisciplinair communicatieschema uitgewerkt. Alle disciplines maken gebruik van het A.S.T.R.I.D.-communicatiesysteem. De aanvraagprocedure voor het gebruik van de multidisciplinaire werkgroep is in elk BNIP hetzelfde, alsook het gebruik van het nationale veiligheidsportaal.
P5 Beschermingsmaatregelen	
P5.1 Schuilen	Het doel van deze fiche is om de procedures weer te geven die van toepassing zijn wanneer een schuilmaatregel afgekondigd wordt. De FDG Antwerpen heeft ervoor gekozen om in deze fiche het verschil tussen schuilen en evacuatie uit te leggen en de belangrijkste aandachtspunten op te sommen wanneer men wil overgaan tot schuilen. Dit is in elk BNIP dezelfde informatie.
P5.2 Evacuatie	Het doel van deze fiche is om de procedures weer te geven die van toepassing zijn wanneer een evacuatiemaatregel wordt afgekondigd. Hierin wordt een schema toegevoegd waarin parameters beschreven staan om de nodige beslissing tot evacueren te kunnen nemen. De belangrijkste

²⁰ IBOBBO is een model voor crisismanagement en de impact op crisisoverleg. Het staat voor Informatievergadering, Beeldvorming, Oordeelvorming, Besluitvorming, Bevelvoering en Opvolging.

	risicogroepen worden opgesomd. Dit is in elk BNIP dezelfde informatie.
P6 Informatie aan de bevolking	
P6.1 Informatie aan de bevolking	Deze fiche wordt niet gebruikt door de FDG Antwerpen. Het doel van deze fiche is om in het kort de procedures weer te geven die van toepassing zijn in het kader van het informeren van de bevolking, zoals in detail gedefinieerd in het monodisciplinaire interventieplan van discipline 5.
P7 Mobilisatie van de middelen	
P7.1 Opvorderingen	In de fiche wordt een toelichting van de te volgen procedure verwacht voor de opvordering van burgerlijke en/of militaire middelen. De basisprincipes van de opvordering worden uitgelegd. Daarnaast worden de procedures uitgelegd bij een provinciale fase en bij een gemeentelijke fase. Dit is dezelfde procedure voor de gemeente Zwijndrecht als Antwerpen. Dit is algemene informatie die niet verschilt van BNIP tot BNIP. Er worden twee templates voorzien, die in elk Seveso-BNIP is opgenomen.
P7.2 Mobilisatie van specifieke middelen	Het doel van deze fiche is niet om een exhaustieve inventaris op te maken van alle bijkomende interventiemiddelen die zouden kunnen worden gemobiliseerd, maar om de procedure te verduidelijken die moet worden gevolgd door de verschillende betrokken actoren en om de partners op verschillende beleidsniveaus op te nemen. Deze fiche wordt niet gebruikt door de FDG Antwerpen.
P8 Opheffen van de coördinatie	
P8.1 Opschalen	Hierin worden de procedures beschreven voor het opschalen van een fase. De FDG Antwerpen neemt de procedures op voor het opschalen van een operationele coördinatie naar een gemeentelijke fase; van een gemeentelijke fase naar een provinciale fase en van een provinciale fase naar een gemeentelijke fase. Dit is voor elk Seveso-BNIP hetzelfde.
P8.2 Opheffen van de operationele coördinatie	Beschrijven van de procedures voor de opheffing van de operationele coördinatie. Wanneer de noodsituatie niet langer de coördinatie van verschillende bevoegde actoren op het terrein vereist, zal de Dir-CP-Ops met de bevoegde overheid overleg plegen om de operationele coördinatie te beëindigen, dit geldt voor elke noodsituatie bij een Seveso-bedrijf.
P8.3 Opheffen van de fase	Beschrijven van de procedures voor de opheffing van een gemeentelijke/provinciale fase. Dit is éénzelfde procedure die in elk BNIP wordt opgenomen.
P9 Nazorg	

P9.1 Nazorg	Het doel van deze fiche is het beschrijven van de verschillende aspecten die belangrijk zijn voor de nazorg. FDG Antwerpen stelt een lijst op met zaken die prioritair moeten behandeld worden voor de overgang naar de nazorg. Dit wordt in alle, twaalf BNIP's opgenomen.
P10 Meldingsformulier (*)	
P10 Meldingformulier (*)	Dit is in principe, geen procedure maar een template met een typebericht voor de notificatie van de exploitant bij een zwaar ongeval. FDG Antwerpen heeft ervoor gekozen om hier een aparte procedurefiche van te maken en dit is een invulformulier dat voor elk Seveso-bedrijf hetzelfde is.
P11 Consultatie publiek (*)	
P11 Consultatie publiek (*)	FDG Antwerpen heeft ervoor gekozen om een procedurefiche aan te maken met een overzicht van de opmerkingen die werden gemaakt op het BNIP ter inzage door het publiek. Dit is uiteraard voor elk BNIP specifieke informatie, en er geldt geen verplichting om dit op te nemen in het BNIP.

De procedurefiches aanvullend op de minimale inhoud worden in de tabel weergegeven met een ster (*).

Alle procedurefiches zijn identiek voor de Seveso BNIP's behalve de fiche die specifiek handelt over de consultatie van het publiek. Procedurefiche 11 *Consultatie publiek* is verschillend van bedrijf tot bedrijf. Het overzicht van de opmerkingen die worden gegeven per Seveso-bedrijf kan gerust als bijlage worden opgenomen in het eerste deel, namelijk het administratief gedeelte. Dit is eerder informatie die belangrijk is als achtergrond informatie waarom bepaalde zaken zijn aangepast, ten opzichte van de voorgaande versies.

4.2.3.2.3. Informatiefiches

De structuur voor het tweede, het **beheersgedeelte**, ziet er als volgt uit voor de **informatiefiches**:

STRUCTUUR	VERGELIJKING TUSSEN DE BNIP'S
I1 Contactlijst	
I1 Contactlijst	Het doel van deze fiche bestaat erin de contactpersonen ingeval van een noodsituatie zoals beschreven in het BNIP te identificeren en hun eventuele rol bij een dergelijke noodsituatie op te nemen. Deze fiche bevat voor het grootste deel dezelfde contactgegevens voor de Seveso-bedrijven die in dezelfde gemeente gelegen zijn. De contactgegevens van de sleutelfiguren binnen het bedrijf zelf, zijn uiteraard bedrijfsspecifiek. De stedelijke gegevens verschillen uiteraard van de gemeente Zwijndrecht tot de stad Antwerpen. De provinciale gegevens zijn in elk BNIP hetzelfde. De

	contactgegevens van de disciplines en interventiediensten zijn ook hetzelfde, met uitzondering van de lokale politie. Voor de contactgegevens van de geattesteerde Dir-CP-Ops en de crisiscentra wordt er steeds verwezen naar het ANIP van de stad/gemeente. De nuttige contacten voor het beheer van dit bijzondere risico zijn voor elk Seveso-BNIP hetzelfde (FAVV, VMM, drinkwater, enzovoort), alleen de milieuambtenaar is een verschillend persoon in Antwerpen en Zwijndrecht.
I2 Crisiscentra	
I2 Crisiscentra	Het doel van deze fiche is duidelijk weergeven waar het crisiscentrum zich bevindt en hoe de interne werking georganiseerd wordt voor de mensen die kunnen opgeroepen worden naar het coördinatiecomité. Dit is voor elk onderzocht BNIP hetzelfde. Het crisiscentrum is de Brandweerkazerne Post Noord. Het alternatief crisiscentrum is de lokale politie Antwerpen of Zwijndrecht.
I3 Risico	
I3 Risico	Hierin moet, op een beknopte manier, de belangrijkste informatie over het risico en de bron van het risico worden opgenomen. Dit is een fiche die voor elk Seveso-bedrijf zeer specifiek is. Hierin worden de volgende zaken opgenomen: - algemene inlichtingen; - beschrijving van de kernactiviteiten; - het aanwezige personeel op de site; - weergave van de interne middelen. De fiche wordt telkens aangevuld met twee bijlagen, namelijk een lijst van gevaarlijke producten enerzijds en de interne noodplannen anderzijds.
I4 Omgeving	
I4 Omgeving	Alle relevante omgevingsfactoren binnen de noodplanningszone worden benoemd op een beknopte manier: naburige bedrijven, pijpleidingen, openbare gebouwen, gevarenbronnen,... Binnen de noodplanningszone de gevoelige punten identificeren, de gevarenbronnen aanduiden en demografische, geografische aandachtspunten identificeren. De noodplanningszone is bedrijfsspecifiek: voor het ene bedrijf is dit een grote zone en voor een ander bedrijf dan weer heel klein. Voor bedrijven die dicht bij elkaar liggen zijn er hier en daar wel gelijkenissen te vinden.
Kaartmodule noodplanningszone	
C1 Noodplanningszone	De noodplanningszone voor het Seveso-bedrijf is vrij bedrijfsspecifiek. Op de kaart dienen de mogelijke perimeters, locaties voor CP-Ops, VMP, ... getekend

	te worden. De risico's die zich in de omgeving bevinden kunnen getoond worden op kaart.
--	---

Twee van de vier informatiefiches zijn grotendeels algemene fiches die van toepassing zijn voor alle Seveso-BNIP binnen de haven van Antwerpen voor de provincie Antwerpen. De omschrijving van het risico en de omgeving zijn bedrijfsspecifiek en moet voor elk Seveso-bedrijf apart worden opgemaakt.

Voor het grote deel zijn de contactgegevens dezelfde in elk Seveso-BNIP. Het zijn vooral de contactgegevens van de sleutelfiguren binnen de Seveso-bedrijven die verschillen van bedrijf tot bedrijf. Wat wel opvallend is, is dat de contactgegevens van de sleutelfiguren in het BNIP “Broekman Logistics Belgium Antwerp - Magazijn Ecowell” dezelfde zijn als in het BNIP “Broekman Logistics Belgium Antwerp - Magazijn Blauwhoef”. Het zijn twee verschillende sites waarvoor een apart BNIP werd opgesteld maar de bedrijven beschikken over hetzelfde crisisteam.

Het crisiscentrum dat kan worden aangewend tijdens een incident in een Seveso-bedrijf is steeds hetzelfde centrum, onafhankelijk waar het incident zich afspeelt.

De kaart met de noodplanningszone is gebaseerd op de informatie afkomstig uit de I3 en de I4, dit is dus ook bedrijfsspecifiek en moet voor elk bedrijf apart worden getekend.

4.3. De haven van Rotterdam

4.3.1. Brzo-bedrijven

De veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) kent 94 Brzo-bedrijven (anno 2022). Deze bedrijven voeren activiteiten uit met veel gevaarlijke stoffen en behoren daarom tot de meest risicovolle bedrijven. Daarnaast zijn er bedrijven die geen BRZO-verplichting hebben, maar die wel gevaarlijke stoffen opslaan of verwerken.

De Nederlandse regelgeving bepaalt dat er voor Brzo-inrichtingen een rampenbestrijdingsplan moet worden opgemaakt (zie 3.6.1.3). In de tijdspanne van 2003 tot 2009 werden voor circa 60 Brzo-bedrijven afzonderlijke rampenbestrijdingsplannen opgesteld. Het is een intensief werk om deze plannen actueel te houden en elk afzonderlijk te oefenen. Daarenboven blijft zo'n groot industrie-havengebied steeds groeien en komen er jaarlijks nieuwe hogedrempelinrichtingen bij.

Er werd gekozen om een generiek plan op te stellen in 2013, die van toepassing is op alle Brzo-inrichtingen in de regio. Dit enerzijds omdat de oude plannen veel inhoudelijke overeenkomsten hadden en anderzijds omdat er geen wettelijke bezwaren waren om te kiezen voor een algemeen en gemeenschappelijk noodplan, waarbij de incidentiebestrijding op alle locaties gegarandeerd blijft.

4.3.2. Het rampenbestrijdingsplan Brzo-inrichtingen

Het rampenbestrijdingsplan (RBP) van 2013 werd in 2019 aangepast. Het huidige plan bestaat momenteel uit drie hoofdstukken. Namelijk de algemene bepalingen (H1); de generieke scenario's (H2) en de digitale aanpak (H3).

4.3.2.1. *De algemene bepalingen*

In hoofdstuk 1, **De algemene bepalingen**, wordt de administratieve informatie meegegeven. Volgende zaken worden hierin opgenomen:

- het toepassingsgebied van dit plan;
- de wettelijke grondslag voor dit plan;
- wie verantwoordelijk is voor het opstellen van het plan;
- de vaststelling²¹ van het plan;
- publicatie-gegevens;
- oefenen;
- evaluatie;
- beheer en actualisatie.

4.3.2.2. *Generieke scenario's*

In hoofdstuk 2, **Generieke scenario's**, worden er 6 scenario's uitgewerkt. Er werd vastgesteld dat er bij circa 70 hoge-drempelinrichtingen een grote overlapping bestond van de scenario's. Vandaar dat er geopteerd werd om 6 overkoepelende scenario's uit te werken. Per scenario worden de algemene kenmerken meegegeven, de mogelijke oorzaken, de (secundaire) effecten en de passende bestrijdingsmaatregelen. Bij elk scenario zijn er nog specifieke aandachtspunten beschreven waarmee rekening moet worden gehouden tijdens het crisisbeheer. De zes scenario's zijn:

- (1) Scenario Loodsbrand
- (2) Scenario BLEVE
- (3) Scenario Gaswolkexplosie
- (4) Scenario Flare-fakkelbrand
- (5) Scenario Plasbrand / tankbrand
- (6) Scenario Dispersie

Daarnaast wordt per scenario een extra fiche aangemaakt met aandachtspunten die horen bij de crisisprocessen opgenomen in het regionaal crisisplan. Dit zijn aandachtspunten voor de algemene processen (melding & alarmering, op- en afschaling, leiding & coördinatie, informatiemanagement), voor de verschillende discipline (bevolkingszorg, brandweezorg, politiezorg, geneeskundige zorg), en alsook voor de scheepvaartzorg en waterbeheer.

4.3.2.3. *Project Operationele informatie bij incidenten met gevaarlijke stoffen (OIGS)*

In hoofdstuk 3, **Digitale aanpak**, wordt het OIGS-project beschreven.

Indien er zich een noodsituatie voordoet bij een Brzo-bedrijf, is het voor de hulpverleningsdiensten van belang dat ze goed geïnformeerd zijn over de gevaarlijke stoffen die aanwezig zijn, om het incident zo veilig mogelijk te bestrijden. Hiervoor is het project Operationele Informatie bij incidenten met Gevaarlijke Stoffen (OIGS) gestart. Dankzij het OIGS hebben de interventiediensten die naar een incident aanrijden een compleet beeld van wat ze op de locatie kunnen verwachten. Dit maakt niet alleen de bestrijding van het incident effectiever, maar het draagt ook bij aan hun eigen veiligheid.

4.3.3. *De vergelijking met het BNIP Seveso*

4.3.3.1. *Administratief gedeelte*

Het eerste hoofdstuk, de algemene bepalingen, in het RBP kan vergeleken worden met het eerste, administratieve deel in het BNIP. Beide bevatten ze de administratieve gegevens van

²¹ Dit betekent het goedkeuren van het noodplan.

het extern noodplan. Bij het vergelijken van de noodplannen zijn er twee grote verschillen op te merken:

- (1) Publicatie: het RPB heeft een openbare publicatiestatus, omdat het plan geen bedrijfsspecifieke gegevens bevat kan het plan op de website van de regio worden teruggevonden. Alle bedrijfsspecifieke informatie is terug te vinden in de OIGS-applicatie. Het BNIP daarentegen bevat wel vertrouwelijke gegevens en wordt daarom maar beperkt verspreid, via het nationaal veiligheidsportaal.
- (2) Oefenfrequentie: het RPB bevat zes generieke scenario's die eenmaal per jaar moeten worden beoefend. Er wordt per oefening gekeken welke bedrijven kunnen deelnemen aan de oefening. In totaal worden er dus zes oefeningen per jaar georganiseerd. Het BNIP daarentegen moet minimaal één keer om de drie jaar worden getest. Dit louter om te voldoen aan de geldende regelgeving.

Alle andere delen in het administratief beheer zijn zeer gelijkaardig met het eerste hoofdstuk in het RBP.

4.3.3.2. Procedurefiches

In de procedurefiches van het BNIP worden de procedures uitgelegd die van toepassing zijn tijdens noodsituaties. Bij het doornemen van het RBP blijkt dat er nergens procedures worden toegelicht die de bevoegde overheid moet toepassen. Er wordt wel verwezen naar het regionaal plan. Het regionaal plan zal vermoedelijk de algemene procedures bevatten die dus ook van toepassing zijn bij andere soorten noodsituaties.

4.3.3.3. Informatiefiches

Voor wat de informatiefiches betreft, is dit deels terug te vinden in de generieke scenario's en vermoedelijk in de OIGS-applicatie. Daarin zullen de contactgegevens staan en de nodige informatie omtrent het scenario, installatie en gevaarlijke stoffen.

4.4. Besluit

Bedrijven die aan elkaar grenzen, gelijkaardige veiligheidssystemen hebben of één overkoepelend intern noodplan hebben kunnen er eventueel voor kiezen om een gemeenschappelijk veiligheidsrapport op te maken. In de praktijk zal het voornamelijk belangrijk zijn dat in een gemeenschappelijk rapport zeer duidelijk wordt aangegeven wat nu precies gemeenschappelijk is, en wat specifiek is voor elke inrichting.

Dankzij de nieuwe fichestructuur die werd afgeklopt door de werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van alle FDG, zijn de nood- en interventieplannen meer uniform. Na het doornemen en het vergelijken van de BNIP's in de nieuwe fichestructuur blijkt dat er heel wat procedurefiches en informatiefiches dezelfde informatie bevatten en dat slechts enkele fiches zeer bedrijfsspecifiek zijn. FDG Antwerpen zal dus steeds op dezelfde manier te werk gaan voor een Seveso-incident dat plaatsvindt in Zwijndrecht of in Antwerpen, in een raffinaderij of in een opslagplaats. Indien de FDG Antwerpen ervoor kiest om een BNIP op te stellen voor een cluster van Seveso-bedrijven, dan kunnen alle (afgeklopte) procedurefiches de kern van het noodplan vormen. In het administratief gedeelte kunnen alle bedrijven worden opgesomd waarvoor het noodplan van toepassing is. Voor wat betreft de informatiefiches kan er eventueel gekozen worden voor bijlages per Seveso-bedrijf met daarin de benodigde informatie. Er kan ook een algemene lijst opgesteld worden met contactgegevens, aangevuld met alle contactgegevens van de verschillende bedrijven.

Het RBP Rotterdam Rijnmond Brzo-inrichtingen werd in 2013 opgesteld voor een cluster van inrichtingen omdat de afzonderlijke plannen veel overeenkomsten hadden en telkens naar dezelfde procedure verwezen. Het was een intensief werk om de plannen actueel te houden en

te oefenen. Er zijn dus heel wat overeenkomsten op te merken tussen de haven van Rotterdam en de haven van Antwerpen. Beide hebben ze een hoog risicoprofiel voor Seveso-incidenten en de bedrijven zijn te clusteren qua ligging of incidentenscenario's.

Aan de hand van hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 wordt een vergelijkende tabel opgemaakt omtrent noodplanning in België en Nederland:

VERGELIJKING NOODPLANNING BELGIE/NEDERLAND		
	België	Nederland
Intern noodplan	Per Seveso-bedrijf	Per Brzo-bedrijf
Veiligheidsrapport	Per Seveso-bedrijf	Per Brzo-bedrijf
Extern noodplan	Per Seveso-bedrijf <i>Naam: Bijzondere Nood- en Interventieplan Seveso</i>	Voor een cluster van Brzo-bedrijven, per veiligheidsregio <i>Naam: Rampbestrijdingsplan BRZO-inrichtingen Rotterdam-Rijnmond</i>
Beschrijving van de zone die door een zwaar ongeval zou kunnen worden getroffen	Per Seveso-bedrijf <i>Noodplanningszones (zone van onmiddellijk gevaar; risicozone; waakzaamheidszone)</i>	Per Brzo-bedrijf <i>Interventiewaarden voor gevaarlijke stoffen (voorlichtingsrichtwaarde, alarmeringsgrenswaarde, levensbedreigende waarde)</i>

In het volgende hoofdstuk zal aan de hand van een kwalitatief onderzoek worden nagegaan in hoeverre het mogelijk is om een dergelijk geclusterd noodplan op te stellen in de praktijk, dit zowel voor de veiligheidsrapportage als voor de bijzondere nood- en interventieplannen.

Hoofdstuk 5: Analyse van de onderzoeksresultaten

5.1. Inleiding

Aangezien er geen juridische bezwaren zijn en de externe noodplannen steeds naar dezelfde procedures verwijzen, wordt in dit onderzoek nagegaan of het mogelijk is om een overkoepelend BNIP op te stellen voor een cluster van Seveso-bedrijven. In de diepte-interviews, zie *bijlage I vragenlijst*, werd er gebrainstormd met de experts naar de mogelijke vorm, de voorwaarden en de eventuele voor- en nadelen van zo'n gemeenschappelijk BNIP.

De bedrijfsspecifieke informatie die wordt opgenomen in het BNIP is voornamelijk afkomstig uit het SWA-VR. Vandaar dat wordt onderzocht of het wenselijk is om het gezamenlijk BNIP te laten voorafgaan aan een overkoepelend SWA-VR.

Bij het afnemen van de laatste interviews kwam het onderzoek op een bepaald saturatiepunt, er werden geen nieuwe elementen meer meegegeven die een invloed konden hebben op de resultaten van het onderzoek.

5.2. Overkoepelend samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport

5.2.1. De voorwaarden

De beoordelingsdiensten, die bevestigd werden, geven aan dat het reeds is toegelaten om een gezamenlijk veiligheidsrapport op te stellen.

In 2012 heeft de samenwerkingscommissie Seveso-Helsinki de voorwaarden vastgelegd waaronder het mogelijk is dat meerdere exploitanten één gemeenschappelijk veiligheidsrapport mogen indienen.

De voorwaarden zijn dat:

- (1) het initiatief, voor een gezamenlijk veiligheidsrapport, steeds bij de betrokken exploitanten ligt;
- (2) het moet gaan om een site met een historische verwevenheid;
- (3) de coördinerende dienst, het Team Externe Veiligheid (TEV) in het Vlaams gewest, beoordeelt de opportuniteit van het gemeenschappelijke veiligheidsrapport;
- (4) de exploitanten zullen samenwerken wanneer aanvullingen, aanpassingen of herzieningen moeten gebeuren.

Dit is een Question & Answer die behandeld werd in de Samenwerkingscommissie Seveso-Helsinki. Dit is niet terug te vinden op het internet. De Q&A's zijn aan revisie toe, maar voorlopig gelden ze nog.

5.2.2. Een cluster van Seveso-bedrijven

5.2.2.1. *Milieu-technische eenheid*

Seveso-bedrijven die een milieu-technische eenheid vormen hebben vaak een gemeenschappelijk veiligheidsrapport. De definitie kan worden teruggevonden in het VLAREM II (Vlaamse Milieuwetgeving). *"Milieu-technische eenheid: verschillende ingedeelde inrichtingen, met inbegrip van hun exploitatieterrein en de overige onroerende goederen waarmee zij verbonden zijn, die als een geheel moeten worden beschouwd met het oog op het beoordelen van het nadeel dat zij kunnen berokkenen aan mens of milieu. Een gegeven dat kan wijzen op de aanwezigheid van een milieutechnische eenheid is de onderlinge geografische, materiële of operationele samenhang van inrichtingen, die gepaard gaat met een relatieve afscheiding van het geheel van deze inrichtingen ten opzichte van andere*

inrichtingen. Het feit dat verschillende inrichtingen een verschillend eigendomsstatuut hebben, belet niet dat zij een milieutechnische eenheid kunnen vormen.”

In het Vlaams instrumentarium wordt veiligheidsrapportage (SWA-VR) gekoppeld aan veiligheidsrapportage bij een omgevingsvergunningsaanvraag (OVA) van een Seveso-hogedrempelinrichting (OVR).²²

Wanneer bij de Omgevingsvergunningsaanvraag (OVA), de vergunningverlenende overheid heeft geoordeeld dat de effecten van 1 milieu-technische eenheid samen dienen beoordeeld te worden, dan volgt de coördinerende dienst TEV, hierin om één OVR van deze milieu-technische eenheid te laten opmaken.

De opmaak van één gezamenlijk OVR bij de vergunningsaanvraag kan ook op initiatief van de initiatiefnemer/exploitant gebeuren (en dus op vrijwillige basis).

Verder lijkt het eveneens logisch om in een latere fase een SWA-VR per zelfde éénheid op te stellen, al is dat niet steeds het geval. Daarnaast kan het ook zijn dat vanuit de verschillende beoordelingsdiensten alsnog wordt besloten dat er een gezamenlijk SWA-VR dient te worden opgesteld (hoewel het OVR opgesplitst was), vnl. omwille van de definitie (cfr. SWA) van “de door de exploitant beheerde gebied”.

Het gezamenlijk rapport is dus niet steeds één op één (OVR vs SWA-VR), maar TEV streeft er wel naar dit één op één te laten samensporen.

5.2.2.2. *Geen milieu-technische eenheid*

Het opstellen van een gezamenlijke SWA-VR kan op vrijwillige basis door de exploitant, ook als het geen duidelijke milieutechnische eenheid is. Er moet een aantoonbare samenwerking/samenhang zijn tussen de Seveso-bedrijven, als de bedrijven niks met elkaar te maken hebben, gaat de TEV dit niet goedkeuren. Mogelijks zullen niet alle veiligheidsbeheersystemen dezelfde zijn, het is niet mogelijk om te verwachten dat elk bedrijf dezelfde veiligheidsprocedures heeft. Wat wel zeker vereist is, is dat er afspraken zijn over het intern noodplan en gezamenlijke middelen en dat er tussen de verschillende bedrijven veiligheidsinformatie wordt uitgewisseld.

In de praktijk gaat het om sites met een historische verwevenheid. De bedrijven werken samen op de site en hebben verschillende systemen gemeenschappelijk. Bijvoorbeeld zijn er bij de site van BASF voorwaarden aan gekoppeld zoals een gezamenlijk intern noodplan en veiligheidsbeheerssystemen. Bij de bedrijven, die momenteel een gemeenschappelijk veiligheidsrapport hebben, is er een grote samenwerking op het vlak van interne noodplanning.

In het geval van een site met meerdere exploitanten, die een gezamenlijk intern noodplan willen opstellen, is er een gemeenschappelijk deel in het intern noodplan, maar ook een deel dat bedrijfsspecifiek is (specifiek voor bepaalde installaties).

5.2.3. De inhoud van een gezamenlijk veiligheidsrapport

Wanneer er gekozen wordt voor een gezamenlijk veiligheidsrapport kunnen bepaalde delen gemeenschappelijk worden opgemaakt en andere hoofdstukken niet. Hoofdstuk 1 (algemene inlichtingen), hoofdstuk 2 (veiligheidssystemen) en hoofdstuk 4 (beschrijving van de installaties) zullen in principe voor elk bedrijf moeten uitgewerkt worden. Seveso-bedrijven zullen mogelijks niet dezelfde veiligheidssystemen of procedures hebben. Bij de beschrijving van de installaties is het belangrijk dat duidelijk is wie verantwoordelijk is voor wat, dus dit

²² Art. 25 §1 1° en 2° Samenwerkingsakkoord 2016

hoofdstuk wordt het best per bedrijf beschreven. Het schrijven van een gezamenlijk veiligheidsrapport is momenteel enkel toegelaten voor Seveso-bedrijven die zich binnen één omheining bevinden, vandaar dat de beschrijving van de omgeving in hoofdstuk 3 voor alle bedrijven van toepassing zal zijn. Het opstellen van een intern noodplan is een individuele verantwoordelijkheid voor de exploitant maar de wetgeving bepaalt niet dat dit één uniek intern noodplan per exploitant moet zijn. Vaak is er bij bedrijven die een historische verwevenheid hebben een grote samenwerking op het vlak van interne noodplanning. Het laatste hoofdstuk, interne noodplanning, kan dan in de mate van het mogelijke gemeenschappelijk worden opgemaakt. Uiteraard zullen bepaalde installaties specifieke procedures kennen.

Het meest besproken hoofdstuk tijdens het kwalitatief onderzoek is het hoofdstuk vijf “risicoanalyse”, met de daaruit vloeiende noodplanningszones. De meeste respondenten zijn dan van oordeel dat dit hoofdstuk gemeenschappelijk moet worden opgemaakt. In de risicoanalyse worden de installaties geselecteerd met een dodelijk effect tot buiten de grens van de inrichting, of de gezamenlijke grens in geval van meerdere inrichtingen die samen één SWA-VR opmaken. Er zal dan een selectie worden gemaakt van de scenario’s voor een site en niet voor elk bedrijf afzonderlijk.

Het kan zijn dat er scenario’s uit de boot vallen die wel relevant zijn. Hoe groter de cluster, hoe minder aandacht wordt besteed aan ongevalsscenario’s die in het centrum van de cluster wel relevant zijn. In een gezamenlijk rapport wordt het risico ook gezamenlijk genomen. In de selectie van de scenario’s wordt steeds gekeken naar de grootste scenario’s die relevant zijn naar externe veiligheid toe. De selectie van de scenario’s is niet enkel gebaseerd op welke verschillende incidenten er mogelijk kunnen zijn, maar ook op de mogelijks externe 1% letaliteitseffecten ingeval van een zwaar ongeval. Er wordt enkel gekeken naar hoe groot het risico extern is. Alle andere risico’s worden dan overschaduwd. Er wordt dus niet gekeken naar de verschillende scenario’s en welke impact dit kan hebben op de bestrijdingsmiddelen die daarvoor nodig zouden zijn. Er wordt dus gekeken naar het totale risico, onderliggend worden de verschillende effecten wel bekeken, maar deze worden niet apart besproken of op de kaart gezet.

Artikel 12 van het samenwerkingsakkoord 2016 stelt dat bedrijven de zones, die kunnen getroffen worden door een zwaar ongeval, moeten opnemen in hun veiligheidsrapport. Voor deze zones moet een extern noodplan worden opgesteld. De omvang van de noodplanningszones heeft niks te maken met het feit of verschillende sites nu een gemeenschappelijk extern noodplan kunnen hebben of niet. Dit heeft louter te maken met de berekening en de scenario’s.

5.2.4. De voordelen

5.2.4.1. Voor de beoordelingsdiensten

Alle beoordelingsdiensten geven aan dat er geen specifieke voordelen zijn verbonden aan het beoordelen van veiligheidsrapporten die opgesteld zijn door meerdere exploitanten. Het aantal van de veiligheidsrapporten zal verminderen, maar de inhoud en de complexiteit zal groter worden.

5.2.4.2. Voor de exploitanten

Voorafgaand aan het indienen van een gezamenlijk veiligheidsrapport is het indienen van een gezamenlijk omgevingsveiligheidsrapport. Wat de ruimtelijke ordening betreft, is het zeker niet verkeerd om een gezamenlijk OVR op te stellen. De Seveso-wetgeving bepaalt dat er voldoende veiligheidsafstand moet zijn naar bepaalde groepen/bestemmingen in de omgeving. Seveso-bedrijven die op één site gelegen zijn, hebben dezelfde omgeving. Als de Seveso-bedrijven dit gezamenlijk indienen en aantonen dat er voldoende veiligheidsafstand is tussen

andere Seveso-bedrijven en de kwetsbare locaties is dit voldoende voor wat betreft de ruimtelijke ordening.

Er is een logische samenhang van de site-werking op sommige grotere terreinen waar er gezamenlijke infrastructuur is. Waardoor het niet altijd even duidelijk is van wie welke infrastructuur is en wie ervoor verantwoordelijk is. Wat er voor zorgt dat het gemakkelijker is om een gemeenschappelijk veiligheidsrapport op te stellen. Wat dan net een nadeel vormt voor de beoordelingsdiensten.

5.2.5. De nadelen

5.2.5.1. Voor de beoordelingsdiensten

In de praktijk is het belangrijk dat in een gemeenschappelijk rapport zeer duidelijk opgelijst wordt wat er nu precies gemeenschappelijk is, en wat specifiek is voor elke inrichting. Het is geen evidentie dat het in een gemeenschappelijk rapport altijd duidelijk is wie verantwoordelijk is waarvoor. Dit is soms problematisch.

Wanneer de beoordelingsdiensten opmerkingen maken en het rapport dient aangepast te worden dat vooral betrekking heeft op één bepaald bedrijf, dan moet het volledige rapport dat betrekking heeft op meerdere bedrijven worden aangepast. Er wordt één verslag opgemaakt voor het rapport. Het is steeds eenvoudiger om in rechtstreekse lijn te staan met het betreffende bedrijf om aan te geven wat er moet worden aangepast.

5.2.5.2. Voor de exploitanten

Het grootste nadeel voor de exploitanten ligt vooral bij de toekomstige of reeds verkregen vergunningen. Wanneer een veiligheidsrapport meerdere keren wordt afgekeurd kunnen de bevoegde diensten ervoor kiezen om de vergunning in te trekken. Wanneer er dus een gezamenlijk rapport wordt opgesteld, zijn de exploitanten afhankelijk van elkaars inzet om het veiligheidsrapport tot een goed einde te brengen.

Als in veiligheidsrapporten risico's worden gecumuleerd van exploitanten, dan wordt in de besluitvorming bij de omgevingsvergunningaanvraag rekening gehouden met dit gecumuleerd risicobeeld. Principieel kan het dan zijn dat een project van het ene bedrijf het risicobeeld zodanig wijzigt dat het een later project bij een ander bedrijf bemoeilijkt en omgekeerd.

De exploitanten moeten bereid zijn om de beschrijving van de interne risico's, installaties en stoffen te delen door middel van het opstellen van een gemeenschappelijke veiligheidsrapport. De bedrijven weten in het algemeen wel welke stoffen aanwezig zijn, maar de hoeveelheden en verschillende processen worden niet graag gedeeld met concurrerende bedrijven. Dit zou een rem kunnen zijn voor bedrijven om te kiezen voor een gemeenschappelijk SWA-VR. Het zou ook nadelig zijn t.o.v. de beoordelingsdiensten als ze dan bewust minder details geven of te veel op de oppervlakte blijven in zo'n rapport.

Ten slotte kan er ook een nadeel zijn voor de lage-drempelinrichtingen. Het is namelijk zo wanneer er meerdere laagdrempelige Seveso-bedrijven op één site liggen en worden beschouwd als een milieu-technische eenheid, er zal gekeken worden naar de totaliteit. Wanneer de units elk niet aan de hoeveelheid gevaarlijke stoffen komen om beschouwd te worden als een hoogdrempelige inrichting, worden ze in dit geval toch gebundeld. De risico's van de installaties worden dan toch bekeken. Er moet dan wel goede scenario's bepaald worden.

5.2.6. Het oordeel

De respondenten die bevraagd werden geven aan dat in theorie een veiligheidsrapport gemeenschappelijk kan worden opgesteld, op voorwaarde dat er geen wettelijke bezwaren zijn.

Er moet goed worden aangegeven in zo'n veiligheidsrapport wat gemeenschappelijk is en wat bedrijfsspecifiek is.

Het Team Externe Veiligheid accepteert de mogelijkheid om een gemeenschappelijk veiligheidsrapport op te stellen. Er is geen reden om dit te beletten, of te promoten, of in gelijk welke richting te sturen.

Het is een logisch gevolg bij Seveso-bedrijven die een milieu-technische eenheid vormen of die reeds nauw samenwerken op een gemeenschappelijke site om een gezamenlijk veiligheidsrapport op te stellen. Het brengt voordelen met zich mee om de middelen te bundelen en om geen overbodige investeringen te doen. Zoals het betalen van een externe VR-deskundige voor de risicoanalyse.

De respondenten zijn het erover eens dat het aan de bedrijven zelf is om deze beslissingen te nemen, op basis van de voordelen die ze hier zelf in zien.

Alle respondenten zijn het unaniem eens dat een gemeenschappelijk veiligheidsrapport niet moet voorafgaan aan een gemeenschappelijk bijzondere nood- en interventieplan. Niks weerhoudt de bevoegde overheid om een gemeenschappelijk extern noodplan en/of gemeenschappelijke noodplanningszones op te stellen voor meerdere bedrijven op basis van individuele veiligheidsrapporten.

5.3. Overkoepelend bijzonder nood- en interventieplan

5.3.1. Het gebruik van het BNIP

Het bijzondere nood- en interventieplan is geen instrument voor de Seveso-bedrijven. Het wordt voornamelijk gebruikt door de federale diensten van de gouverneurs. FDG Antwerpen is momenteel een inhaalbeweging aan het maken om alle BNIP's in Antwerpen te updaten. Dit vergt veel tijd en inspanning van verschillende actoren.

Uit analyse is gebleken dat het BNIP tijdens crisisbeheer door weinig actoren wordt benut. De vraag werd gesteld, door enkele experts, of het BNIP een louter theoretische denkoefening is om in compliance te zijn met de Europese regelgeving. Ook al wordt het BNIP niet letterlijk bij de hand genomen op de dag van het incident, toch heeft het zijn nut bewezen door reeds na te denken over de procedures en gestelde vraagstukken te beantwoorden. Het is belangrijk om de actoren in het crisisbeheer reeds te kennen bij aanvang van de noodsituatie.

De experts, waaronder de noodplanningscoördinator en de hulpverleningszone Antwerpen, geven aan dat er vooral nood is aan het snel terugvinden van relevante informatie die van essentieel belang is bij de start van het incident. Dit gaat bijvoorbeeld over het risico, het PEB, de voornaamste contactpersonen en de bezetting in het Seveso-bedrijf.

Ondanks het feit dat er een nieuwe fichestructuur is opgemaakt voor het ANIP en het BNIP, wordt er opgemerkt dat de hoeveelheid van de fiches nog altijd een drempel vormt om het BNIP effectief te gebruiken bij de aanvang een crisissituatie. De procedures zijn gekend bij de actoren, maar voor de bedrijfsspecifieke informatie wordt er beroep gedaan op andere documenten die overzichtelijker zijn en gemakkelijker te raadplegen zijn. Hulpverleningszone Antwerpen maakt bijvoorbeeld gebruik van eigen verzamelde bronnen bij het aanrijden naar het incident en in een latere fase worden de interne noodplannen opgevraagd van het Seveso-bedrijf.

5.3.2. Een overkoepelend BNIP voor Seveso-bedrijven

5.3.2.1. *Opstellen van een overkoepelend BNIP*

Met de experts, en voornamelijk met de FDG Antwerpen, werd nagedacht hoe zo'n gemeenschappelijk BNIP kan worden opgesteld.

5.3.2.1.1 *Procedurefiches*

Alle procedurefiches zijn gemeenschappelijk, buiten de *Procedurefiche 11* waar iets verteld wordt over de consultatie van het publiek. Daarin komen de opmerkingen van het publiek voor, dat specifiek is voor elk bedrijf. De procedurefiches zijn voor alle Seveso-bedrijven in Antwerpen hetzelfde. Er is dus sprake van een algemene procedure voor het Seveso-risico. Het zou eventueel gemakkelijk zijn om een algemene procedure te hebben, waar steeds naar verwezen kan worden. Zo kan de FDG Antwerpen, bijvoorbeeld, een **BNIP Seveso haven** opstellen, met daaraan fiches per bedrijf gekoppeld.

5.3.2.1.2 *Informatiefiches*

Voor de informatiefiches is dit deels gelijklopend voor de haven van Antwerpen en deels bedrijfsspecifiek:

De contactgegevens zijn voor het grootste deel gemeenschappelijk voor de haven van Antwerpen, behalve de contactgegevens van het bedrijf zelf zijn specifiek. Er kan een lijst worden opgemaakt van de contactgegevens binnen de haven van Antwerpen en een lijst met contactgegevens van de Seveso-bedrijven.

De mogelijke crisiscentra kunnen worden geïnventariseerd. Dit is sterk afhankelijk van de stad waarin de noodsituatie zich voordoet. In principe kan hier ook steeds verwezen worden naar het ANIP van de betreffende gemeente.

Het beschrijven van het risico is voor elk bedrijf specifiek. Ook zal er gekeken moeten worden naar de noodplanningszones die bepaald zijn voor elk Seveso-bedrijf. Bij een gemeenschappelijk BNIP zal steeds de grootste noodplanningszone bepalend zijn. Dit kan mogelijk problemen opleveren (zie nadelen).

De omgeving is een vrij compact gebied, waarbij er een inventaris kan gemaakt worden van alle hoge- en lage-drempelinrichtingen, andere bedrijven, de woonkernen en natuurgebieden. Dit is telkens in een diameter van 2 km die rond het bedrijf wordt getrokken. De omgeving is voor de hele haven van Antwerpen bijna identiek. Bij een gemeenschappelijk BNIP zal dit groter worden getrokken, wat op zich geen probleem zal vormen.

5.3.2.1.3 *Noodplanningszones*

De meeste bedrijven in de haven van Antwerpen hebben een noodplanningszone van tien kilometer of meer. De noodplanningszones worden berekend, om vooraf te kunnen bepalen welke mensen er moeten gewaarschuwd worden over het Seveso-risico. Wanneer de Seveso-bedrijven worden samengenomen zal er steeds moeten gekeken worden naar de noodplanningszone die het grootst is. Hierdoor kan het zijn dat de bevolking ver buiten de haven van Antwerpen wordt gewaarschuwd voor een bedrijf met een klein extern risico. In de praktijk zullen de bewoners nooit of nauwelijks hinder van het bedrijf ondervinden.

In de praktijk zullen de perimeters, opgesteld door de interventiediensten, nooit deze omvang aannemen. Voor heel wat BNIP's (zeker met scenario's rond toxiciteit) krijgt de provincie te maken met onrealistisch grote afstanden (tientallen kilometers). Het is dan ook niet meer dan logisch dat bij de voorbereiding van de interventiescenario's door de hulpdiensten rekening wordt gehouden met een meer realistische benadering (en dus veel kleinere afstanden). Het is

daarbij onmogelijk om aan de politie te vragen een perimeter van 30 km af te sluiten. De berekening van de noodplanningszones dateert van 2008 en moet dringend herzien worden.

5.3.2.1.4 *Cartografie*

Tenslotte is er nog een kaartmodule waarin alle scenario's op kaart worden gezet, met de PEB, de plaats van de CP-Ops, en de uitruk van de brandweer. De benamingen van de uitruk kunnen licht verschillen per hulpverleningszone.

5.3.2.1.5 *Bedrijfsspecifieke bijlages*

In principe kan er een overkoepelend, algemeen deel in het BNIP worden opgemaakt met de procedure, de omgeving en de contactgegevens. Dit kan dan worden aangevuld met een paar fiches die specifiek zijn per bedrijf. Waaronder de consultatie van het publiek, de contactgegevens van de sleutelfiguren binnen de bedrijven, het crisiscentrum, het risico en de cartografie. In theorie kan er sprake zijn van “*het ANIP Seveso*”, aangezien dit een algemene procedure vormt, met daaraan gekoppeld per bedrijf een aantal fiches of bijlages.

5.3.2.2. *De voordelen*

5.3.2.2.1. *Voor het niveau van de overheid*

Indien het aantal BNIP zal verminderen, zal er minder administratief werk zijn. Er zullen minder consultatiedagen voor het publiek georganiseerd worden. Het aantal verplichte oefeningen om de drie jaar zal verminderen, wat toch heel wat voorbereidingswerk met zich meebrengt. Dit voordeel heeft uiteraard ook zijn keerzijde, namelijk dat de Seveso-bedrijven minder aan bod zullen komen tijdens de geplande oefeningen. Het up-to-date houden van de noodplannen zal voor de bedrijfsspecifieke informatie nog altijd evenveel werk inhouden.

5.3.2.2.2. *Voor het niveau van het bedrijfsterrein*

Het samen zitten met de buurbedrijven voor het opstellen van een extern noodplan zal het buurschap aanzienlijk verbeteren. Echter het hebben van een gezamenlijk BNIP staat niet perse gelijk aan het hebben van gezamenlijke middelen. Er kunnen afspraken gemaakt worden die nuttig kunnen zijn tijdens het crisisbeheer. Onder andere afspraken voor het evacueren en voorzien van extra opvangplaatsen in nood. Ook voor kleinere bedrijven in de haven van Antwerpen zou het een meerwaarde kunnen zijn om te kunnen aansluiten bij een overkoepelende structuur. Zo kunnen de wachtdiensten, verloven, ziektes gemakkelijker worden opgevangen in een crisisteam. Alsook de expertise kan gedeeld worden onder de bedrijven.

5.3.2.3. *De nadelen*

5.3.2.3.1. *Voor het niveau van de overheid*

Wanneer het BNIP wordt afgekondigd moet het voor de FDG snel duidelijk zijn wie moet worden afgevaardigd naar het coördinatiecomité bij een beleidsfase. Bij de aanvang van een incident moet de FDG uit het BNIP relevante informatie kunnen halen, wanneer informatiefiches worden opgesteld die meerdere Seveso-bedrijven bevatten, kan dit ervoor zorgen dat gezochte informatie niet snel genoeg kan worden geraadpleegd. Dit kan het gevolg zijn van het opstellen van grote bijlages.

5.3.2.3.2. *Voor het niveau van het bedrijfsterrein*

Het kan mogelijks een nadeel vormen voor de Seveso-bedrijven dat hun bedrijfsspecifieke informatie gedeeld wordt. Er kan al veel informatie worden teruggevonden in het SWA-VR of in de omgevingsvergunningaanvragen. Deze documenten kunnen geraadpleegd worden bij de bevoegde overheid. De *know-how* zit vooral in de processen, de hoeveelheden en de verhoudingen. Over welke stoffen het gaat is geen bedrijfsgeheim, vaak werken Seveso-bedrijven verder met elkaars geproduceerde stoffen. Sommige bedrijven zijn *concullega's* en

werken dus goed samen, maar blijven wel concurrenten. Bepaalde informatie zal dus moeten afgeschermd worden. *Information Protection* is hoe langer hoe belangrijker aan het worden.

Sommige experts op het niveau van het bedrijfsterrein zijn van oordeel dat dit snel high-level kan worden en dat het bijhouden van kennis moeilijker zal worden wanneer zo'n BNIP meerdere bedrijven omvat.

Seveso-bedrijven met kleine noodplanningszones zullen voor een groter publiek als mogelijke hinder kunnen worden aanzien.

De regelgeving bepaalt dat de noodplannen moeten geoefend worden, minimaal om de drie jaar. Wanneer meerdere bedrijven worden opgenomen in één BNIP, zullen de bedrijven minder aan bod kunnen komen. Tenzij er oefeningen worden bedacht die impact hebben op alle Seveso-bedrijven die zijn opgenomen in het BNIP.

5.3.2.4. *Bepalen van (technische) voorwaarden*

Samen met de experts werd er gebrainstormd over het formuleren van voorwaarden, waaraan Seveso-bedrijven kunnen voldoen om op te nemen in een overkoepelend BNIP.

De voorwaarden die werden besproken, zijn:

(1) Geografische ligging van de Seveso-bedrijven

Uit onderzoek blijkt dat de geografische ligging van de Seveso-bedrijven een essentiële voorwaarde is.

De experts zijn van oordeel dat het BNIP, in zijn huidige vorm, enkel gezamenlijk kan worden opgesteld voor Seveso-bedrijven die dicht genoeg bij elkaar liggen. Dit geldt dus voor bedrijven die zich binnen dezelfde omheining bevinden. Desalniettemin geven de respondenten aan, dat het ook nuttig kan zijn om een gezamenlijk BNIP op te stellen voor aangrenzende buurbedrijven of voor bedrijven die op een schiereiland liggen en bijgevolg dezelfde aanrijroute hebben.

De geografische ligging is voornamelijk belangrijk voor de interventiezone die bepaald wordt in het BNIP. Dit is gemakkelijker te bepalen wanneer de Seveso-bedrijven, bijvoorbeeld op één site gelegen zijn. Hierbij zal de PEB hetzelfde zijn, aangezien de aanrijroute naar de toegangspoort, afhankelijk van het incident, steeds gelijk zal zijn. De uitruk van de interventiediensten zal steeds dezelfde zijn.

Indien er een BNIP wordt opgemaakt voor sites die verder van elkaar zijn gelegen, zullen er aparte interventiezones moeten worden opgemaakt.

(2) Samenwerking tussen de Seveso-bedrijven

Alle respondenten geven aan dat er reeds een (goede) relatie moet zijn met de buurbedrijven. Er moet enige vorm van samenwerking zijn. De samenwerking moet ofwel summier zijn of zeer vergaand. Onderstaande voorbeelden kwamen aanbod tijdens het onderzoek:

- bedrijven die reeds concrete afspraken hebben in het voorzien van lokalen en bij evacuatie;
- bedrijven die beschermings- en/of bestrijdingsmiddelen uitlenen tijdens een noodsituatie;
- bedrijven die elkaar risico's kennen en ervoor openstaan om bedrijfsinformatie (bv. interne noodplannen) te delen;
- bedrijven die gezamenlijke middelen aankopen of een gemeenschappelijke bedrijfsbrandweer/medische dienst hebben;
- bedrijven die gezamenlijke pijpleidingen of los- en laadterminals hebben;

- bedrijven die dezelfde crisisstructuur of crisisteam hebben;
- bedrijven die een gezamenlijk veiligheidsrapport opstellen;
- *interconnect factories*²³.

Hoe concreter de samenwerking, hoe logischer het is om voor deze Seveso-bedrijven een gemeenschappelijk BNIP op te stellen.

(3) Seveso-bedrijven met gelijkaardige risico's

Tenslotte werd het hebben van gelijkaardige risico's besproken. De experts zien dit eerder als een meerwaarde dan een voorwaarde voor het opstellen van een gezamenlijk BNIP.

Voor bedrijven die dezelfde risico's of scenario's hebben kan er bijvoorbeeld gewerkt worden met overkoepelende scenario's in het BNIP. Bijvoorbeeld voor opslagbedrijven kan er gewerkt worden met het overkoepelend scenario "*magazijnbrand*".

5.3.2.5. *Beslissingsbevoegdheid*

5.3.2.5.1. *Samenwerkingscommissie Seveso-Helsinki*

De opdrachten van de samenwerkingscommissie staan beschreven in het samenwerkingsakkoord van 2016 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken²⁴. Het is een permanente overlegstructuur om een oogje in zeil te houden op de goede werking van het samenwerkingsakkoord. De commissie komt minstens vier maal per jaar samen.

Artikel 36, §3 van het samenwerkingsakkoord somt de taken op waarmee de commissie belast is, namelijk:

- (1) *waken over een uniforme toepassing van dit samenwerkingsakkoord over het gehele grondgebied van het Rijk;*
- (2) *harmoniseren onder de diensten van de uitwisseling van informatie en van de beslissingscriteria voor de toepassing van dit samenwerkingsakkoord;*
- (3) *coördineren onder de diensten van de initiatieven en verspreiden van de onderzoeks- en ontwikkelingsresultaten met betrekking tot het beheersen van de risico's van een zwaar ongeval;*
- (4) *zoeken naar coherente oplossingen voor problemen van specifieke inrichtingen en opbouwen van een bestuurspraktijk;*
- (5) *aanmoedigen van de diensten tot uitwisseling van ervaring op Belgisch en Europees vlak en coördineren van de Belgische vertegenwoordiging in de commissies, conferenties, comités en werkgroepen met betrekking tot de beheersing van de gevaren van zware ongevallen of aanverwante onderwerpen;*
- (6) *verzekeren van de samenwerking tussen de diensten voor de tenuitvoerlegging van artikel 20, met het oog op een coherente informatieverstrekking aan het publiek;*
- (7) *coördineren van de aan de Europese Commissie te verstrekken gegevens, met name over de inrichtingen en over de tenuitvoerlegging van dit samenwerkingsakkoord;*
- (8) *coördineren van acties en bepalen van het standpunt in het internationale beleid met betrekking tot de beheersing van de gevaren van zware ongevallen.*

De samenwerkingscommissie kan mee bepalen of de nieuwe werkwijze volgens de geest is van het samenwerkingsakkoord. Aangezien de samenwerkingscommissie reeds voorwaarden heeft voorgeschreven voor het opstellen van een gezamenlijk veiligheidsrapport, kan dit eventueel

²³ Dit zijn bedrijven die verbonden zijn met elkaar omdat het ene bedrijf een grondstof maakt en een ander bedrijf dit verwerkt tot een stof of een (eind)product.

²⁴ Artikel 36 samenwerkingscommissie 2016

ook beslist worden voor het opstellen van een bijzonder nood- en interventieplan voor een cluster van Seveso-bedrijven.

5.3.2.5.2. De gouverneur

De regelgeving legt de verantwoordelijkheid voor het opmaken van een BNIP bij de gouverneur.

Het zal eerst een taak vormen voor de Helsinki-Samenwerkingscommissie om het beginsel van de mogelijkheid om een BNIP voor meerdere Seveso-bedrijven op te stellen te aanvaarden of te verwerpen. Nadien ligt de beslissingsbevoegdheid bij de FDG om te beslissen voor welke bedrijven een gemeenschappelijk extern noodplan kan worden opgesteld.

Het is aan de FDG om te kiezen voor een gemeenschappelijk BNIP. FDG Antwerpen twijfelt of zij degene zijn met het meest accurate beeld over de samenwerkingen tussen de Seveso-bedrijven. De vraag tot het opstellen van een gemeenschappelijk BNIP kan dus zeker ook vanuit de bedrijven zelf komen. Sommige respondenten zijn van mening dat een gezamenlijk BNIP niet kan worden opgesteld zonder de toestemming van de Seveso-bedrijven zelf. Andere zijn van oordeel dat het BNIP een instrument is van de FDG Antwerpen en dat de mening van de bedrijven er minder toe doet.

5.3.2.5.3. Uitzonderingsprocedure

De regelgeving²⁵ stelt dat de bevoegde overheid kan bepalen dat de verplichting van het opstellen van een extern noodplan niet van toepassing is naar aanleiding van de gegevens die vervat zijn in het veiligheidsrapport. De federale minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken kan de gouverneur vrijstelling verlenen van de verplichting tot het opstellen van een extern noodplan. De uitzonderingsprocedure voor het opstellen is een taak van het NCCN. Wanneer de keuze wordt gemaakt om geen afzonderlijk BNIP te voorzien voor bedrijven, kan dit mogelijks worden beschouwd als een uitzondering. In diezelfde geest kan er een gelijkaardige procedure worden opgesteld, waarbij de gouverneur deze beslissing motiveert.

5.3.2.6. Voorbeelden

5.3.2.6.1. BNIP BASF-site

Op de BASF-site zijn er zes bedrijven aanwezig, namelijk BASF, Eurochem, Soulutions (Ineos), Inovyn (Ineos), HPPO. Er zijn ook nog andere bedrijven aanwezig op de site, die geen Seveso-bedrijven zijn zoals Evides en Combinant. In totaal is sprake van een zestigtal installaties.

De BASF-site is eigendom van het bedrijf BASF. BASF stelt zijn infrastructuur ter beschikking, gaande van de spoorwegen en wegen tot de brandweer- en medische dienst.

Er is een overkoepelend crisisstafbeheer aanwezig op de BASF-site, waarin de verschillende disciplines van de site vertegenwoordigd zijn, alsook de directieleden van de bedrijven, de preventiedienst, de personeelsdienst en tenslotte de communicatiedienst. Ingeval van grote calamiteiten komt de crisisstaf samen en is er een specifieke database opgesteld waarin elke discipline zijn of haar procedures heeft in geval van een noodsituatie.

De Seveso-bedrijven hebben een gemeenschappelijk veiligheidsrapport opgesteld. Vandaar dat FDG Antwerpen heeft gekozen voor het opmaken van een gezamenlijk BNIP.

Wanneer de bovenstaande voorwaarden worden overlopen, voldoet de BASF-site aan alle voorwaarden om te kiezen voor een gemeenschappelijk veiligheidsrapport. Er is één poort waar

²⁵ Artikel 12 (8) Europese richtlijn 2012 ; Artikel 13, §2 Samenwerkingsakkoord 2016

de interventiediensten steeds naartoe moeten rijden, ze hebben een overkoepelende crisisstaf, ze hebben één alarmcentrale en een eigen bedrijfsbrandweer van BASF.

5.3.2.6.2. *BNIP Broekman*

Broekman Logistics Belgium Antwerp heeft 3 verschillende sites in de haven van Antwerpen, namelijk Magazijn Servaes, Magazijn Blauwhoef en Magazijn Ecowell. Alle drie de sites hebben momenteel een apart BNIP. De bedrijven grenzen niet aan elkaar. Dit wil zeggen dat er voor elk bedrijf een aparte interventiezone moet bepaald worden.

En toch zou het nuttig kunnen zijn om voor deze bedrijven een gezamenlijk noodplan op te stellen. De drie sites hebben dezelfde crisisstructuur en hetzelfde crisisteam. Er worden drie aparte BNIP opgesteld met steeds dezelfde actoren. Dat wil zeggen dat er minimaal 3 oefeningen, in de looptijd van 3 jaar, georganiseerd moeten worden met dezelfde personen.

5.3.2.6.3. *BNIP Beliweg*

Op de rechteroever is er een schiereiland waar er zich 3 hoge-drempelinrichtingen situeren. Namelijk ATPC, Standic en LBC. De bedrijven grenzen niet aan elkaar en bevinden zich niet in dezelfde omheining. Alle bedrijven situeren zich op dezelfde doodlopende straat, namelijk de Beliweg. In dit geval kan de interventiezone gezamenlijk worden opgemaakt.

De bedrijven delen reeds hun veiligheidsrapporten uit aan elkaar en kennen elkaars risico's. Er is een samenwerking tussen ATPC en Standic voor het gebruik van interventiemiddelen. Tijdens het onderzoek werden twee van de drie bedrijven bevraagd, die beide voorstander waren voor het opmaken van een gezamenlijk BNIP.

5.3.2.6.4. *BNIP Next Port*

De Opel-site, is momenteel een braakliggend terrein waar vroeger de fabriek van General Motors van Opel stond. Dit is 2 jaar geleden volledig afgebroken en is momenteel braakliggend terrein. Het is een project van Port of Antwerp waar ze een aantal exploitanten gaan zoeken om te werken rond groene industrie. Dit is een heel nieuw innovatief stuk terrein, met afgebakende grenzen, waarbij er wordt ingezet op *interconnected factories*. De Seveso-bedrijven zullen intens met elkaar in verbinding staan, waarbij een product van de ene fabriek wordt gebruikt als input voor het andere bedrijf. Voor deze toekomstige bedrijven lijkt het logisch om een gezamenlijk BNIP op te stellen.

5.3.3. Heeft de Antwerpse haven oor naar de Nederlandse noodplanning?

Tijdens het onderzoek kwamen heel wat voorstellen²⁶ die dicht aanleunen naar de huidige werkwijze in Nederland. Sommige experts zijn van oordeel dat er een noodplan kan worden opgesteld voor de volledige haven van Antwerpen. Mits een samenwerking tussen de provincie van Antwerpen en Oost-Vlaanderen. (Voorbeelden hiervan zijn het *BNIP Seveso Antwerpen* of het *BNIP Havencluster Antwerpen*). Andere zijn dan weer van mening dat er een onderscheid moet gemaakt worden tussen de linkeroever en de rechteroever. De brandweerzone van Antwerpen wil meer inzetten op de digitalisering van de informatie. Ten slotte werd er een samenwerkingsproject opgestart tussen de private en publieksbrandweer.

5.3.3.1. *Algemene procedures met generieke scenario's*

De respondenten zijn van oordeel dat in theorie er een algemeen noodplan kan worden opgesteld die van toepassing is voor de haven van Antwerpen. In principe zijn voor elk risico, in gelijk welk Seveso-bedrijf, de provinciale procedures dezelfde. Er zou dus kunnen gekozen

²⁶ Zo werd het voorstel gedaan om een BNIP Seveso Antwerpen op te maken met daaraan bedrijfsspecifieke fiches gekoppeld. Alsook het ANIP Seveso kwam aan bod, aangezien dit een algemene procedure is voor het Seveso-
risico.

worden om een algemeen noodplan op te maken voor het Seveso-risico met daaraan gekoppeld bijlages die bedrijfsspecifiek zijn.

Naast de algemene procedure en de bedrijfsspecifieke informatie, zou er voor elk soort risico een fiche kunnen worden opgemaakt.

In het algemeen zijn er voor Seveso-bedrijven **vier soorten risico's** geïdentificeerd, door de respondenten:

- **Brandrisico:** wanneer producten ontvlammen, kan er brand ontstaan die grote thermische schommelingen kan veroorzaken, alsook brandwonden en verstikking.
- **Ontploffingsrisico:** er kan een ontploffing ontstaan door een mengeling van bepaalde producten met andere, bij de plotse vrijzetting van gas of bij de behandeling van ontplofbare producten. De ontploffing kan brand- of scherfwonden veroorzaken.
- **Risico op toxische uitstoot:** toxische uitstoot door de verspreiding in de lucht, in het water of in de grond van gevaarlijke stoffen kan misselijkheid of vergiftiging bij levende organismen veroorzaken. Vergiftiging door gevaarlijke stoffen kan voor het lichaam toxisch zijn bij door inhalatie, inname via de mond of bij aanraking via de huid.
- **Ecotoxische risico:** een toxische uitstoot die gevolgen heeft voor het milieu (water- of bodemverontreiniging bijvoorbeeld).

Voor deze generieke scenario's zouden gelijkaardige fiches kunnen worden opgemaakt, zoals in het rampenbestrijdingsplan Rotterdam-Rijnmond.

De manier waarop de disciplines en de bevoegde overheden reageren op gelijkaardige scenario's kan uniform verlopen. Of er nu, bijvoorbeeld, een tank ontploft op Indaver of op BASF, of bij een spoorwegketel, daarvoor zouden er gelijkaardige reacties moeten zijn. Echter kunnen de interventies wel verschillen, naar gelang het soort product. Bepaalde toxische stoffen kunnen specifieke interventies vereisen. Dit moet uiteraard goed beschreven staan.

5.3.3.2. (Digitale) informatiefiches

De brandweerzone Antwerpen is momenteel Digitale Interventieplannen (DIP's) aan het uitwerken. Het idee erachter is dat de brandweerzone de bedrijven actief gaat bevragen en een platform aanbiedt in een format om de noodplanning mee te delen. Het format, de digitale interventieplannen, kunnen dan gebruikt worden bij het aanrijden. De bedoeling is dat dit een dynamisch document wordt dat steeds up-to-date wordt gehouden door de bedrijven zelf. Tot op heden zijn er een veertiental dossiers in oplevering.

Er wordt gevraagd aan de bedrijven een informatieblad aan te vullen met de toegangswegen, de aanwezige stoffen, de grootste gevaren, contactgegevens, bezetting, opvanglocatie, de aanwezige interne bestrijdingsmiddelen, aanwezige interne noodplannen en een omgevingsplan aan toe te voegen.

Dit is niet alleen het geval voor Seveso-bedrijven, maar voor alle risico-objecten op het grondgebied. Dit is toekomstperspectief.

In de toekomst zou het een opportuniteit kunnen zijn om deze DIP's te koppelen aan het extern noodplan, zodat het BNIP steeds de juiste gegevens bevat per bedrijf. In de verre toekomst, wanneer het nieuwe nationale veiligheidsportaal Paragon ontwikkeld is, zou het een ideale wereld zijn wanneer beide platformen verbonden zijn met elkaar. Dit zal ervoor zorgen dat bedrijven slecht éénmaal hun gegevens moeten aanpassen om op alle platformen up-to-date te zijn.

Wanneer meerdere bedrijven worden opgenomen in het BNIP kan het belangrijk zijn dat deze bedrijfsspecifieke informatie wordt afgeschermd van de andere bedrijven. Het delen van de vertrouwelijke gegevens tussen partners in een gezamenlijk BNIP kan een grote struikelblok zijn, daarvoor zal er een technische gepaste oplossing moeten geboden worden.

5.3.3.3. *Overkoepelend brandweerproject*

Momenteel wordt er een brandweer- en interventienetwerk opgericht en verankerd binnen de Antwerpse Haven. De zone van de Haven van Antwerpen telt een negentigtal Seveso-bedrijven. Voor deze zone wil men één operationeel brandweernetwerk maken. Alle private en publieke brandweerdiensten gaan daarin samenwerken, ze bundelen de middelen en de kennis. Ook het Seveso-fonds zal daarvoor gebruikt worden, qua investeringen van materiaal. Elk gemeenschappelijk materiaal dat dient voor het bestrijden van een Seveso-risico, kan worden aangekocht met het Seveso-fonds.

De grootste bedrijven die meewerken aan het netwerk zijn Evonik, BASF en TotalEnergies. Ze hebben hun eigen brandweerdienst op hun terrein. Dan moet er minder geïnvesteerd worden in vaste assets (bijvoorbeeld in sprinklerinstallaties). Daarin zit het financieel evenwicht. Het voordeel van het hebben van eigen brandweeralien is dat ze de eigen installaties en stoffen kennen. Wanneer de brandweer van de hulpverleningszone Antwerpen ter plaatste komt, zijn die minder vertrouwd met de installaties en producten. Het project blijft de bedrijven aansporen om te blijven investeren in de eigen brandweerdiensten. Het economisch rendement is een belangrijke driver voor dit project. Ook het kennisplatform is van groot belang: in de toekomst kunnen kennis en adviezen gedeeld worden met de andere provincies. Tenslotte zijn opleidingen en oefeningen organiseren nog een belangrijk onderdeel van dit project.

Er wordt dus ook op operationeel niveau gewerkt aan uniformiteit en het uitwerken van een gezamenlijke structuur. Wanneer dit gerealiseerd wordt en daarop een generiek BNIP voor de haven van Antwerpen kan volgen, dan wordt er veel meer gedaan dan louter de compliance naar de Europese Unie. Er wordt niet alleen voldaan aan de Europese richtlijn, want die stelt niet dat er perse per Seveso-bedrijf één uniek BNIP moet worden opgesteld. Het hebben van meer uniformiteit in de verschillende niveaus van het crisisbeheer kan alleen maar ten goede komen voor de werking van de interventiediensten, de federale diensten van de gouverneur, en het nationaal crisiscentrum.

Aangezien er zowel een brandweerpost is aan de linkeroever als één aan de rechteroever zou er perfect voor elke oever een overkoepelend BNIP kunnen gemaakt worden. Het zou ook een optie kunnen zijn om te kiezen voor één overkoepelend BNIP voor de haven van Antwerpen, alleen is er geen snelle verbinding tussen beide oevers.

5.3.4. Het oordeel

De vraag werd gesteld of de respondenten een voorstander zijn van het opstellen van een overkoepelend BNIP. Alle experts zijn voorstander, wanneer het gaat om bedrijven die directe burens zijn en/of waarbij installaties verschillende eigenaars hebben, maar werken volgens dezelfde veiligheidssystemen. Indien er reeds een gemeenschappelijk SWA-VR wordt opgemaakt, is het vanzelfsprekend dat er gekozen wordt voor een gemeenschappelijk BNIP, zoals bijvoorbeeld voor de bedrijven op de BASF-site. Het is wel zo dat de experts van mening zijn dat aan een gemeenschappelijk BNIP geen gemeenschappelijk SWA-VR moet vooraf gaan.

Tenslotte zien sommige experts weinig meerwaarde in het opstellen van een BNIP, aangezien de huidige BNIP's moeilijk operationeel bruikbaar zijn.

5.4. Besluit

Er zijn duidelijke voorwaarden opgesteld door de Samenwerkingscommissie Seveso-Helsinki voor het opstellen van een gezamenlijk veiligheidsrapport. Het opstellen van een gezamenlijk BNIP moet niet verplicht voorafgaan aan het hebben van een gezamenlijk SWA-VR. De voorwaarden waaraan de Seveso-bedrijven zouden moeten voldoen voor het opstellen van een gezamenlijk BNIP, is de ligging en de samenwerking tussen de Seveso-bedrijven. Hoe dichter de bedrijven bij elkaar liggen en hoe concreter de samenwerking tussen de bedrijven, hoe voordeliger het kan zijn dat de Seveso-bedrijven gezamenlijk worden opgenomen in een BNIP. Zowel voor de FDG als de disciplines, alsook voor de Seveso-bedrijven zelf.

De beslissing om samen te werken op het vlak van de interne noodplanning ligt volledig bij de Seveso-bedrijven. De beslissing om samen te werken op vlak van de externe noodplanning ligt bij de opsteller van het noodplan, de federale diensten van de gouverneurs.

Het BNIP wordt nauwelijks gebruikt tijdens een noodsituatie. Het nut van het BNIP ligt vooral in het denkproces dat gepaard gaat met het opstellen van het noodplan. Bij bezoek legt de FDG Antwerpen bijvoorbeeld de klemtoon op de opvang van de hulpdiensten, de samenwerking tussen het bedrijf en de overheid. Wie zal het bedrijf afvaardigen naar de CP-Ops en het CC. Bedrijven moeten nadenken over de aanrijroutes, enzovoort. Vraagstukken die zich voordoen tijdens het denkproces kunnen reeds opgelost worden, alvorens er zich een noodsituatie voordoet. Het BNIP is in de praktijk operationeel moeilijk bruikbaar.

De Antwerpse haven heeft veel overeenkomsten met de haven van Rotterdam. Doorheen het kwalitatief onderzoek is het opvallend dat de projecten die worden opgestart in de Antwerpse haven vaak (bewust of onbewust) geïnspireerd zijn op de werkwijze in Nederland.

Hoofdstuk 6: Conclusie

Om na te gaan of het nuttig kan zijn om enerzijds een overkoepelend SWA-VR en anderzijds een gezamenlijk BNIP op te stellen voor een cluster van Seveso-bedrijven in de haven van Antwerpen, moet er voldaan worden aan drie voorwaarden. Ten eerste moet de Europese regelgeving dit toelaten. Ten tweede moet dit operationeel werk- en haalbaar zijn. Ten derde dient te worden nagegaan of de stakeholders hiermee akkoord gaan.

Er kunnen drie conclusies worden getrokken. De onderzoeksresultaten van dit onderzoek (hoofdstuk 3) tonen namelijk aan dat er geen wettelijke bezwaren zijn tegen het opstellen van een gezamenlijk BNIP Seveso. De wetgeving legt de individuele verantwoordelijkheid van het opstellen van een intern noodplan bij de exploitant. De wetgeving stelt echter niet dat dit één uniek veiligheidsrapport per exploitant moet zijn. Deze redenering geldt ook voor het opstellen van het extern noodplan door de bevoegde overheid.

Daarnaast kan er worden geconcludeerd dat er in alle Seveso-BNIP's in de haven van Antwerpen telkens naar dezelfde procedures wordt verwezen, opgesteld door de FDG Antwerpen. Het opstellen van een gezamenlijk BNIP zou betekenen dat er enkel in de informatie-fiches een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de verschillende bedrijven die worden opgenomen (hoofdstuk 4).

Tenslotte toont het kwalitatief onderzoek (hoofdstuk 5) aan dat de stakeholders²⁷ voorstanders zijn van het opstellen van een gezamenlijk BNIP. Het opstellen van een gezamenlijk BNIP moet niet verplicht voorafgaan aan het hebben van een gezamenlijk SWA-VR. De experts beschouwen het hebben van een gezamenlijk BNIP als een opportuniteit wanneer er reeds sprake is van een samenwerking tussen de Seveso-bedrijven en wanneer de bedrijven dicht bij elkaar gelegen zijn. Hoe dichter de bedrijven bij elkaar liggen en hoe concreter de samenwerking tussen de bedrijven is, hoe voordeliger het kan zijn om een gezamenlijk BNIP op te maken, zowel voor de Federale Diensten van de Gouverneur, de disciplines als voor de Seveso-bedrijven zelf.

Voor het opstellen van een overkoepelend BNIP werden er twee mogelijke opties geïdentificeerd:

- (1) ofwel wordt er gekozen om een gezamenlijk BNIP op te stellen voor de Seveso-bedrijven waarvoor dit een logisch gevolg is, aangezien er reeds een samenwerking bestaat tussen de bedrijven en omdat de ligging van de Seveso-bedrijven opportuniteiten biedt;
- (2) ofwel wordt ervoor gekozen om de structuur van de BNIP's te herzien en te voorzien in meer bruikbare fiches tijdens een Seveso-incident.

De resultaten van dit onderzoek kunnen eveneens overgedragen worden naar de andere provincies (externe validiteit). Elke provincie heeft zijn eigen, algemene procedure(s) voor het Seveso-risico. Het kan bijvoorbeeld nuttig zijn om voor de Seveso-bedrijven Proviron en Ostend Basic Chemicals een gemeenschappelijk BNIP op te stellen. De bedrijven zijn beiden gelegen in Oostende en de terreinen grenzen aan elkaar. Bij het doornemen van de veiligheidsrapporten valt het op dat er heel wat gelijkenissen op te merken zijn in hun veiligheidssystemen. De bedrijven vormen een milieu-technische eenheid. Voor de exploitanten zou het dus voordeliger kunnen zijn om samen te werken op vlak van interne noodplanning. Ze zouden ervoor kunnen kiezen een gezamenlijk veiligheidsrapport op te

²⁷ De stakeholders in dit verhaal zijn o.a. FDG Antwerpen, het NCCN, Stad Antwerpen, de Seveso-bedrijven, Essencia, de hulpverleningszone Antwerpen en het Havenbedrijf Antwerpen-Brugge.

stellen. Bijgevolg kunnen ook de FDG West-Vlaanderen een gezamenlijk BNIP opstellen. Ook in de haven van Gent zijn er verschillende clusters van Seveso-bedrijven waarvoor kan worden onderzocht of het nuttig zou kunnen zijn om te kiezen voor een overkoepelend BNIP.

Hoofdstuk 7: Aanbevelingen

Op basis van de onderzoekresultaten kunnen enkele aanbevelingen geformuleerd worden die specifiek betrekking hebben op het opstellen van een overkoepelend BNIP.

- **Nota aan de Samenwerkingscommissie Seveso-Helsinki**

Er kan een nota worden opgesteld voor de Helsinki-samenwerkingscommissie waarin de resultaten van dit onderzoek worden voorgesteld, inclusief de aanbeveling dat het nuttig kan zijn om voor een cluster van Seveso-bedrijven een gezamenlijk BNIP op te stellen. In de nota kunnen de voorwaarden, die uit dit onderzoek naar voren kwamen, mee worden opgenomen. Deze nieuwe manier van werken kan in de samenwerkingscommissie besproken worden en officieel worden goedgekeurd. Dit zal de federale diensten van de gouverneurs in staat stellen om anders te werk te gaan.

- **Oprichten van werkgroepen**

(a) werkgroep op provinciaal niveau:

Uit het onderzoek blijkt dat het voor een aantal clusters in de haven van Antwerpen voordeliger zou zijn om te kiezen voor het opmaken van een gezamenlijk BNIP in plaats van te voorzien in afzonderlijke BNIP's. In dit onderzoek kwamen vier clusters van Seveso-bedrijven kort aan bod. Binnen de provincie Antwerpen zou een werkgroep opgericht kunnen worden om na te gaan welke voorstellen gerealiseerd kunnen worden. Dergelijke werkgroep kan worden samengesteld met vertegenwoordigers van de FDG Antwerpen, de disciplines en de betrokken bedrijven.

(b) werkgroepen op federaal niveau:

Uit het onderzoek blijkt eveneens dat de huidige Seveso-BNIP's door weinig actoren effectief gebruikt wordt tijdens een noodsituatie. Het document is een preventief instrument en heeft vooral zijn nut te danken aan het denkproces dat voorafgaat aan het opstellen van het noodplan. Alle betrokken actoren worden samengebracht, leren elkaar en elkaars werking beter kennen. Vraagstukken die opduiken bij het uitwerken van de procedures kunnen beantwoord worden, alvorens er een incident plaatsvindt. Ondanks de nieuwe fichestructuur van de nood- en interventieplannen blijkt dat het BNIP nog te veel procedurefiches en informatiefiches bevat om daarin snel relevante informatie terug te vinden wanneer nodig.

In functie daarvan kan er een werkgroep opgestart worden op federaal niveau, waarin het Nationaal Crisiscentrum een coördinerende rol opneemt. Samen met de stakeholders kan de huidige structuur van de BNIP's onder de loep worden genomen. Het BNIP moet gebruiksvriendelijker zijn en vooral nuttiger gemaakt worden voor de interventiediensten. Voor elk risico-object (in dit geval de hoge-drempelinrichtingen) zou er een fiche opgemaakt moeten worden, met daarin de meest relevante informatie voor de FDG en de disciplines, zoals o.a. het adres, de kernactiviteiten, de bezetting, de voornaamste contactpersonen, de operationele noodplanningszone (zoals hieronder beschreven) en eventueel een overzichtskaart met aandachtspunten. Binnen deze context zijn de voornaamste stakeholders vertegenwoordigers van de federale diensten van de gouverneurs en de disciplines. De ideale vorm en structuur van een Seveso-BNIP kan binnen deze werkgroep onderzocht worden.

Er bestaat reeds een werkgroep met het NCCN en Paragon²⁸ (de opvolger van ICMS). Het nationaal veiligheidsportaal zal in de toekomst namelijk veranderen van vorm en naam en

²⁸ Dit is de opvolger van ICMS en de overgang wordt voorzien in 2024.

wordt omgedoopt tot “Paragon”. Deze opportuniteit moet worden aangegrepen om nieuwe voorstellen voor te leggen. In de verre toekomst zou het zelfs een voordeel kunnen zijn om de digitale interventieplannen (DIP), opgemaakt door de hulpverleningszone Antwerpen, te koppelen aan het BNIP. Deze plannen worden geüpdatet door de Seveso-bedrijven zelf, en bevatten bijgevolg altijd de meest recente informatie. In de ideale wereld worden de verschillende digitale platformen van de disciplines en bevoegde overheden geïntegreerd in Paragon.

Doorheen het onderzoek zijn er vier zaken aan bod gekomen die extra aandacht vragen en waarvoor ook enkele aanbevelingen geformuleerd kunnen worden:

- **Stimuleren van de Europese uitwisseling van *good practices***

Het valt op dat er weinig uitwisseling en overleg is op Europees niveau over de externe noodplanning. Er zouden meer publicaties en *good practices* gedeeld moeten worden tussen de lidstaten. Bovendien zou er een seminarie kunnen georganiseerd worden over noodplanning (*emergency*) gekoppeld aan een technische werkgroep of een workshop.

- **Herzien van het ministerieel besluit van 20 juni 2008 betreffende de berekening van de noodplanningszones**

Het ministerieel besluit van 20 juni 2008 betreffende de berekening van de noodplanningszones is gedateerd. In Nederland wordt er jaarlijks een update van de publicatie “interventiewaarden voor incidentbestrijding” uitgegeven. Om dit voorbeeld te volgen, dient er een werkgroep opgericht te worden met experts (o.a. adviseurs van gevaarlijke stoffen en VR-deskundigen) om deze berekeningen te herzien. Het doel daarvan is om de noodplanningszones operationeel meer bruikbaar te maken. De huidige noodplanningszones, in het bijzonder voor scenario's met toxische gevolgen, zijn vaak te ruim (> 10 km). Dit wordt nu in de BNIP's opgenomen omdat dit een wettelijke verplichting is. Maar in de praktijk zijn deze afstanden totaal onwerkbaar. Dit is één van de redenen waarom het BNIP Seveso in de praktijk, tijdens een fase, weinig wordt gebruikt.

- **Selectie van de scenario's in interne en externe noodplanning**

Alvorens er noodplanningszones kunnen berekend worden, moet er eerst een selectie gemaakt worden van de scenario's waarvoor deze zones bepaald worden. Er wordt een eerste selectie gemaakt in de omgevingsvergunningsrapporten (OVR) gekoppeld aan de omgevingsvergunningaanvraag. De selectie van de scenario's wordt bepaald a.d.h.v. het extern risico en wordt daarna overgenomen in het SWA-VR. De scenario's worden niet omgezet naar operationele scenario's. Het betreft dus de scenario's die tot buiten de terreingrenzen reiken en die dodelijk zijn buiten de draad (1% letaliteit). Met andere woorden: voor de ruimtelijke ordening rondom de Seveso-inrichten wordt gekeken naar de scenario's met zeer grote gevolgen (letaliteit buiten de terreingrenzen) en relatief kleinere kansen. Bij het SWA-VR zou er meer focus moeten zijn op de interne gevolgen. Daarenboven zou er in de externe noodplanning vooral gefocust moeten worden op de externe gevolgen.

Momenteel worden de scenario's die bepaald zijn voor de ruimtelijke ordening in het OVR, overgenomen in het SWA-VR en daarna gebruikt in het BNIP. Er wordt voornamelijk voorzien in noodplanningsprocedures voor de scenario's met grote externe (buiten de terreingrenzen) gevolgen en met een kleine waarschijnlijkheid (worst case scenario's). Het zou nuttig kunnen zijn om het intern en extern noodplan aan te vullen met scenario's op basis van de expertise

van de exploitant, de casuïstiek en de risico-inschatting uit de HAZOP²⁹ studies met ook kleinere gevolgen. De selectie zou eveneens aangevuld moeten worden met scenario's die andere bestrijdingsmiddelen vergen dan de scenario's met de grootste externe risico-bijdragen.

- **Updaten van bedrijfsspecifieke gegevens**

ICMS is bij de bedrijven niet voldoende ingeburgerd waardoor zij hun gegevens niet zelf up-to-date houden. De bevoegde overheid zal moeten blijven inzetten op de communicatie naar de Seveso-bedrijven over het bijwerken van de bedrijfsspecifieke informatie. Vaak houden verschillende diensten (o.a. DNP Antwerpen, stad Antwerpen, hulpverleningszone Antwerpen) eigen lijsten met contactgegevens bij. In het Nationaal veiligheidsportaal zou, in principe, op elk moment de meest recente gegevens moeten staan. Daar moet dit up-to-date zijn omwille van de toenemende digitalisering.

²⁹ De afkorting HAZOP staat voor HAZard and OPerability studie. De HAZOP studie is een bekende methode voor het identificeren van gevaren en ongewenste situaties in industriële installaties en wordt toegepast in het SWA-VR in hoofdstuk 5 voor de risico-analyse.

Hoofdstuk 8: Beperkingen van de thesis en suggesties voor vervolgonderzoek

8.1. Beperkingen van het onderzoek

Bij het begin van de literatuurstudie werd al snel duidelijk dat er omtrent noodplanning weinig *good practices* gedeeld worden op Europees niveau. Daarnaast werd er meermaals gepoogd om een interview te kunnen afnemen bij sleutelfiguren met kennis van noodplanning in Nederland. Helaas werd het verzoek tot het afnemen van een interview steeds geweigerd. Er werd wel een interview afgenomen met twee personen die samen het project Operationele Informatie bij Incidenten met Gevaarlijke Stoffen (OIGS) hebben ontwikkeld. Er werd gehoopt om via deze weg toch wat meer te weten te komen hoe de noodplanning wordt georganiseerd binnen de haven van Antwerpen. Echter konden deze personen geen relevante informatie meegeven.

Tijdens het eerste interview, dat werd afgenomen in het kwalitatief onderzoek, werd al snel duidelijk wat de voorwaarden zijn voor het schrijven van een gemeenschappelijk SWA-VR. Hierdoor werd er onbewust, in de daaropvolgende interviews, meer de focus gelegd op het zoeken van technische voorwaarden voor het kunnen opstellen van een overkoepelend BNIP. Belangrijke actoren die konden bevraagd worden in dit kwalitatief onderzoek zijn de externe VR-deskundigen. Deze deskundigen worden betaald door de Seveso-bedrijven om mee te schrijven aan het VR. Wegens tijdsgebrek werd er gekozen om geen VR-deskundige te bevragen. Dit konden nochtans belangrijke experts geweest zijn om te bevragen over het opstellen van gezamenlijke SWA-VR.

8.2. Suggesties voor het vervolgonderzoek

Er kunnen verschillende suggesties voor vervolgonderzoek worden geformuleerd.

In de eerste plaats zou het interessant zijn om te onderzoeken hoe een BNIP-Seveso praktischer kan worden opgesteld en hoe dit extern noodplan nuttiger kan gemaakt worden voor de interventiediensten. Bijvoorbeeld kunnen de interventiediensten van verschillende zones met Seveso-bedrijven bevraagd worden aan de hand van een kwantitatief onderzoek. In een enquête kan gevraagd worden wat de disciplines juist nodig hebben in de aanvang van een noodsituatie. Erna kan onderzocht worden hoe deze informatie zo efficiënt mogelijk ter beschikking kan gesteld worden.

Een tweede suggestie voor vervolgonderzoek heeft betrekking op het testen van zo'n overkoepelend BNIP. Indien meerdere bedrijven worden vervat in één overkoepelend BNIP, bestaat de kans dat enkele bedrijven minder aan bod komen tijdens de verplichte oefeningen van de noodplannen. Er moet onderzocht worden hoe de externe noodplannen van deze bedrijven voldoende getest kunnen worden. Er kan nagedacht worden over alternatieve oefeningen, die niet georganiseerd zijn vanuit de overheid. Een oefening kan ook plaatsvinden met één of meerdere disciplines.

Een derde suggestie voor vervolgonderzoek heeft betrekking op de dringende herziening van de herberekening voor de noodplanningszones. In de praktijk zitten heel wat Seveso-bedrijven in de haven van Antwerpen met een noodplanningszone van meer dan 10 kilometer. Dit zorgt ervoor dat de disciplines, waaronder de brandweer en de politie, niet aan de slag kunnen gaan met de berekende noodplanningszone tijdens een noodsituatie. Bij aanvang van een incident zullen er werkbare perimeters moeten berekend worden. De berekening van de noodplanningszones zal moeten herzien worden, aangezien de parameters in het Ministerieel

Besluit van 2008 en de omzendbrief van 2009 gedateerd zijn. Zowel de VR-deskundigen als de disciplines, en in het bijzonder de Adviseurs Gevaarlijke Stoffen (AGS), kunnen hiervoor bevraagd worden. Een AGS geeft bij incidenten met gevaarlijke stoffen advies aan bevelvoerders en beleidsverantwoordelijken over de stoffen en de mogelijke bestrijdingsmiddelen.

Het zou een interessant gegeven kunnen zijn om de (interne en externe) noodplanning binnen de haven van Rotterdam grondiger te gaan bestuderen. Er kan bijvoorbeeld worden nagegaan op welke manier de Seveso-bedrijven de veiligheidsrapporten opstellen en vervolgens kan de bevoegde overheid deze informatie verwerken in het rampenbestrijdingsplan. Daarnaast lijkt het OIGS-project een interessante piste voor het nieuw brandweernetwerk-project binnen de haven van Antwerpen.

Tenslotte zou er een vervolgonderzoek kunnen opgestart worden naar de verdere mogelijkheden in de digitalisering van de nood- en interventieplannen. Er kan worden onderzocht wat meest operationeel werkbaar is en hoe er gegarandeerd kan worden dat de overheden en disciplines steeds over de meest recente gegevens beschikken.

Lijst met afkortingen

ACR	Afdeling voor het toezicht op de Chemische Risico's
ADCC	Algemene Directie Crisiscentrum
AGS	Adviseur Gevaarlijke Stoffen
AGW	Alarmeringsgrenswaarde
ANIP	Algemeen Nood- en Interventieplan
BLEVE	Boiling liquid expanding vapour explosion
BNIP	Bijzonder Nood- en Interventieplan
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
CC	Coördinatiecomité - Crisiscel
CICANT	Communicatie- en Informatiecentrum Antwerpen
CP-Ops	Commandopost Operaties
D5	Discipline 5
DIP	Digitale Interventieplannen
Dir-CP-Ops	Directeur Commandopost Operaties
DNP	Dienst Noodplanning van de Gouverneur
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FDG	Federale Diensten van de Gouverneur
FOD IBZ	Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
FOD WASO	Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
ICMS	Incident & Crisis Management System
KB	Koninklijk besluit
LBW	Levensbedreigende waarde
NC	Noodcentrale
NCCN	Nationaal Crisiscentrum
NIP	Nood- en Interventieplan
NPC	Noodplanningscoördinator
OIGS	Operationele Informatie bij incidenten met Gevaarlijke Stoffen
OVA	Omgevingsvergunningsaanvraag
OVR	Omgevingsveiligheidsrapport
PEB	Punt Eerste Bestemming
RBP	Rampenbestrijdingsplan
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RZ	Risicozone
SEG	Seveso Expert Group
SWA-VR	Samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport
TEV	Team Externe Veiligheid
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VMP	Vooruitgeschoven Medische Post
VR	Samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport
VRR	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
VRW	Voorlichtingsrichtwaarde
WZZ	Waakzaamheidszone
ZOG	Zone van onmiddellijk gevaar

Referentielijst

Baarda, B. (2020). *Basisboek interviewen: handleiding voor het voorbereiden en afnemen van interviews*. Utrecht: Noordhoff uitgeverij.

Baarda, B., Bakker, E., Fischer, T., Julsing, M., & van de Velden, T. (2021). *Kwaliteit onderzoek. Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. (5 ed.) Noordhoff Uitgevers.

Boer, F., & Smaling, A. (red.). (2011). *Benaderingen in kwalitatief onderzoek: Een inleiding*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.

Cools, M., Reniers, G., Easton, M., Vanden Herrewegen, E. & De Boeck, A. (2013) *Integrale veiligheid in de haven van Antwerpen* (Vol. 3). Maklu.

Decorte, T., & Zaitch, D. (Eds.). (2010). *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie*. Leuven: Acco.

Departement omgeving. (2020). Leidraad voor het opstellen van een veiligheidsrapport voor het omgevingsveiligheidsrapport én het Samenwerkingsakkoord-veiligheidsrapport. Geraadpleegd op 8 mei 2022, <https://omgeving.vlaanderen.be/sites/default/files/2021-10/2020%2007%2001%20-%20Leidraad%20VR%20-%20v3.0%20-%2020200701.pdf>

Departement Omgeving. (z.d.). *Beoordelingsdiensten [SWA3]*. Departement Omgeving. Geraadpleegd op 29 mei 2022, van <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/omgevingsvergunning/externe-veiligheid-en-veiligheidsrapportage/over-veiligheidsrapportage/samenwerkingsakkoord-en-seveso-inrichtingen/beoordelingsdiensten-swa3>

Dienst Communicatie, Nationaal Crisiscentrum (NCCN). (2022). *Roadshow D5*. Presentatie.

Dienst Noodplanning, Nationaal Crisiscentrum (NCCN). (2021). *Basisopleiding Seveso*. Presentatie.

Geraets, L., Ruijten, M., Mahieu, K., & Bos, P. (2019) *Handreiking voor de afleiding van interventiewaarden voor incidentbestrijding*. RIVM. Rapport 2019.

Kanyachalao, N.J. (2022, 26 maart). “Van één crisis elke vijf jaar naar vijf in één jaar”: Annelies Verlinden en Bart Raeymaekers, behoeders van alle Belgen. *Gazet van Antwerpen*. Geraadpleegd op 28 maart 2022, van https://www.gva.be/cnt/dmf20220325_96585365.

Nationaal Crisiscentrum (2022). Gids Noodplanneditor. *Opstellen van een BNIP Seveso*. Geraadpleegd op 6 juli 2022, van <https://crisiscentrum.be/sites/default/files/documents/files/Gids%20noodplanneditor%20-%20opstellen%20van%20een%20BNIP%20Seveso.pdf>

Nationaal crisiscentrum. (2021). *Noodplannen*. Crisiscentrum. Geraadpleegd op 31 maart 2021, van <https://crisiscentrum.be/nl/wat-doen-overheden/voorbereiding/noodplannen>.

Reulink, N., & Lindeman, L. (2005). Kwalitatief onderzoek. *Participerende observatie, interviewen*, (College). Geraadpleegd van [http://www.cs.ru.nl/~tomh/onderwijs/om2%20\(2005\)/om2_files/syllabus/kwalitatief.pdf](http://www.cs.ru.nl/~tomh/onderwijs/om2%20(2005)/om2_files/syllabus/kwalitatief.pdf).

RIVM. (2021). *Interventiewaarden voor de incidentbestrijding*. Rijkinstituut voor volksgezondheid en milieu. Geraadpleegd op 14 mei 2022, van <https://rvs.rivm.nl/onderwerpen/normen/rampen-en-incidenten/interventiewaarden>.

Wester, F. (2019). Interview-onderzoek in hoofdlijnen. *Kwalon*, 24 (2), 34-43.

Veiligheidsrapporten :

- Samenwerkingsrapport-Veiligheidsrapport (SWAVR/21/08). *Broekman Logistics Belgium Antwerp - Magazijn Ecowell*. Versie juli 2021.
- Samenwerkingsakkoord-Veiligheidsrapport (SWAVR/18/10). *Site BASF Antwerpen N.V.* Versie januari 2018.
- Samenwerkingsakkoord-Veiligheidsrapport (SWAVR/21/11). *3M Belgium*. Versie augustus 2021.

Bijzondere nood- en interventieplannen:

- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso 3M Belgium - Zwijndrecht*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.
- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso Alca Petroleum - Antwerpen*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.
- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso Antwerp Bulk Terminal (Emdenweg) - Antwerpen*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.

- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso Arlanxeo - Zwijndrecht*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning,. Versie oktober 2021.
- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso Broekman Logistics (Ecowell) - Antwerpen*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.
- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso Broekman Logistics (Blauwhoef) - Antwerpen*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.
- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso Euroports Terminals Antwerp - Antwerpen*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.
- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso Gunvor Petroleum - Antwerpen*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.
- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso Indaver - Antwerpen*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.
- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso LBC Antwerpen - Antwerpen*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.
- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso Nippon Gases Belgium - Antwerpen*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.
- Bijzonder nood- en interventieplan. *BNIP Seveso Vesta Terminal Antwerp- Antwerpen*. Federale Diensten Gouverneur Antwerpen – Dienst Noodplanning. Versie oktober 2021.

Regelgeving :

- Besluit van 24 juni 2010, houdende regels inzake de organisatie en de taken van de veiligheidsregio's en de gemeentelijke brandweer, alsmede de financiële bijdrage van het Rijk
- Besluit van 25 juni 2015, houdende vaststelling van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 en herziening van enkele andere besluiten in verband met de implementatie van Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij

gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG van de Raad.

- Europese richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.
- Koninklijk besluit van 22 mei 2019 betreffende de noodplanning en het beheer van noodsituaties op het gemeentelijk en provinciaal niveau en betreffende de rol van de burgemeesters en de provinciegouverneurs in geval van crisisgebeurtenissen en -situaties die een coördinatie of een beheer op nationaal niveau vereisen.
- Ministerieel besluit van 20 juni 2008 tot vaststelling van de criteria waarmee door de exploitant moet rekening gehouden worden bij het afbakenen van het gebied dat door een zwaar ongeval zou kunnen worden getroffen
- Ministeriële omzendbrief betreffende de bepalingen van het ministerieel besluit van 20 juni 2008 tot vaststelling van de criteria waarmee door de exploitant rekening moet gehouden worden bij het afbakenen van het gebied dat door een zwaar ongeval zou kunnen getroffen worden.
- Samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.
- Wet van 11 februari 2010, houdende bepalingen over de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening

Tabel I: Noodplannen

In deze tabel worden de veiligheidsrapporten en bijzondere nood- en interventieplannen opgesomd van alle hoge-drempelinrichting in de haven van Antwerpen, voor de provincie Antwerpen.

#	NAAM	ADRES	PROVINCIE	GEMEENTE	SWA-VR*(versie)	BNIP** (versie)
1	3M Belgium	Haven 1005 - Canadastraat 11	Antwerpen	Zwijndrecht	Augustus 2021	Oktober 2021 (ICMS)
2	Alca Petroleum Company	D'Herbouvillekaai 100	Antwerpen	Antwerpen	Februari 2018	Oktober 2021 (ICMS)
3	Antwerp Bulk Terminal (ABT) - Kaai 209	Leopolddok - Kaai 209 - Emdenweg 2	Antwerpen	Antwerpen	November 2019	Oktober 2021 (ICMS)
4	Antwerp Bulk Terminal (ABT) - Kaai 750	Delwaidedok - Kaai 750 - Nieuwe Westweg 14	Antwerpen	Antwerpen	Mei 2017	/
5	Antwerp Terminal & Processing Company – Terminal (ATPC)	Haven 279 - Beliweg 20-22	Antwerpen	Antwerpen	Juni 2021	December 1999
6	Arlanxo Belgium	Canadastraat 21	Antwerpen	Zwijndrecht	Maart 2018	Oktober 2021 (ICMS)
7	Basf Antwerpen	Haven 725 - Scheldelaan 600	Antwerpen	Antwerpen	Januari 2018	September 2018 (ICMS)
8	Bayer Agriculture	Haven 627 - Scheldelaan 460	Antwerpen	Antwerpen	Januari 2021	September 2018
9	Borealis Antwerpen	Haven 1053 - Nieuwe Weg 1	Antwerpen	Zwijndrecht	September 2017	September 1999
10	Broekman Logistics Belgium Antwerp	Haven 200 - Schomhoeveweg 15	Antwerpen	Antwerpen	Januari 2018	September 2019
11	Broekman Logistics Belgium Antwerp - Magazijn Blauwhoef	Haven 550 - Moerstraat 9	Antwerpen	Antwerpen	December 2017	Oktober 2021 (ICMS)
12	Broekman Logistics Belgium Antwerp - Magazijn Ecowell	Haven 650 - Kruisweg 9	Antwerpen	Antwerpen	Juli 2021	Oktober 2021 (ICMS)
13	Broekman Logistics Belgium Antwerp - Magazijn Servaes	Haven 650 - Kruisweg 2	Antwerpen	Antwerpen	Mei 2018	Januari 2019
14	Covestro	Haven 507 - Scheldelaan 420	Antwerpen	Antwerpen	Juli 2017	Augustus 1999
15	Eurochem Antwerpen	Haven 725 - Scheldelaan 600	Antwerpen	Antwerpen	/	September 2018

16	Euroports Terminals Antwerp	Vosseschijnstraat 51/59	Antwerpen	Antwerpen	September 2017	Oktober 2021 (ICMS)
17	Eval Europe	Haven 1053 - Nieuwe Weg 1 Bus 10	Antwerpen	Zwijndrecht	December 2019	/
18	Evonik Antwerpen	Tijsmanstunnel-West	Antwerpen	Antwerpen	Mei 2021	Augustus 1999
19	Exxon Mobil Petroleum & Chemical - APP	Haven 1007 - Canadastraat 20	Antwerpen	Zwijndrecht	December 2021	Juni 2018
20	Exxon Mobil Petroleum & Chemical - Raffinaderij Antwerpen	Haven 447 - Polderdijkweg 3	Antwerpen	Antwerpen	Juni 2021	Augustus 1999
21	Gunvor Petroleum Antwerpen (GPA)	Haven 663 - Scheldelaan 490	Antwerpen	Antwerpen	April 2018	Oktober 2021 (ICMS)
22	Indaver	Haven 550 - Poldervlietweg 5	Antwerpen	Antwerpen	April 2022	Oktober 2021 (ICMS)
23	Ineos	Haven 1053 - Nieuwe Weg 1	Antwerpen	Zwijndrecht	Juni 2021	Januari 2010
24	Ineos Manufacturing Belgium - Antwerpen	Haven 647 - Scheldelaan 482	Antwerpen	Antwerpen	December 2019	Maart 2018 (ICMS)
25	Ineos Styrolution Belgium	Haven 725 - Scheldelaan 600	Antwerpen	Antwerpen	/	September 2018
26	Inovyn Belgium	Haven 725 - Scheldelaan 600	Antwerpen	Antwerpen	April 2018	September 2018
27	Inovyn Manufacturing Belgium - Antwerpen	Haven 647 - Scheldelaan 480	Antwerpen	Antwerpen	Februari 2015	Augustus 1999
28	Katoen Natie Liquid Services	Haven 1055 - Vitshoekstraat 7	Antwerpen	Zwijndrecht	Juni 2017	Juni 2021 (ICMS)
29	Lanxess - Antwerpen	Haven 507 - Scheldelaan 420	Antwerpen	Antwerpen	November 2021	Januari 2010
30	LBC Antwerpen	Haven 275 - Leon Bonnetweg 28	Antwerpen	Antwerpen	September 2020	Oktober 2021 (ICMS)
31	LBC -Cepsa Tankterminals Antwerpen	Haven 507 - Scheldelaan 420	Antwerpen	Antwerpen	November 2021	Januari 2010
32	Mexico Natie	Transcontinentaalweg 6-8	Antwerpen	Antwerpen	September 2018	Januari 2010
33	Nippon Gases Belgium - Antwerpen	Scheldelaan 482	Antwerpen	Antwerpen	Oktober 2020	Oktober 2021 (ICMS)
34	Nippon Gases Belgium - Zwijndrecht	Haven 1013 - Scheldedijk 58	Antwerpen	Zwijndrecht	Oktober 2021	Januari 2013
35	Nippon Shokubai Europe	Haven 1053 - Nieuwe Weg 1	Antwerpen	Zwijndrecht	Oktober 2017	Juli 2018

36	Noord Natie Terminals	Haven 237 - Blauwe Weg 44	Antwerpen	Antwerpen	December 2020	Januari 2010
37	Oiltanking Stolthaven Antwerp	Haven 623 - Scheldelaan 450	Antwerpen	Antwerpen	Juni 2018	Juni 2018
38	Sea-Tank 300	Haven 300-308 - Rostockweg 25	Antwerpen	Antwerpen	Maart 2019	September 2021 (ICMS)
39	Sea-Tank 510	Kaai 510 - Muisbroeklaan 47	Antwerpen	Antwerpen	Juli 2021	Juni 2021 (ICMS)
40	Sea-Tank 700B	Kaai 706 - Antwerpsebaan 11	Antwerpen	Antwerpen	/	/
41	Sea-Tank Terminal Antwerp	Haven 405-413 - Polderdijkweg 24	Antwerpen	Antwerpen	December 2019	Januari 2010
42	Solvay Chimie	Haven 725 - Scheldelaan 600	Antwerpen	Antwerpen	November 2012	September 2018
43	Total Belgium - Depot KVC	Scheldelaan 14	Antwerpen	Antwerpen	Maart 2020	/
44	Total Olefins Antwerp	Haven 343 - Scheldelaan 4	Antwerpen	Antwerpen	Juli 2018	Augustus 1999
45	Total Olefins Antwerp - Site A (Toa - Site A)	Haven 447 - Scheldelaan 10	Antwerpen	Antwerpen	Juni 2022	Augustus 1999
46	Total Olefins Antwerp - Site C (Toa - Site C)	Haven 1023 - Scheldedijk 40	Antwerpen	Zwijndrecht	Juni 2022	Juli 2018
47	Total Raffinaderij Antwerpen (Tra)	Haven 447 - Scheldelaan 16	Antwerpen	Antwerpen	April 2022	Juli 2021 (ICMS)
48	Van Moer Cleaning & Repair	Haven 1054 - Vitshoekstraat 11	Antwerpen	Zwijndrecht	Maart 2021	Juni 2021 (ICMS)
49	Vesta Terminal Antwerp	Haven 643 - Scheldelaan 470	Antwerpen	Antwerpen	December 2019	Oktober 2021 (ICMS)
50	Vopak Chemical Terminals Belgium (VTA)	Haven 503 - Scheldelaan 410	Antwerpen	Antwerpen	Maart 2022	Januari 2010
51	Vopak Terminal Eurotank (VTE)	Haven 399 - Industrieweg 16	Antwerpen	Antwerpen	Januari 2018	Mei 2018

(*) de vetgedrukte datums van de laatste updateversie van de BNIP's zijn noodplannen die reeds in de nieuwe fichestructuur zijn opgesteld.

Tabel II: Kernactiviteiten

In deze tabel worden de kernactiviteiten opgesomd van alle hoogdrempelige Seveso-inrichtingen.

NAAM	PROVINCIE	GEMEENTE	KERNTAKEN
Stad Antwerpen			
Alca Petroleum	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van petroleumproducten
Antwerp Bulk Terminal	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van ertsen
ATPC	Antwerpen	Antwerpen	Op-en overslag van aardolieproducten en productie bitumen
BASF Antwerpen	Antwerpen	Antwerpen	Productie van diverse chemicaliën
Bayer Agriculture (Monsanto)	Antwerpen	Antwerpen	Productie van chemicaliën (o.a. biociden, harsen, lijmen)
Broekman Logistics	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van gevaarlijke goederen
Covestro	Antwerpen	Antwerpen	Productie van diverse chemicaliën
EuroChem Antwerpen	Antwerpen	Antwerpen	Productie van diverse chemicaliën
Euroports Terminal Antwerp	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van meststoffen, ertsen, mineralen en voedingsproducten
Evonik Antwerpen (Degussa)	Antwerpen	Antwerpen	Productie van diverse chemicaliën
Exxonmobil Petroleum	Antwerpen	Antwerpen	Aardolieraffinaderij
Gunvor Petroleum	Antwerpen	Antwerpen	Opslag aardoliederivaten
Indaver	Antwerpen	Antwerpen	Verwerken van vloeibare en vaste afvalstoffen
INEOS Manufacturing	Antwerpen	Antwerpen	Productie van polyethyleen en polypropyleen
Ineos Styrolution Belgium	Antwerpen	Antwerpen	Productie van diverse chemicaliën
Inovyn Belgium	Antwerpen	Antwerpen	Productie van diverse chemicaliën
Inovyn Manufacturing	Antwerpen	Antwerpen	Productie van chloor en waterstof uit zout
Lanxess	Antwerpen	Antwerpen	Productie caprolactam
LBC Antwerpen	Antwerpen	Antwerpen	Opslag vloeibare chemicaliën, minerale en plantaardige oliën
LBC-Cepsa Tankterm.	Antwerpen	Antwerpen	Opslag diverse producten in vloeibare toestand
Mexico Natie	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van (gevaarlijke) producten
Nippon Gases Belgium (Antwerpen)	Antwerpen	Antwerpen	Productie van zuurstof, stikstof en argon
Noord Natie Terminals	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van gevaarlijke producten
Oiltanking Stolthaven	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van gevaarlijke vloeistoffen
Sea-Tank 300 (Terminal Antwerp)	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van bulkgoederen
Sea-Tank 510	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag en blending van aardolieproducten
Sea-Tank 700B	Antwerpen	Antwerpen	Op-en overslag van diverse aardolieproducten
Sea-Tank Terminal Antwerp	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van vloeibare brandstoffen en chemicaliën
Solvay Chimie	Antwerpen	Antwerpen	Productie van diverse chemicaliën
Speciality Chemicals Terminals en Indaver	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van gevaarlijke producten

Standic Antwerpen	Antwerpen	Antwerpen	Opslag van vloeibare producten in bulk
TotalEnergies Belgium depot KVC (TotalEnergies Marketing Belgium)	Antwerpen	Antwerpen	Opslag en distributie van brandstoffen
TotalEnergies Olefins (site A)	Antwerpen	Antwerpen	Productie van verschillende koolwaterstoffen
TotalEnergies Polymers Antwerp	Antwerpen	Antwerpen	Productie van polyethyleen
TotalEnergies Refinery Antwerp	Antwerpen	Antwerpen	Aardolieraffinaderij
Vesta Terminal Antwerp	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van aardolieproducten
VOPAK Terminal ACS	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van vloeibare chemie- en olieproducten
VOPAK Terminal Antwerp	Antwerpen	Antwerpen	Op- en overslag van vloeibare chemie- en olieproducten
Gemeente Zwijndrecht			
3M	Antwerpen	Zwijndrecht	Productie van fijnchemicaliën
Arlanxeo Belgium (Lanxess Rubber)	Antwerpen	Zwijndrecht	Productie butylrubbers
Eval Europe	Antwerpen	Zwijndrecht	Productie van ethyleenvinylalcoholcopolymeer
Exxonmobil Petroleum	Antwerpen	Zwijndrecht	Productie van polyethyleen
INEOS	Antwerpen	Zwijndrecht	Productie van diverse chemicaliën
Katoen Natie Liquid Services	Antwerpen	Zwijndrecht	Opslag en afvullen van diverse producten
Nippon Gases Belgium (Zwijndrecht)	Antwerpen	Zwijndrecht	Productie van zuurstof, stikstof en argon
Nippon Shokubai Europe	Antwerpen	Zwijndrecht	Productie van polymeren
Total Energies Olefins (site C)	Antwerpen	Zwijndrecht	Opslag en verpompings van nafta
Van Moer Cleaning&Repair	Antwerpen	Zwijndrecht	Reparatie containers, reinigen van tanks
Gemeente Beveren			
ADPO	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag van chemicaliën in tankenparken en/of magazijnen, tankreiniging, vatenvulling
ADPO - Liefkenshoek Logistics HUB	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag van chemicaliën in tankenparken en/of magazijnen, tankreiniging, vatenvulling
Ashland Specialties Belgium	Oost-Vlaanderen	Beveren	Productie van methylcellulose
Borealis Kallo	Oost-Vlaanderen	Beveren	Dehydrogenatie van propaan, productie van (poly)propeen, extrusie en homogenatie in het kader van het polymerisatieproces
C. Steinweg Belgium - Opslagplaats Waasland Cargo Center	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag van goederen in magazijnen
Ineos Phenol	Oost-Vlaanderen	Beveren	Productie van fenol en aceton
ITC Rubis	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag van vloeistoffen en tot vloeistof verdichte gassen in tankenparken

Lanxess	Oost-Vlaanderen	Beveren	Productie van rubberchemicaliën, minerale olie, additieven en glasvezels
Lawter	Oost-Vlaanderen	Beveren	Productie van chemicaliën die voornamelijk gebruikt worden als basis voor drukinkten en lijmen (harsen, alkyden, vernissen, waxcompounds)
Lubrizol Advanced Materials Europe	Oost-Vlaanderen	Beveren	Productie van Carbopol, lanoline-derivaten en verschillende soorten latex
Luik Natie Storage	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag van allerlei producten in magazijnen
Monument Chemical	Oost-Vlaanderen	Beveren	Productie van eigen chemicaliën en in opdracht van andere chemische bedrijven, met focus op distillatie/fractionnatie, verestering/omestering, hydrolyse en dimerisatie
Oiltanking Antwerp Gas Terminal	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag en overslag van gassen (butaan, propaan, propyleen)
Riga Logistics - Magazijn Blokveld 10	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag van goederen in een magazijn
Riga Logistics en Indaver - Magazijnen Saefthinghe	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag en overslag van goederen in magazijnen
Van Moer Logistics - Magazijnen Hazop	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag en overslag van goederen in magazijnen
Vopak Chemical Terminals Belgium - Vopak Terminal Linkeroever	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag en overslag van vloeistoffen in tankenparken
Wijngaard Natie - Magazijn Eco Center	Oost-Vlaanderen	Beveren	Opslag van goederen in magazijnen

Bijlage I : Vragenlijst

Specifieke vragen omtrent het **veiligheidsrapport**:

- Hoe moet de wetgeving omtrent het opstellen van een veiligheidsrapport worden geïnterpreteerd?
- Zijn er Seveso-bedrijven die een gemeenschappelijk veiligheidsrapport hebben?
- Hebben de bedrijven die een gemeenschappelijk veiligheidsrapport hebben dan ook een gemeenschappelijk intern noodplan?
- Wat zijn de voor- en nadelen van het opstellen van een gemeenschappelijk veiligheidsrapport voor inrichtingen die zich op één site bevinden?
- Welke gevolgen zou het hebben wanneer bedrijven opteren voor een gezamenlijk veiligheidsrapport? Dat mogen positieve en negatieve gevolgen zijn.
- Zou er een verschil kunnen zijn in werkdruk, wanneer Seveso-bedrijven opteren om te kiezen voor gemeenschappelijke SWA-VR's?
- Kan een laagdrempelige Seveso-bedrijf ook worden meegenomen in het veiligheidsrapport of het intern noodplan?
- Denkt u dat er nog Seveso-bedrijven in Antwerpen in aanmerking zouden komen voor een gemeenschappelijk veiligheidsrapport?

Specifieke vragen omtrent het **bijzondere nood- en interventieplan**:

- Hoe moet de wetgeving omtrent het opstellen van een veiligheidsrapport worden geïnterpreteerd?
- Zijn er Seveso-bedrijven die een gemeenschappelijk extern noodplan hebben?
- Hebben de bedrijven die een gemeenschappelijk extern noodplan hebben dan ook een gemeenschappelijk veiligheidsrapport?
- Voor welke delen van een bijzonder nood- en interventieplan moet het bedrijf input leveren voor het plan?
- In hoeverre maken de actoren (FDG, disciplines, bedrijven, ...) gebruik van een BNIP tijdens een Seveso-incident?
- Is het een mogelijkheid om in zo'n BNIP te werken met overkoepelende risico's? Wat zijn de meest voorkomende scenario's.
- Wanneer de bevoegde overheid ervoor zou kiezen een gemeenschappelijk extern noodplan op te stellen voor Seveso-bedrijven op één site, zou dit verplicht moeten voorafgaan aan een gemeenschappelijk veiligheidsrapport?
- Denkt u dat het haalbaar is om voor een cluster van Seveso-bedrijven in de haven van Antwerpen een gemeenschappelijk BNIP op te stellen, die zich buiten de omheining bevinden?
- Aan welke technische voorwaarden zouden Seveso-bedrijven aan moeten voldoen om een gemeenschappelijk BNIP te kunnen opstellen? Zijn er geografische voorwaarden? Moet er bijvoorbeeld reeds samenwerking zijn? Of moet er sprake zijn van een gemeenschappelijke deler (gelijkaardige risico's/crisisorganisatie)?
- Wat moet er gebeuren met de noodplanningszones bij een overkoepelend BNIP?
- Hoe zou zo'n gemeenschappelijk BNIP kunnen worden getest? De wetgeving bepaalt dat er minimaal om de drie jaar moet getest worden. Indien zo'n groot gemeenschappelijk BNIP met meerdere Seveso-bedrijven maar minimaal 1 keer om de drie jaar moet getest worden,

bestaat de kans misschien dat de bedrijven minder preventief bezig zijn met de aanwezige risico's. Hoe zo men hier aan te moet kunnen komen?

- Wie zou de beslissing mogen nemen om te kiezen voor een gemeenschappelijk BNIP?
- Hoe zou het noodplan kunnen genoemd worden als het meerdere Seveso-bedrijven bevat?
- Kunnen de lage-drempelinrichtingen worden meegenomen in het overkoepelend BNIP?
- Welke voordelen/nadelen zou zo'n gemeenschappelijk noodplan met zich meebrengen?
- Bent u zelf voorstander om een gemeenschappelijk bijzonder nood-en interventieplan op te stellen met de buurtbedrijven? En in hoeverre zien jullie dit?

Andere vragen:

- Wat zijn jouw taken binnen de noodplanning en crisisbeheer van het Seveso-risico?
- Wat is jouw functie binnen het Seveso-bedrijf
- Heeft u weet van andere *good practices* in het buitenland omtrent het opstellen van interne noodplannen?
- Op welke manier wordt er op Europees niveau interessante informatie uitgewisseld?
- Wat zijn de belangrijkste gegevens die disciplines tijdens een acute fase snel nodig hebben, specifiek voor Seveso-incidenten?
- Zijn digitale interventieplannen (DIP) opgesteld per scenario of is dit opgesteld per bedrijf?
- In hoeverre is er reeds een samenwerking met de omliggende Seveso-bedrijven voor noodplanning en crisisbeheer?
 - o Delen van interne brandweer, blusschuim, interventiemateriaal, crisisteam of crisislokaal, ...
- Zijn Seveso-bedrijven bereid om specifieke installatie/stoffen-informatie met elkaar te delen?
- Wat zou er nog in de toekomst moeten veranderen om de samenwerking tussen Seveso-bedrijven voor noodplanning en crisisbeheer te vergemakkelijken?
- Heeft u zelf nog zaken te vertellen die interessant kunnen zijn voor dit onderzoek?

Bijlage II: Verplichte inhoud SWA-VR

Gegevens en minimuminlichtingen die in het veiligheidsrapport aan de orde moeten komen (bijlage II Europese Richtlijn 1989 / bijlage III Samenwerkingsakkoord 2016):

1. Inlichtingen over het beheerssysteem en de organisatie van de inrichting, met het oog op de preventie van zware ongevallen.

Deze inlichtingen dienen de in bijlage 2 aangegeven punten te bestrijken.

2. Presentatie van de omgeving van de inrichting:
 - a. beschrijving van de plaats en zijn omgeving, met inbegrip van de geografische ligging, de meteorologische, geologische en hydrografische gegevens en, in voorkomend geval, de voorgeschiedenis;
 - b. identificatie van de installaties en andere activiteiten binnen de inrichting die een gevaar van een zwaar ongeval met zich kunnen brengen;
 - c. op basis van de beschikbare informatie, identificatie van naburige inrichtingen, alsmede andere bedrijven die buiten het toepassingsgebied van dit samenwerkingsakkoord vallen, zones en ontwikkelingen die de bron kunnen zijn van, of het risico op of de gevolgen van een zwaar ongeval en domino-effecten kunnen verhogen;
 - d. beschrijving van de zones die door een zwaar ongeval zouden kunnen worden getroffen.
3. Beschrijving van de installatie:
 - a. beschrijving van de voornaamste werkzaamheden en producten uit de gedeelten van de inrichting die belangrijk zijn uit het oogpunt van de veiligheid, van de mogelijke oorzaken van risico's van zware ongevallen en van de omstandigheden waarin zo'n zwaar ongeval zich zou kunnen voordoen, vergezeld van een beschrijving van de genomen preventieve maatregelen;
 - b. beschrijving van de processen, met name de werkwijzen; indien van toepassing, rekening houdend met de beschikbare informatie betreffende beste praktijken;
 - c. beschrijving van de gevaarlijke stoffen:
 - i. inventaris van de gevaarlijke stoffen met:
 - de beschrijving van de gevaarlijke stoffen: chemische naam, CAS-nummer, naam volgens de IUPAC-nomenclatuur,
 - de maximale hoeveelheid van de gevaarlijke stof (fen) die aanwezig is (zijn) of kan (kunnen) zijn,
 - ii. fysische, chemische en toxicologische kenmerken en gegevens over zowel de onmiddellijk als de later optredende gevaren voor de menselijke gezondheid en het milieu,
 - iii. het fysische of chemische gedrag onder normale gebruiksvoorwaarden of bij een voorzienbaar ongeval.
4. Identificatie en analyse van de ongevallenrisico's en preventiemiddelen:
 - a. gedetailleerde beschrijving van de scenario's voor mogelijke zware ongevallen en de omstandigheden waarin deze zich kunnen voordoen, inclusief een samenvatting van de voorvallen die bij het op gang brengen van deze scenario's een belangrijke rol

kunnen spelen, ongeacht of de oorzaken binnen of buiten de installatie liggen, met name:

- i. operationele oorzaken;
 - ii. externe oorzaken, bijvoorbeeld met betrekking tot domino-effecten, andere bedrijven die buiten het toepassingsgebied van dit samenwerkingsakkoord vallen, zones en ontwikkelingen die de bron kunnen zijn van, of het risico op of de gevolgen van een zwaar ongeval kunnen vergroten;
 - iii. natuurlijke oorzaken, bijvoorbeeld aardbevingen of overstromingen;
 - b. beoordeling van de omvang en de ernst van de gevolgen van de geïdentificeerde zware ongevallen met inbegrip van kaarten, beelden of, indien nuttig, gelijkwaardige beschrijvingen waarop de gebieden zijn aangegeven die bij door de inrichting veroorzaakte ongevallen kunnen getroffen worden;
 - c. evaluatie van ongevallen en incidenten uit het verleden waarbij dezelfde stoffen en processen werden gebruikt, beschouwing van de daaruit getrokken lessen en expliciete vermelding van de getroffen specifieke maatregelen om dergelijke ongevallen te voorkomen;
 - d. beschrijving van de technische parameters en van de uitrusting die van belang is voor de veiligheid van de installaties.
5. Beschermings -en interventie maatregelen om de gevolgen van een zwaar ongeval te beperken:
- a. beschrijving van de apparatuur die op de installatie is aangebracht om de gevolgen van zware ongevallen voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken, inclusief de middelen om de omvang en verspreiding van een accidentele vrijzetting te beperken, zoals detectiesystemen, afsluitventielen, noodopvangsystemen, bluswateropvang watersproeiers, dampschermen;
 - b. organisatie van het alarm en de interventie;
 - c. beschrijving van de inzetbare interne of externe middelen;
 - d. beschrijving van alle technische en niet-technische maatregelen die de gevolgen van een zwaar ongeval kunnen beperken.

Bijlage III: Inhoud publiek deel en niet-publiek deel van het SWA-VR

I. Publiek deel van het rapport

Module I.1 Algemene inlichtingen

- I.1.1 Administratieve gegevens
- I.1.2 Opmaak van het veiligheidsrapport
- I.1.3 Korte beschrijving van de activiteiten (en het project)
- I.1.4 Seveso-statusbepaling
- I.1.5 Alternatieven

Module I.2 Beschrijving van het veiligheidsbeheersysteem

- I.2.1 De beleidsverklaring
- I.2.2 Beschrijving van het veiligheidsbeheersysteem
- I.2.3 Concordantietabel

Module I.3 Presentatie van de omgeving

- I.3.1 Algemene situering en geografische ligging van de inrichting op plan
- I.3.2 Gedetailleerde beschrijving van de omgeving van de inrichting
- I.3.3 Populatiematrix
- I.3.4 Beschrijving van de meteo en omgevingsparameters

Module I.4 Beschrijving van de inrichting

- I.4.1 Beschrijving van activiteiten en installaties
- I.4.2 Beschrijving van gevaarlijke stoffen

Module I.5 Risicoanalyse

- I.5.1 Analyse van interne veiligheid
- I.5.1 Analyse van externe veiligheid
- I.5.3 Milieurisicoanalyse
- I.5.4 Zoneafbakening in het kader van de externe noodplanning

Module I.6 Beschrijving van het intern noodplan

- I.6.1 Beschrijving van intern noodplan
- I.6.2 Beschrijving van de inzetbare interne of externe middelen

Module I.7 Niet technische samenvatting

- I.7.1 Algemene informatie
- I.7.2 Externe mensrisicoanalyse – kwantitatieve risicoanalyse
- I.7.3 Extern mensrisico – kwalitatieve analyse
- I.7.4 Milieurisicoanalyse
- I.7.5 Grensoverschrijdende effecten
- I.7.6 Plannen

II. Niet-publiek deel van het rapport

Module II.4 Beschrijving van de inrichting

- II.4.1 Gedetailleerde beschrijving van activiteiten, installaties en procedés

Module II.5 Risicoanalyse

- II.5.1 Analyse interne veiligheid
- II.5.2 Analyse externe veiligheid
- II.5.3 Milieurisicoanalyse
- II.5.4 Zoneafbakening in het kader van de externe noodplanning

Module II.6 Beschrijving van het intern noodplan

Inhoudstafel noodplannen

Table des matières plans d'urgence

ANIP - PGUI

Deel 1	Partie 1
<i>Hoofdstuk 1</i>	<i>Chapitre 1</i>
VOORWOORD	AVANT-PROPOS
<i>Hoofdstuk 2</i>	<i>Chapitre 2</i>
ALGEMENE INFORMATIE	INFORMATIONS GÉNÉRALES
1. Benaming van het plan	1. Dénomination du plan
2. Uitgever	2. Editeur
3. Procedure tot uitwerking van het ANIP	3. Procédure d'élaboration du PGUI
4. Verspreiding van het ANIP	4. Diffusion du PGUI
5. Actualisering, updatebeheer, wijzigingen en versies	5. Actualisation, gestion des mises à jour, modifications et versions
<i>Hoofdstuk 3</i>	<i>Chapitre 3</i>
VOORBEREIDING OP HET CRISISBEHEER	PRÉPARATION DE LA GESTION DE CRISE
1. Veiligheidscel	1. Cellule de sécurité
2. Risico-identificatie en -verwerking	2. Identification et traitement des risques
3. Organisatiebeleid van de oefeningen	3. Politique d'organisation des exercices
<i>Hoofdstuk 4</i>	<i>Chapitre 4</i>
INTERVENTIE- EN COÖRDINATIEFASEN	PHASES D'INTERVENTION ET DE COORDINATION
1. Operationele coördinatie	1. Coordination opérationnelle
2. Gemeentelijke fase	2. Phase communale
3. Provinciale fase	3. Phase provinciale
4. Federale fase	4. Phase fédérale
5. Nazorgfase	5. Phase de rétablissement
6. Internationale samenwerking	6. Collaboration internationale
<i>Bijlagen</i>	<i>Annexes</i>
Nuttige afkortingen	Abréviations utiles
Juridische verwijzingen & documenten	Références juridiques et documents
Bibliografie	Bibliographie
Andere	Autre
Monodisciplinaire noodplannen	Plans mono disciplinaires
Deel 2	Partie 2
<i>P1</i>	<i>P1</i>
P1.1: Waarschuwing van de operationele diensten en de overheden	P1.1: Avertissement des services opérationnels et de l'autorité
Waarschuwing operationele diensten	Avertissement des services opérationnels
Waarschuwing van de overheid	Avertissement de l'autorité

P2	P2
P2.1: Afkondiging operationele coördinatie Opstart van de operationele coördinatie Waarschuwing van de overheid P2.2: Aanduiding Dir-CP-Ops Procedure aanduiding door de overheid Verwittigingsprocedure voor de aanduiding van een Dir-CP-Ops P2.3: Werking CP-Ops Procedure werking CP-Ops Aanvullende elementen	P2.1: Mise en place de la coordination opérationnelle Prise de décision Avertissement de l'autorité P2.2: Désignation du Dir-PC-Ops Procédure de désignation par l'autorité Procédure d'avertissement de la désignation d'un Dir-PC-Ops P2.3: Fonctionnement du PC-Ops Fonctionnement Eléments complémentaires
P3	P3
P3.1: Afkondiging gemeentelijke/provinciale fase Vraag tot afkondiging van de fase Afkondiging van de fase P3.2: Samenroepen coördinatiecomité – crisiscel Procedure van het samenroepen P3.3: Werking coördinatiecomité – crisiscel Samenstelling en rollen Melding operationeel Coördinatiecomité - Crisiscel P3.4: Oproepen van ondersteunend personeel Intern ondersteunend personeel Extern ondersteunend personeel	P3.1: Déclenchement de la phase communale ou provinciale Demande de déclenchement de phase Déclenchement de phase P3.2: Convocation CC Procédure de convocation P3.3: Fonctionnement du CC Composition et rôles Avis CC opérationnel P3.4: Appeler personnel d'appui Personnel d'appui interne Equipes d'appui externes
P4	P4
P4.1: Multidisciplinaire communicatie Multidisciplinair communicatieschema Aanvraagprocedure multidisciplinaire gespreksgroep Gebruik van het nationaal veiligheidsportaal	P4.1: Communication multidisciplinaire Schéma de communication multidisciplinaire Procédure pour réserve un groupe de communication multidisciplinaire Utilisation du portail national de sécurité
P5	P5
P5.1: Schuilen Bepaling van de beschermingsmaatregel Melding van de schuilmaatregel Uitvoering van de schuilmaatregel Terugkeer naar het normale leven P5.2: Evacuatie Bepaling van de beschermingsmaatregel Mededeling van de evacuatiemaatregel Uitvoering van de evacuatiemaatregel Terugkeer naar het normale leven	P5.1: Mise à l'abri Détermination de la mesure de protection Communication de la décision Exécution Retour à la vie normale P5.2: Evacuation Détermination de la mesure de protection Communication de la décision Exécution Retour à la vie normale
P6	P6
P6.1: Informatie aan de bevolking	P6.1: Information de la population

Reflexcommunicatie Communicatiestrategie	Communication réflexe Stratégie d'information de la population
P7	P7
P7.1: Opvorderingen Opvorderingen van de civiele middelen Opvorderingen van middelen van defensie	P7.1: Réquisitions Réquisitions de moyens civils Réquisitions défense
P8	P8
P8.1: Opschalen / afschalen Opschalen naar hogere fase Afschalen van de fase	P8.1: Redimensionnement Passage à un niveau supérieur de gestion Passage à un niveau inférieur de gestion
P8.2: Opheffen van de operationele coördinatie Beslissingsprocedure Verwittigingsprocedure	P8.2: Levée de la coordination opérationnelle Procédure de prise de décision Transmission de la décision
P8.3: Opheffen van de fase Beslissingsprocedure Verwittigingsprocedure	P8.3: Levée de phase Prise de décision Communication de la décision
P9	P9
P9.1: Nazorg Bijstand aan personen Omgeving en site	P9.1: Rétablissement Appui aux personnes Environnement et site
I1	I1
I1.1: Administratie Overheden (Federaal, Gouverneurs, Gemeenten, Gewest) Nuttige contacten voor het beheer van dit bijzonder risico (BIPT, FAVV, FANC, Antigifcentrum...)	I1.1: Administrations Autorités (Fédéral, Gouverneurs, Communes, Régions, ...) Contacts utiles dans le cadre de la gestion de ce risque (IBPT, AFSCA, AFCN, Centre anti-poisons, ...)
I1.2: Disciplines en interventiediensten Disciplines en interventiediensten	I1.2: Disciplines et services d'intervention Disciplines et services d'intervention
I1.3: Onthaalcentra Onthaalcentra	I1.3: Centres d'accueil Centres d'accueil
I1.4: Geattesteerde Dir-CP-Ops	I1.4: Dir-PC-Ops attestés
I2	I2
I2.1: Crisiscentrum Hoofdcrisiscentrum <i>Contactgegevens en toegangsplan</i> <i>Organisatieplan en organisatie Werking</i>	I2.1: Centre de crise principal Centre de crise principal <i>Coordonnées et plans d'accès Plan d'implantation et d'organisation</i> <i>Fonctionnement</i>
I2.2: Alternatief crisiscentrum Alternatief/ve crisiscentrum <i>Contactgegevens en toegangsplan</i> <i>Organisatieplan en organisatie Werking</i>	I2.2: Centre de crise alternatif Centre(s) de crise alternatif(s) <i>Coordonnées et plans d'accès Plan(s) d'implantation et d'organisation</i> <i>Fonctionnement</i>

BNIP - PPUI

Deel 1	Partie 1
<i>Hoofdstuk 1</i>	<i>Chapitre 1</i>
VOORWOORD	AVANT-PROPOS
<i>Hoofdstuk 2</i>	<i>Chapitre 2</i>
ALGEMENE INFORMATIE	INFORMATIONS GÉNÉRALES
1. Naam	1. Nom
2. Uitgever	2. Editeur
3. Uitwerkingsprocedure	3. Description de la procédure
4. Verspreiding van het ANIP	4. Diffusion du PGUI
5. Actualisering, updatebeheer, wijzigingen en versies	5. Actualisation, gestion des mises à jour, modifications et versions
<i>Hoofdstuk 3</i>	<i>Chapitre 3</i>
SPECIFIEKE RISICOGEGEVENS	INFORMATIONS SPÉCIFIQUES SUR LES RISQUES
Algemene informatie	Informations générales
Risicotype	Type de risque
Algemene informatie	Informations générales
Oefenbeleid	Politique d'organisation des exercices
Voorafgaande informatie aan de bevolking	Information préalable à la population
INTERVENTIE- EN COÖRDINATIEFASEN	PHASES D'INTERVENTION ET DE COORDINATION
1. Operationele coördinatie	1. Coordination opérationnelle
2. Gemeentelijke fase	2. Phase communale
3. Provinciale fase	3. Phase provinciale
4. Federale fase	4. Phase fédérale
5. Nazorgfase	5. Phase de rétablissement
6. Internationale samenwerking	6. Collaboration internationale
<i>Bijlagen</i>	<i>Annexes</i>
Nuttige afkortingen	Abréviations utiles
Juridische verwijzingen & documenten	Références juridiques et documents
Lijst met bijzondere noties (concepten, pictogrammen, etc.)	Liste des notions spécifiques (concepts, pictogrammes, etc.)
Deel 2	Partie 2
<i>P1</i>	<i>P1</i>
P1.1: Waarschuwing van de operationele diensten en de overheden	P1.1: Avertissement des services opérationnels et de l'autorité
Waarschuwing operationele diensten	Avertissement des services opérationnels
Waarschuwing van de overheid	Avertissement de l'autorité
<i>P2</i>	<i>P2</i>
P2.1: Afkondiging operationele coördinatie	P2.1: Mise en place de la coordination opérationnelle
Opstart van de operationele coördinatie	Prise de décision
Waarschuwing van de overheid	Avertissement de l'autorité
P2.2: Aanduiding Dir-CP-Ops	P2.2: Désignation du Dir-PC-Ops

Procedure aanduiding door de overheid	Procédure de désignation par l'autorité
Verwittigingsprocedure voor de aanduiding van een Dir-CP-Ops	Procédure d'avertissement de la désignation d'un Dir-PC-Ops
P2.3: Werking CP-Ops	P2.3: Fonctionnement du PC-Ops
Procedure werking CP-Ops	Fonctionnement
Aanvullende elementen	Eléments complémentaires
P2.4 : Organisatie van het interventieterrein	P2.4: Organisation du terrain d'intervention
P3	P3
P3.1: Afkondiging gemeentelijke/provinciale fase	P3.1: Déclenchement de la phase communale ou provinciale
Vraag tot afkondiging van de fase	Demande de déclenchement de phase
Afkondiging van de fase	Déclenchement de phase
P3.2: Samenroepen coördinatiecomité – crisiscel	P3.2: Convocation CC
Procedure van het samenroepen	Procédure de convocation
P3.3: Werking coördinatiecomité – crisiscel	P3.3: Fonctionnement du CC
Samenstelling en rollen	Composition et rôles
Melding operationeel Coördinatiecomité	Avis CC opérationnel
- Crisiscel	
P3.4: Oproepen van ondersteunend personeel	P3.4: Appeler personnel d'appui
Intern ondersteunend personeel	Personnel d'appui interne
Extern ondersteunend personeel	Equipes d'appui externes
P4	P4
P4.1: Multidisciplinaire communicatie	P4.1: Communication multidisciplinaire
Multidisciplinair communicatieschema	Schéma de communication multidisciplinaire
Aanvraagprocedure multidisciplinaire gespreksgroep	Procédure pour réserve un groupe de communication multidisciplinaire
Gebruik van het nationaal veiligheidsportaal	Utilisation du portail national de sécurité
P5	P5
P5.1: Schuilen	P5.1: Mise à l'abri
Bepaling van de beschermingsmaatregel	Détermination de la mesure de protection
Melding van de schuilmaatregel	Communication de la décision
Uitvoering van de schuilmaatregel	Exécution
Terugkeer naar het normale leven	Retour à la vie normale
P5.2: Evacuatie	P5.2: Evacuation
Bepaling van de beschermingsmaatregel	Détermination de la mesure de protection
Mededeling van de evacuatiemaatregel	Communication de la décision
Uitvoering van de evacuatiemaatregel	Exécution
Terugkeer naar het normale leven	Retour à la vie normale
P6	P6
P6.1: Informatie aan de bevolking	P6.1: Information de la population
Reflexcommunicatie	Communication réflexe
Communicatiestrategie	Stratégie d'information de la population
P7	P7
P7.1: Opvorderingen	P7.1: Réquisitions
Opvorderingen van de civiele middelen	Réquisitions de moyens civils

Opvorderingen van middelen van defensie	Réquisitions défense
P7.2: Mobilisatie van specifieke middelen	P7.2: Mobilisation des moyens spécifiques
P8	P8
P8.1: Opschalen / afschalen Opschalen naar hogere fase Afschalen van de fase	P8.1: Redimensionnement Passage à un niveau supérieur de gestion Passage à un niveau inférieur de gestion
P8.2: Opheffen van de operationele coördinatie Beslissingsprocedure Verwittigingsprocedure	P8.2: Levée de la coordination opérationnelle Procédure de prise de décision Transmission de la décision
P8.3: Opheffen van de fase Beslissingsprocedure Verwittigingsprocedure	P8.3: Levée de phase Prise de décision Communication de la décision
P9	P9
P9.1: Nazorg Bijstand aan personen Omgeving en site	P9.1: Rétablissement Appui aux personnes Environnement et site
I1	I1
I1.1: Administratie Overheden (Federaal, Gouverneurs, Gemeenten, Gewest) Nuttige contacten voor het beheer van dit bijzonder risico (BIPT, FAVV, FANC, Antigifcentrum...)	I1.1: Administrations Autorités (Fédéral, Gouverneurs, Communes, Régions, ...) Contacts utiles dans le cadre de la gestion de ce risque (IBPT, AFSCA, AFCN, Centre anti-poisons, ...)
I1.2: Disciplines en interventiediensten Disciplines en interventiediensten	I1.2: Disciplines et services d'intervention Disciplines et services d'intervention
I1.3: Onthaalcentra Onthaalcentra	I1.3: Centres d'accueil Centres d'accueil
I1.4: Geattesteerde Dir-CP-Ops	I1.4: Dir-PC-Ops attestés
I1.5: Verantwoordelijke voor het risico	I1.5: Responsable du risque particulier
I2	I2
I2.1: Crisiscentrum Hoofd crisiscentrum <i>Contactgegevens en toegangsplan</i> <i>Organisatieplan en organisatie Werking</i>	I2.1: Centre de crise principal Centre de crise principal <i>Coordonnées et plans d'accès</i> <i>Plan d'implantation et d'organisation</i> <i>Fonctionnement</i>
I2.2: Alternatief crisiscentrum Alternatief/ve crisiscentrum <i>Contactgegevens en toegangsplan</i> <i>Organisatieplan en organisatie Werking</i>	I2.2: Centre de crise alternatif Centre(s) de crise alternatif(s) <i>Coordonnées et plans d'accès</i> <i>Plan(s) d'implantation et d'organisation</i> <i>Fonctionnement</i>
I3	I3
I3.1: Risico's	I3.1: Risque
I4	I4
I4.1: Omgeving	I4.1: Environnement